

ΚΕΝΙΑ

ΕΜΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ

1 ευρώ

τεύχος νο 53

ΜΑΗΣ '03

Ξαναεφευρίσκοντας το χτες

κύκλοι γυναικών

όχι πια φουκαράδες

αποδιάρθρωση πληροφοριών

η ειρήνη είναι μια ωραία γυναίκα

ο καινούργιος γυμνός αυτοκράτορας

πάρε τη σακούλα και τρέχα

Point blank

Οι ανησυχίες και οι φόβοι απλώνονται στον αέρα των μητροπόλεων. Οι δεισιδαιμονίες, συστατικό του θεάματος, πλησιάζουν στην ωρίμανσή τους. Ο ύπνος της λογικής, γεννήτορας των τεράτων, είναι ο αυθεντικός καρπός μιας εποχής γλυκού ναουριζματος.

Στα χρόνια της προηγούμενης περιόδου, τα χρόνια που ακολούθησαν την ήττα των τελευταίων μεγάλων κυμάτων ανταγωνισμού, ο ενοποιητικός παράγοντας των μαζικών συμπεριφορών υπήρξε η προσδοκία του ατομικού οφέλους. Τον καπιταλιστικό φιλελευθερισμό πολλοί καταράστηκαν εδώ κι εκεί. Ελάχιστοι όμως αντιστάθηκαν στις υπαρξιακές του σειρήνες, στις όμορφες μελωδίες του εγωισμού. Κιαν το αναμενόμενο προσωπικό όφελος είχε την μορφή του χρήματος, των σεξουαλικών κατορθωμάτων, της κοινωνικής ανόδου, της ομορφιάς ή οποιαδήποτε συνδυασμού ανάμεσα σ' αυτά, κιαν ακόμα το προσωπικό όφελος ήταν μόνο η συντήρηση μιας αόριστης ελπίδας για αύριο, δεν κάνει διαφορά: η ενιαία γραμμή των ώριμων μαζικών κοινωνιών του καπιταλισμού ήταν η κοινή πίστη πως ο επιτυγχάνων δι' εαυτών σωθήτω.

Χάρη σ' αυτήν την ακλόνητη πίστη το κοινωνικό πεδίο έγινε ορίζοντας μιας τάξης η οποία, κάθε φορά που βασιλεύει, δοξάζεται σαν φυσική: το δίκαιο του ισχυρότερου. Ο οποιοδήποτε κίνδυνος συναρτήθηκε με το όφελος της ατομικής τροχιάς του καθενός. Και η εξατομικευση των κινδύνων σήμανε το τέλος της αλληλεγγύης. Την αντικατάστασε η απο ένα ρεπερτόριο ισολογισμών κερδών και ζημιών. Κάθε σχέση έγινε, ή θεωρήθηκε πως θα ήταν ιδανικό να γίνει, εμπόριο - και το εμπόριο ιδανικός τύπος του κοινωνικού γίγνεσθαι. Ο έρωτας μετατράπηκε σε μετρίβα σεξουαλικής οικονομίας. Το δώρο σε λίστα ανταποδοτικών υποχρεώσεων. Η φιλία σε αρένα συνονεοχών. Η εμπιστοσύνη σε τραπέζια γραμμάτια.

Κι αντίθετα η υποκρισία, η μικροψυχία, η αγαριστία, η συναισθηματική δειλία, κάθε προϋπόθεση και κάθε δυνατότητα της καθημερινής μικροεπαπάτης, έγιναν ο χρυσός κανόνας. Η ματαιοδοξία δοξάστηκε σα μέτρο του κοινωνικού χρόνου. Η διανοητική εξαθλίωση λατρεύτηκε σαν πονηριά. Η μοριακή βία οργανώθηκε σαν αυτοπεποίθηση. Η κοινοτοπία προβλήθηκε σαν ευφυΐα. Η αλαζονεία υμνήθηκε σαν καλό γούστο. Η φλυαρία σαν απόδειξη κοινωνικότητας.

Αυτές, και άλλες παρόμοιες, είναι οι μαζικά επιβεβαιωμένες συντεταγμένες των κοινωνικών συμπεριφορών σήμερα, γιατί αυτές ήταν χτες και προχτές. Το ξέρετε και το ξέρουμε καλά. Ακόμα κιαν ο καθένας είναι βουτηγμένος ως το λαιμό στην αθλιότητα των σύγχρονων καπιταλιστικών σχέσεων, έχει (ή μπορεί να έχει...) ένα ελάχιστο αστραποβόλο σασ συνεπίδηση: τα πράγματα είναι έτσι, και είναι έτσι γιατί χιλιάδες, εκατομμύρια πρωτοκοσμικών υπηκόων, θέλησαν να είναι έτσι. Κάθε τι άλλο στις σχέσεις μέσα στις μητροπόλεις υπήρξε εξάρτηση - φυγαλέες εξαιρέσεις στο χρόνο, ή περιθωριακές φυγούρες στο χώρο.

Δεν είναι κάποιο αόρατο κέντρο εξουσίας που μπόρεσε να κάνει τις κοινωνίες ανάγλυφο του μοριακού πολέμου του καθενός εναντίον όλων. Είναι τα ίδια τα κοινωνικά υποκείμενα που δέχονται αυτή τη συνθήκη αναπαράγοντάς την. Και είναι μόνο γι' αυτό, μόνο επειδή τα κοινωνικά υποκείμενα αποτελούν το ενεργότερο στοιχείο των πράξεών τους, μόνο επειδή τα κοινωνικά υποκείμενα έχουν την ευθύνη του κόσμου τους, είναι λοιπόν γι' αυτό και μόνο που κάθε άρνηση είναι το ίδιο πιθανή όσο και κάθε πειθάρχηση. Δεν υπάρχουν θύματα κάποιου βίαιου ιδεολογικού καταναγκασμού στις μητροπόλεις. Κανείς δεν έγινε μικρόνας, επιδοξος βιαστής ή αναρχικής επι πτωμάτων επειδή κάθε άλλη επιλογή θα την πλήρωνε με την ζωή του. Ο καθένας έγινε και γίνεται ένα μικρότερο ή μεγαλύτερο γρανάζι της πολυπλοκότητας του συστήματος επειδή αυτή είναι η λογική υπόδειξη των λογαριασμών που επιλέγει να κάνει. Για κανέναν η ζωή δεν είναι οριστικά προδιαγεγραμμένη, και μάλιστα ερήμην του, στα 10, στα 15, στα 20 ή στα 30 χρόνια του. Το κοινωνικό περιβάλλον προσφέρει πάντα ορισμένους όρους - αλλά οι τελεσιδικες αποφάσεις, καταφάσεις ή αρνήσεις, δεν είναι του περιβάλλοντος. Όχι ακόμα, τουλάχιστον: είναι, πάντα, των υποκειμένων. Ας ξεμπερδεύουμε με την τελευταία ιστορική υπατάξη: δεν υπάρχει καμμία εξωτερικότητα, κανένα "έξω" από τον καθένα μας, που θα φέρει έτοιμη, δωρεάν και σε ενόμιμη μορφή την συνείδηση της πραγματικότητας και της ανατοπής της.

Δεν είναι παράλογο που η λογική κατάληξη του ξεδιπλώματος κάθε συγκινησιακής και αισθητικής πανούκλας είναι η γενίκευση του φόβου. Δεν είναι παράλογο που η ολοκλήρωση ενός ρεπερτορίου απανθρωπιάς είναι η κορύφωση των προϋποθέσεων του κανιβαλισμού. Δεν είναι τυχαίο που οι έτσι συγκροτημένες ώριμες καπιταλιστικές κοινωνίες βρίσκονται στο ιστορικό χείλος: ανησυχούν και φοβούνται, πανικοβάλλονται και εξωτερικεύουν κάθε αυτοματισμό σκέψεων και πράξεων... Και μόλις απειληθούν άμεσα (όπως συνέβη ήδη μια φορά με την αμερικανική, στις 11 Σεπτεμβρίου του 2001) είναι έτοιμες να ξεράσουν θάνατο προς οποιαδήποτε και οποιοδήποτε. Οι υγιείς πρωτοκοσμικές πλειοψηφίες δεν πρόκειται να διαπραγματευτούν τους όρους αυτού που για καιρό θεώρησαν σαν την με κάθε μορφή ζωτικότητα τους - όχι, δε θα το κάνουν, τουλάχιστον μέχρις ότου τα πιστεύω και τα προτάγματά τους αρχίσουν να συντρίβονται.

Αυτή είναι η πραγματικότητα, όσο δυσάρεστη κιαν ακούγεται. Γιαυτό και ένα δίλημα, που θα γίνεται όλο και πιο οριακό, έχει την παράξενη ιστορική του επικαιρότητα: να συμβιβαστεί κανείς, λιγότερο ή περισσότερο, έστω και καθυστερημένα (με το άλλοθι της έκτακτης ανάγκης) με τις παραλλαγές και τις ψυχοσυνασθηματικές προϋποθέσεις της βαρβαρότητας, ώστε να μην μείνει, σε δύσκολους καιρούς, μόνος του; Ή να κάνει το αντίθετο, να εννοήσει τις συνθήκες έκτακτης ανάγκης σαν συνθήκες έκτακτων ρήξεων μέσα στο κοινωνικό πεδίο των μητροπόλεων, ακόμα κιαν αυτό συνεπάγεται, σε πρώτο χρόνο τουλάχιστον, την ακόμα μεγαλύτερη "περιθωριοποίηση" του;

Ξέρετε, μπορείτε να καταλάβετε, ότι οι καί' αρχην απαντήσεις θα είναι προσωπικές. Ξέρετε, μπορείτε να καταλάβετε, ότι οι πιο "εύκολες" (αν και καθόλου, τελικά, ανόδυνες) είναι υπέρ των συμβιβασμών. Ο ρεαλισμός τους εγώ όπως έχει δουλευτεί ήδη για χρόνια στις πρωτοκοσμικές κοινωνίες, και εκείνη η μύχια αποθέωση της δειλίας που βρίσκονται πάντα πίσω από κάθε μονόπρακτο της ατομικής ανέλιξης και επιτυχίας συμβουλευθούν σήμερα πως η καλύτερη κρυψώνα είναι οι μαζικές συμπεριφορές. Καταλαβαίνετε, υποψιάζεσθε, ότι από δω και στο εξής κάθε άρνηση και κάθε αντικομορφομοσμός θα είναι ένα πάθος πληρωμένο τοις μετρητοίς.

Παρότι ασίγητη για να αλλάξει τώρα τους συσχετισμούς, η δική μας επιλογή (μήπως η μοναδική που έχει το δικαίωμα να λέγεται επιλογή;) είναι, ακόμα πιο πολύ σήμερα, *απέναντι*. Λιγότερο ή περισσότερο "περιθωριακό", με λιγότερους ή περισσότερους ταξικούς, πνευματικούς, συναισθηματικούς συντρόφους και συντρόφισσες, δεν πρόκειται να διαπραγματευτούμε άμεσα ή έμμεσα με τα πλήθη, όπως εύκολα συγκροτούνται σήμερα, αξίες που γίνονται δυο φορές πολύτιμες.

Δεν θα σώσουμε βέβαια κανέναν. Γνωρίζουμε όμως αυτό που τα πλήθη προσπαθούν να ξερκίσουν: η πρώτη πράξη διαρκείας ενάντια στη νέα βαρβαρότητα που έχει ανατελλει θα είναι ο πόλεμος στο φόβο. Γιατί αυτός είναι το υπερόπλο που έχει κιόλας εξαπολυθεί.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ 6 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Το ΑΕΙ της «τρίτης γενιάς»

Αντιπροσωπεύει τις ανάγκες της νέας Παιδείας

η ύλη του τεύχους έκλεισε στις 8/5 κυκλοφόρησε στις 10/5

ΑΕΙ του 21ου αιώνα

μέσα στο μάη κυκλοφορούν απο τη «λέσχη κατασκόπων του 21ου αιώνα):

- πίσω απο τις γραμμές (οι πλήρεις εισηγήσεις από την εκδήλωση που έγινε στις 6/2 για την αντιανάγνωση - θα διανεμηθεί δωρεάν χέρι χέρι)

- κείμενα των ιερών της «μηνεμικής ανοχής» και της «μηνεμικής πρόνοιας» (από τη σειρά versus - στα γνωστά σημεία πώλησης)

ο καινούργιος γυμνός αυτοκράτορας: πληροφορίες στο χακί

Λένε (και το λένε με όλον εκείνο το στόμφο που αν είναι κανείς ψιλιασμένος του βρωμάει σκοπιμότητα) ότι «το πρώτο θύμα του πολέμου είναι η αλήθεια». Χάρια απ' τα άλλα αυτό το απόφθεγμα έχει κάτι δομικά αυτοσυναιρετικό: αν είναι αληθινός σαν ισχυρισμός, τότε η αλήθεια δεν είναι νεκρή· κιαν πάλι είναι νεκρή τότε (και) αυτός ο ισχυρισμός είναι ψευδής.

Τέλος πάντων. Το θέμα δεν είναι η λογική επάρκεια αυτής της «αλήθειας» αλλά η πολιτική της αξία. Υποτίθεται λοιπόν ότι κατα τη διάρκεια ενός πολέμου τα πάντα υπηρετούν, με το καλό ή το κακό, τις ανάγκες της προπαγάνδας. Εντάξει - αλλά στον καιρό της ειρήνης τί διαφορετικό συμβαίνει;

Στην διάρκεια της πρόσφατης αμερικανοαγγλικής επιδρομής στο Ιράκ πράγματι κάτι «ακυρώθηκε». Δεν ήταν όμως η «αλήθεια», γιατί (κατα τη γνώμη μας) δεν υπάρχει αλήθεια καθ' εαυτή ποτέ. Υπάρχουν αλήθειες, ανάλογα με τα υποκείμενα (κοινωνικά, πολιτικά, κλπ) που μπορεί να αλληλοσυμπληρώνονται ή να είναι αντίπαλες. Εκείνο που έλειψε στη διάρκεια της εκστρατείας ήταν αυτό που τα αφεντικά και οι λακέδες τους ονομάζουν «πληροφορία». Δηλαδή οι κατευθείαν αναφορές (προφανώς παραλλαγμένες) στα όσα συνέβαιναν στα πεδία των μαχών.

Έχει ενδιαφέρον αυτό που θα λέγαμε «πληροφοριακή συσκότιση» για τρεις τουλάχιστον λόγους. Πρώτον, επειδή πιθανότατα είναι δομικό επακόλουθο μιας στρατιωτικής αναμέτρησης, κι έτσι θα μπορούσαμε να ονομάσουμε πόλεμο την «προς το μηδέν ροή των πληροφοριών». Δεύτερον, επειδή οι ώριμες καπιταλιστικές κοινωνίες είναι αυτάρεσκα σίγουρες πως είναι «κοινωνίες των πληροφοριών», πράγμα που θα μπόρουσε να σημαίνει ότι χωρίς αυτές κινδυνεύουν να κατακλυθήσουν σε κάποιο είδος πρωτογονισμό. Και τρίτον, επειδή η «πληροφορική συσκότιση» δεν έγινε ευρύτερα αντιληπτή λόγω της υπερπροσφοράς, έως κορεσμού, σχολίων - απο ειδικούς διάφορων μισθολογικών κατηγοριών που υποτίθεται ότι είναι, οι ίδιοι, «πληροφρημένοι». Χωρίς βέβαια κάτι τέτοιο να ισχύει.

Αντίστοιχη κατάσταση, σε διαφορετική κλίμακα, είχαμε συναντήσει προσπαθώντας μέσα απο πολλές και διαφορετικές «πηγές» να μαθαίνουμε τί συμβαίνει στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη. Το ότι η μια πλευρά μιας αναμέτρησης «κρύβει γεγονότα» (και όχι τα παρουσιάζει παραλλαγμένα) δεν σημαίνει ότι η άλλη τα παρουσιάζει. Αυτό για παράδειγμα φαίνεται να είναι συνηθισμένο στις δολοφονίες αμάχων. Οι δολοφόνοι τους δεν ξέρουν τίποτα βέβαια, αλλά συχνά να

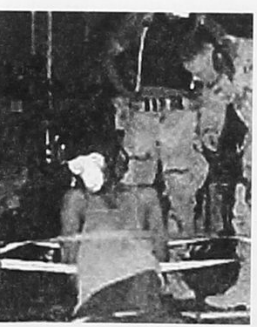
«μην ξέρουν» ούτε τα οργανωμένα «κέντρα πληροφόρησης» της δικής τους πλευράς. Τα οποία μπορεί να κρύβουν τέτοια γεγονότα απο τους ίδιους τους διγόμενους υπηκόους, για να μην καμφθεί το ρηικό τους...

Φαίνεται όμως ότι υπάρχει κάποιος είδους «πληροφορικό όριο» ακόμα και για τους ίδιους τους εμπόλεμους, στην διάρκεια των μαχών - στο βαθμό που η μορφή οργάνωσής τους τους κάνει συχνά να κρέμονται κυριολεκτικά από την κλωστή ότι κατα τη διάρκεια ενός πολέμου τα πάντα υπηρετούν, με το καλό ή το κακό, τις ανάγκες της προπαγάνδας. Εντάξει - αλλά στον καιρό της ειρήνης τί διαφορετικό συμβαίνει;

Έχει ωστόσο σημασία το γεγονός ότι η εξαφάνιση της απευθείας (έστω και χαλκευμένης) αναφοράς σε γεγονότα πολέμου «καλύπτεται» απ' τον σχολιασμό που παριστάνει την «πληροφόρηση». Το πρόβλημα δεν είναι μόνο ότι οι έμμισθοι σχολιαστές των μήντια είναι εξ επαγγέλματος διαστρεβλωτές. Αλλά και το ότι όταν υπάρχουν επι τούτου «κέντρα» διαστρέβλωσης τα οποία διασπείρουν μια «εκτίμηση» κατά κύματα ώστε να καταλήγει αυτοισιβεβαιούμενη (μέσα στα μήντια) είναι δύσκολο για κάποιον να υποδέσει τί είναι εκείνο που διαστρεβλώνεται. Για παράδειγμα: δεν δόθηκε καμμία σημασία στο γεγονός ότι δεν υπήρξαν μαζικές παραδόσεις ιρακινών στρατιωτών στους εχθρούς τους. Αυτό μπορεί να έχει άγνωστες αιτίες και άγνωστες συνέπειες - αλλά τί είδους στρατιωτική «νίκη» των αμερικανοαγγλων είναι αυτή που ούτε έχει υπογραφεί σαν γενική παράδοση με το αντίπαλο επιτελείο, ούτε έχει πραγματοποιηθεί σαν τέτοια; (Θα έλεγε κανείς: νίκησαν γιατί τα τάνκς τους κυκλοφορούν στη Βαγδάτη και άλλες πόλεις. Εντάξει, αλλά και στη Ραμάλα και άλλες πόλεις της δυτικής όχθης κυκλοφορούν τα ισραηλινά τάνκς όποτε θέλουν. Γιατί το ισραηλινο κράτος δεν λείει «νίκηρα».)

Τελειώνοντας. Το ότι η πληροφοριοποίηση έχει αλλάξει όχι μόνο την διεξαγωγή αλλά και την «ηρόσληψη απο τρίτους» ενός πολέμου είναι κοινοτυπία. Το ζήτημα είναι ότι το ειδικό πληροφοριακό warfare μπορεί να εξελιχθεί βασικά στις μητροπόλεις. Και υποψιαζόμαστε ότι η απότομη και συντονισμένη «αποπληροφόρηση» είναι ένα καινούργιο, ψυχοδιανοητικό όπλο που χρησιμοποιείται και θα χρησιμοποιηθεί κατά κόρον. Όταν τα τύμπανα έρδουν κοντά...

όσα δεν είναι video game...

Περιεργαστείτε τις διπλανές φωτογραφίες (αριστερά πάνω: αιχμάλωτος από το αφγανιστάν οδηγείται μέσα σε C 130 στο γκουστανάμμο· αριστερά κάτω: παλαιστινίος αιχμάλωτος, σφού πρώτα τον έγγυσαν, οδηγείται σε στρατόπεδο κρατουμένων· κάτω δεξιά: αιχμάλωτος των αμερικανοαγγλων στο Ιράκ). Περιεργαστείτε τις και ακούστε μια ιστορία.

Τα βλέμματα... Τα βλέμματα των πρωτοκοσμικών είναι μαρμαμένες σφραγές, ξοφλημένες. Στέκονται στη θέση τους και δουλεύουν μόνο χάρη στις αλληπαλλήλες μεσολαβήσεις. Έτσι βλέπουν όλο και πιο πολύ αυτό που τους δείχνει η τεχνολογία, αλλά τουλάχιστον κάτι βλέπουν.

Βλέπουν μέσα από «αισθητήρες», γραφήματα, υπολογισμούς, ακόμα και μέσα απο τα σκόπευτρα των όπλων τους. Βλέπουν μέσα απο «διόπτρες νυκτός».

Τα βλέμματα των πρωτοκοσμικών στρατιωτών είναι συχνά πυκνά θολά, απλανή. Φτάνει τα drugs που είναι καθημερινή τροφή του καλού πολεμιστή. Drugs για να είναι στη μέγιστη ετοιμότητα να «επεξεργαστεί» την ώρα της μάχης αυτά που «βλέπουν» για λογαριασμό του τα ηλεκτρονικά μάτια, και ύστερα άλλα drugs για να άρουν την επενέργεια των προηγουμένων και να τον κοιμίσουν.

Γιαυτό το μάτια των πρωτοκοσμικών στρατιωτών δεν βλέπουν τίποτα άλλο από targets. Δεν βλέπουν γυναίκες, παιδιά, πολιτικά αυτοκίνητα, τραίνα, φυγάδες. Βλέπουν μόνο αυτά που βλέπουν τα εξυπνα ηλεκτρονικά μάτια: attention, attention, target.

Γιαυτό οι πρωτοκοσμικοί πολεμιστές (μήπως και οι ειρηνιστές;) φοβούνται τα βλέμματα (και τις υπολοιπες αισθήσεις) των τριτοκοσμικών. Ακόμα και των αιχμάλωτων. *Τι μπορεί να βλέπουν και να ακούν αυτοί; Τι μπορεί να διακρίνουν;* Οι πρωτοκοσμικοί δεν ξέρουν πια τί μπορεί να δει και να καταλάβει το άγριο βλέμμα. Και φοβούνται.

Και τυφλώνουν, φημώνουν, κλείνουν τ' αυτιά των αιχμάλωτων τους. Γιατί φοβούνται ακόμα και τις αισθήσεις αυτών των ανθρώπων.

τα πράσινα, τα κόκκινα, τα θαλασσιά τα όπλα

Τα χάρια που παίρνει ένας πρωτοπόρος στρατιώτης του αναπτυσσόμενου κόσμου (στην προκειμένη περίπτωση αμερικάνος, μα ακολουθούν και οι υπόλοιποι) είναι δύο ειδών. Ας πούμε τα «πράσινα» και τα «κόκκινα» (δικά μας τα ονόματα). Τα «πράσινα» είναι εκείνα που έχουν εγκριθεί από τον Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων των ηπα (με οποιαδήποτε διαδικασία «επιγενοσας ανάγκης»...) και ο πρωτοπόρος στρατιώτης είναι υποχρεωμένος να τα φάει σύμφωνα με τις διαταγές των ανωτέρων του, θέλει δε θέλει. Τα «κόκκινα» είναι εκείνα που δεν έχουν εγκριθεί, και ο καλός στρατιώτης είναι υποχρεωμένος να τα φάει σύμφωνα με τις διαταγές των ανωτέρων του, υπογράφοντας κι ένα χαρτί ότι αναλαμβάνει την ευθύνη. Αν δεν το κάνει απολύεται. Και ποιος μισθοφόρος θέλει να μείνει άνεργος για μερικά χάρια;

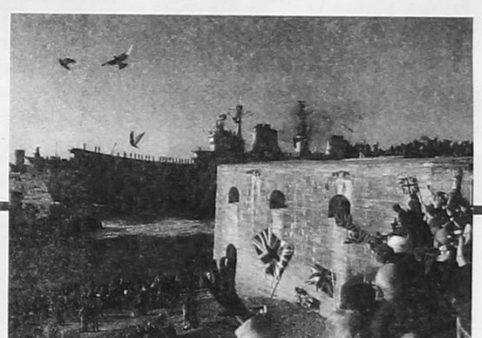
Στην «καταγίδα της ερήμου», όλο χαρά και αισιοδοξία, οι marines πολέμησαν (τρόπος του λέγειν) και φυσικά χαπακώθηκαν. Όταν γύρισαν νικητές στην πατρίδα άρχισαν να αρροσταίνουν, μερικοί γέννησαν και λίγο τέρατα παιδιά, κι αυτό ονομάστηκε «σύνδρομο του κόλπου». Μυστηριώδες, άγνωστη προέλευσης, ίσως χρεοζόταν μερικά χάρια ακόμα για να μην ξασασμυβεί.

Παρότι το «σύνδρομο του κόλπου» πλάκωσε δεκάδες χιλιάδες των νικητών πρωτοπόρων πολεμιστών, καινούργιοι βρέθηκαν έτοιμοι, χαρούμενοι και αισιόδοχοι, να αρματωθούν και να πολεμήσουν (τρόπος του λέγειν) για τα μεγάλα ιδανικά (ή απλώς τα καλά λεφτά). Φυσικά και αυτοί οι καινούργιοι ξαναπεζώθηκαν, με τα βελτιωμένα «κόκκινα» και «πράσινα» χάρια.

Θα γυρίσουν νικητές... και άρρωστοι. Στη δουλειά που κάνουν αυτά λέγονται «ανεκτόι επαγγελματικοί κίνδυνοι». Δεν υπάρχουν τώρα σκακιάδες να γυρνάνε στους δρόμους σα λεύιμα ενδοξων εκστρατειών. Υπάρχουν μόνο οι μισοσπισμένοι, από μέσα, μισθοφόροι.

Αλλά ποιος να τους ξεχωρίσει, και σε ποιανού το κεφάλι να κλονιστεί το «μεγαλείο της πολεμικής αρετής»; Χαπακωμένοι συχνά κοιτούν χαπακωμένους.

Και κτυπών παλαμάκια τα χεράκια τους.

- Αυτή επάνω είναι μια εικόνα από εκείνες που (για άγνωστο λόγο) δεν «πέρασαν» στα ελληνικά μήντια: άγγλοι (γονείς ή/και πολεμοκάβλοι) αποαιρετούν πολεμικό που αποπλέει για τα ζεστά νερά του περσικού.

- Επειδή έχουμε δει παρόμοιες εικόνες απ' τον απόπλο ελληνικών στρατών «για τα ξένα» αναρωτιόμαστε μήπως και ο λόγος που γενικά η στρατοκαβλία, οι συγγενείς και οι φίλοι της μένουν εν πολλοίς «αόρατοι» (σε αντίθεση με τον φιλεργισμο) είναι για να παρουσιάζεται ο πόλεμος και ο μιλιταρισμός σαν «άυλο» πράγμα, που το κάνουν ο Μπλερ, ο Μπλερ και ποιος ξέρει ποιος παρόμοιος.

- Δεν μπαίνουν έτσι ούτε σαν υποψία δαιμόνια του είδους ότι «ενάντια στον πόλεμο» μπορεί να σημαίνει και να πλακώνεις τύπους που κáθονται στο λιμάνι ή στο αεροδρόμιο με εθνικά σημαία στο ζύλο. Ε, είπαμε ειρήνη, όχι εμφύλιο πόλεμο!

Είναι λίγο παλιό το γεγονός, έχει όμως μια αξία. Νισινομίγια της Ιαπωνίας λοιπόν, στα μέσα του γενάρη του 1995, ύστερα απο δυνατό σεισμό 7,2 ρίχτερ: η γέφυρα έχει σωριαστεί, αλλά μονοκόμματα, ενιαία!

Η λογική "να το κάνουν όσο πιο γερό γίνεται" έχει ηττηθεί ακόμα μια φορά. Το "όσο πιο γερό γίνεται" γέρνει ομοιόμορφα καθώς το πρόδωσαν (;) τα θεμέλιά του.... Το χειρότερο; Θα πρέπει να το κάνουν οι μηχανικοί κομματάκια για να το μαζέψουν...

Την κατασκευαστική (και όχι την γιαιονευστική!) αλαζονεία την εικονογραφεί αυτό ακριβώς το γεγονός: η αερογέφυρα θα πρέπει να θεωρηθεί «άφυγος κατασκευής» αφού σωριάστηκε τόσο φρόνιμα. Αλλά διάολο... Ζούμε πάντα πάνω σε κάτι λίθινες σχέδιες που επιπλέουν πάνω σε μια μπάλλα πυρωμένου μάγματος... Και δεν καταλαβαίνουν αυτές...

midnight rebel

μόνο ο ...θεός έλειπε!

Πώς σας φαίνεται (παγκόσμια) διάσκεψη με συμμετοχή 12 χιλιάδων εκπροσώπων; Όχι, δεν είναι ένα απο τα συνηθισμένα «κοινωνικά φόρουμ»... Ούτε η δημιουργία κάποιου καινούργιου κομμουνιστικής διεθνούς... Είναι ήταν - η παγκόσμια «σούσκεψη για το ύδατο στον τρίτο κόσμο». Που έγινε στο Κιότο στα τέλη μάρτη.

12 χιλιάδες σύνεδροι σημαίνει ότι τα νταραβέρια ήταν πολλά, πάρα πολλά. Όπως καταλαβαίνετε δεν ήταν μόνο εκπρόσωποι κρατών (200 είναι όλα τα ρημόδια στον πλανήτη) αλλά και πολλοί απο ιδιωτικές εταιρείες. Οπότε θα πρέπει να θεωρηθεί λογικό το τελικό συμπέρασμα ότι το πρόβλημα (του νερού) είναι σοβαρό, αλλά πολλές κυβερνήσεις δεν μπορούν να κάνουν οπουδήποτε πράγματα για να το λύσουν.

Λογικό πρέπει να θεωρηθεί και ένα σχέδιο που παρουσίασε επιτροπή αποτελούμενη απο «ισχυρούς παράγοντες του χρηματοπιστωτικού χώρου». Ήταν ένα σχέδιο κόστους πολλών δισ. δολ. για να σωθούν τα υπο εξαφάνιση ύδατα αποθέματα του πλανήτη....

Μην αναρωτιέστε λεπτομέρειες του σχεδίου. Για να σώσουν το «υπο εξαφάνιση» νερό θα το εμφιαλώσουν....

ο ελληνικός (κοινωνικός) μονεταρισμός

Είναι η "διαφορά" στο ελληνικό κράτος κάτι ενδιαφέρον για εμάς τους περιθωριακούς; Όσο κι αν φαίνεται περίεργο μπορεί και να είναι! Στο κάτω κάτω η ανάλυση της κατάστασης του κράτους υποτίθεται ότι είναι ένα στάνταρ καθήκον των εχθρών του, έτσι δεν πάει;

Να ξεκαθαρίσουμε λοιπόν λίγο το πράγμα. Η "διαφορά" προβάλλεται σε θέμα ηθικής έκπτωσης των αρχόντων ή/και των υπαλλήλων του "δημόσιου συμφέροντος". Αν το ζήτημα ήταν ηθικό τότε... θα καθάρζε ο μεγαλόδυναμος! Αλλά δεν είναι. Γιατί η λέξη "διαφορά" είναι ο κωδικός της ορισμένης θεσμικής συγκρότησης ενός κράτους μέσα σε μια κοινωνία: αναφέρεται προφανώς σε άτυπες μορφές σχέσεων και ανταλλαγών μεταξύ των (κάθε είδους και βαθμίδας) υπηρετών του "δημόσιου συμφέροντος" με ιδιωτικά συμφέροντα. Συνεπώς η "διαφορά" (ή οποιοσδήποτε άλλος κωδικός, του είδους "εκαυχρονισμός", "αξιοκρατία" κλπ) αφορά όχι μόνο την ιδεολογική επικάλυψη των κρατικών δομών, αλλά κυρίως το πραγματικό τους σύνταγμα.

Να γυρίσουμε προς στιγμήν λίγο πίσω. Ίσως θυμάστε (ή έχετε ακούσει) ότι υπήρξε μια μεγάλη περίοδος όπου η συγκρότηση του ελληνικού κράτους (δηλαδή: η διάρθωση των σχέσεων μεταξύ δημόσιας διοίκησης και κοινωνίας) άκουγε στον κωδικό "ρουσφέτι" ή "μέσο". Κάτω απ' αυτό το όνομα μπορούσε κανείς να δει την ιστορικά συγκεκριμένη οργάνωση των σχέσεων μεταξύ "δημόσιου" και "ιδιωτικού" στην Ελλάδα: μέσα από τις οικογενειακές ή ευρύτερα κοινωνικές σχέσεις.

Το "ρουσφέτι" ή το "μέσο" έχουν αποτελέσει επι μακρόν τον ιστό της κρατικής διαχείρισης, σε συνείδηση άλλοτε της ισχύος των οικογενειακών δεσμών στην ελληνική κοινωνία, άλλοτε της ισχύος συγκεκριμένων ιδεολογιών "νομιμότητας". Συνήθως γάρη και στα δύο. Σε κάθε περίπτωση το "ρουσφέτι" ή το "μέσο" απήλλασαν την με ελληνική κοινωνία από το να γίνει "απόρροια" στις σχέσεις της με το κράτος της, το δε ελληνικό κράτος από το κίνδυνο μιας πρακτικιστικής αστικής ολοκλήρωσης. Η "ισονομία" μπορεί να ήταν ένα καλό (ευρωπαϊκής προέλευσης!) σύνθημα, στην πράξη όμως ήταν και είναι μια εντελής εκτός πραγματικότητας συνθήκη για ένα κράτος διαφορετικών απ' άλλου ταξικών κοινωνικών συσχετισμών, και για μια κοινωνία που έχει γενικά ιδιωματική αντίληψη για το νόμο.

Για να μην τα πολυλογούμε αυτό το μοτίβο του "ρουσφετιού" ή του "μέσου" κράτρε καλά μέχρι τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του '80, όταν η σοσιαλδημοκρατική εναλλαγή στην εξουσία ύστερα από δεκαετίες μονοκομματικού κράτους, έδωσε την ευκαιρία να ικανοποιηθούν και οι "δημοκρατικές" γάρες. Τα πρώτα χρόνια της πασοκικής διακυβέρνησης δεν άλλαξαν το μοντέλο του ελληνικού κράτους: το "άνοισαν", το "διέυρυναν" σε ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού που ήταν ως τότε λιγότερο ή περισσότερο αποκλεισμένο. Με το "μέσο" Βολεύτηκαν και τα "δικά μας παιδιά"....

Η πραγματική αλλαγή άρχισε να γίνεται απ' τα τέλη της δεκαετίας του '80 και ύστερα, με καλπισμό στη δεκαετία του '90. Τότε οι "ιδεολογικοί" δεσμοί αμοιβαίας εξειρήνισης μεταξύ "δημόσιου συμφέροντος" και ιδιωτικών υποχώρησαν σε μεγάλο βαθμό, οι τοπικιστικοί μπήκαν σε δεύτερη μοίρα, ενώ οι οικογενειακοί / συγγενικοί δεσμοί προσαρμόστηκαν γρήγορα στο μοτίβο όχι απλά της εξασφάλισης αλλά του life style ευαγγέλιου, και το χρήμα / εμπόρευμα εγκαταστάθηκε σε μεσοβαθμής σε πλήθος κοινωνικών σχέσεων.

Βέβαια το "λάδωμα" στις δημόσιες υπηρεσίες δεν ήταν καθόλου άγνωστο στα προηγούμενα χρόνια. Αλλά απ' τις αρχές της δεκαετίας του '90 άρχισε να γίνεται το "γενικό ισοδύναμο" των άτυπων ανταλλαγών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού. Πρώτον επειδή οι χρηματικές "αρχαχές" έγιναν ο κανόνας της ιδιωτικής οικονομίας, το φατέ-

οκουπιδοαποκέντρωσης. Και τότε οι δήμοι που υποδεικνύονται σε νέες αποδέκτες ζώνονται τ' άρματα και κατεβαίνουν αποφασισμένοι: no pasaran. Η αλήθεια είναι ότι ορθολογικές (με καπιταλιστικά κριτήρια) λύσεις στη διαχείριση των οκουπιδιών υπάρχουν. Και ξεκινούν απο την αρχή του «κύκλου παραγωγής» τους: μείωση του όγκου τους, διαχωρισμός τους σε διαφορετικές κατηγορίες (οργανικά, ανόργανα ανακυκλώσιμα, ανόργανα μη ανακυκλώσιμα) στην «πηγή», και αυστηρό νόμο για τις συσκευασίες, αυτές είναι μερικές βασικές αρχές. Όταν ξεκινάει έτσι το πράγμα, τότε η διαχείριση και η «αποκέντρωση» της διαχείρισης των οκουπιδιών είναι γενικά πιο απλή διαδικασία. Και πολύ λιγότερο ρυπογόνα.

Αυτά είναι βέβαια ρεφορμιστικά πράγματα, φλώρικα - και η ελληνική κοινωνία δεν τα σηκώνει. Η ριζοσπαστική συμπεριφορά έχει διάφορες χαριτωμένες στιγμές: απο τους κάδους που κανείς δεν θέλει μπροστά στην πόρτα του, μέχρι τις σασκούλες που φεύγουν νύχτα απο τον τρίτο και τον πέμπτο όροφο για να προσγειωθούν, χάρη στο νόμο της βαρύτητας, μέσα ή έξω «απ' το καλάθι». Ανάλογα με την ευστοχία του μικροαστού σουτέρ. Το πλέον προχωρημένο είναι η γενική ιδέα για τους εργάτες που κάνουν τη βρωμούλειά τους δρόμους: οκουπιδαρείο, δηλαδή αντιαποθητικό το λιγότερο.

στο αστέρι του κοινωνικού status. Και δεύτερον επειδή στη δεκαετία του '90 το ελληνικό δημόσιο βρέθηκε να μεσολαβεί στη ροή τεράστιων ποσών από την μεριά των "ευρωπαϊκών προγραμμάτων" προς την μεριά της "ελληνικής αναδιάρθρωσης / ανάπτυξης".

Οπότε το έτσι κι αλλιώς ιδιωτικοποιημένο (ως προς την ευρύτερη κοινωνική ιδεολογία) ελληνικό κράτος βρέθηκε στις χρηματικές του δόξες. Η διασπορά των εοικικών προγραμμάτων (και το ξεγέλεσμο, αν χρειαζόταν, των ευρωπαϊκών ελεγκτικών μηχανισμών) το έφερε από την κορυφή μέχρι τη βάση στη θέση του νταβά - μια θέση που καθόλου δεν απέρριπταν εκείνα από τα τμήματα εκείνα της κοινωνίας που μπορούσαν να επωφεληθούν. Η μαύρη οικονομία (που στα προηγούμενα χρόνια της "παλιάς" σχέσης μεταξύ κράτους και κοινωνίας είχε τον βασικό κωδικό "φοροδιαφυγή") οργάνωθηκε σε μια πολύ πιο εκτεταμένη βάση, στην οποία η άτυπη ροή χρημάτων / εισοδημάτων διασπαιρωνόταν πολλαπλά με την άτυπη ροή εργασίας (εκμετάλλευσης των μεταναστών).

Δεν θα ήταν ντροπή για τους κάθε είδους ιδώνοντες και τους λακέδες τους να παραδεχτούν πως αυτές οι άτυπες διαδικασίες οργάνωσης αποτελεσματικά τις καινούργιες ταξικές σχέσεις στην Ελλάδα, έστω κι αν (λόγω ετερόφωτης προσκόλλησης σε συνθήματα του είδους "εκαυχρονισμός", "ορθολογισμός" κλπ) δεν είναι εύκολο να καμαρώσουν ανοικτά γι' αυτό. Οι "αργυρώνητοι" (που θαλεγε η μακαρίτισσα η 17N στις δόξες της...) δημόσιοι υπάλληλοι κάθε είδους και βαθμίδας προσανατολήθηκαν έγκαιρα και αποτελεσματικά στην "ανήγνευση περιθωρίων κέρδους", οργάνωντας απ' τα κάτω τον ταξικό προσανατολισμό της κρατικής διοίκησης, πολύ πριν οι νομοδότες τακτοποιήσουν επίσημα τις νέες σχέσεις. Κι απ' την άλλη μεριά οι άτυπα "φορολογούμενοι" ιδιώτες κάθε κοινωνικής βαθμίδας έμαθαν να κάνουν τη δουλειά τους σβέλτα.... (Κι αλλοίμονο σε όσους βρίσκονταν και βρίσκονται στον πάτο του βαρελιού).

Φυσικά αυτού του είδους η διαχείριση, ακριβώς επειδή δεν είναι θεσμικά κατοχυρωμένη (και πώς θα μπορούσε άραγε να περιοριστεί η ελαστικότητα της σε τυπικά όρια; Μόλις ορίζονται "αντικειμενικές" τιμές για την φορολόγηση των ακινήτων οι "μαύρες" τιμές ανεβαίνουν... Και μόλις ακριβαίνει επίσημα η απόκτηση διπλώματος οδηγησης το μέγεθος του λαδώματος κάνει καινούργιο άλμα, μαζί με νέες παροχές: αντί να ταλαιπωρείται με εξετάσεις και απήσεις σου φέρνουν το δίπλωμα στο σπίτι), επειδή λοιπόν λείπει η συνταγματική τυπικότητα, είναι πάντα πιθανό να βγαίνει πότε πότε κάποιος αρχάγγελος της εντιμότητας και να αρχίζει τις καταγγελίες / αποκαλύψεις. Τότε ξανασηκώνεται η μοιρμούρα περί "διαφορών", "διαπλοκής" κλπ - για να κατακάσει μόλις ο αρχάγγελος τακτοποιήσει το δικίο του.

Τέτοια περιστατικά δεν είναι δομικά επικίνδυνα. Ανήκουν στην ευρεία κατηγορία της θυμώσωσης διαπίστωσης "έταξε η ουρά του γαιδάρου". Ο κίνδυνος βρίσκεται αλλού: αυτό το μοντέλο σχέσεων μεταξύ κράτους και κοινωνίας έχει στηριχτεί στη διανομή "εισαγωγών" εργασίας και χρήματος, και γιαυτό άλλοστε φούντωσε όσο ζέροουμε εμπειρικά όλοι. Απο το 1999 - 2000, με τη χρηματιστηριακή φρενίτιδα, έγινε μαζική μετατόπιση πλούτου από τους "πολλούς" στους "λίγους", ενώ σε 1 ή 2 χρόνια η εισαγωγή χρήματος από το εξωρπώα θα αρχίσει να περιορίζεται (σημαίνει ήδη στο αγροτικό).

Και το ερώτημα τίθεται από τώρα: τί κρατική δομή θα είναι η ταιριαστή για την ελληνική κοινωνία όταν στενέψει το λαδάκι; Τι κρατική δομή θα ταιριάζει στην αντικατάσταση των άτυπων χρηματικών σχέσεων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού από (ξανά) ιδεολογικές σχέσεις; Ραπιά....

πάρε τη σακούλα και τρέχα

οκουπιδοαποκέντρωσης. Και τότε οι δήμοι που υποδεικνύονται σε νέες αποδέκτες ζώνονται τ' άρματα και κατεβαίνουν αποφασισμένοι: no pasaran.

Η αλήθεια είναι ότι ορθολογικές (με καπιταλιστικά κριτήρια) λύσεις στη διαχείριση των οκουπιδιών υπάρχουν. Και ξεκινούν απο την αρχή του «κύκλου παραγωγής» τους: μείωση του όγκου τους, διαχωρισμός τους σε διαφορετικές κατηγορίες (οργανικά, ανόργανα ανακυκλώσιμα, ανόργανα μη ανακυκλώσιμα) στην «πηγή», και αυστηρό νόμο για τις συσκευασίες, αυτές είναι μερικές βασικές αρχές. Όταν ξεκινάει έτσι το πράγμα, τότε η διαχείριση και η «αποκέντρωση» της διαχείρισης των οκουπιδιών είναι γενικά πιο απλή διαδικασία. Και πολύ λιγότερο ρυπογόνα.

Αυτά είναι βέβαια ρεφορμιστικά πράγματα, φλώρικα - και η ελληνική κοινωνία δεν τα σηκώνει. Η ριζοσπαστική συμπεριφορά έχει διάφορες χαριτωμένες στιγμές: απο τους κάδους που κανείς δεν θέλει μπροστά στην πόρτα του, μέχρι τις σασκούλες που φεύγουν νύχτα απο τον τρίτο και τον πέμπτο όροφο για να προσγειωθούν, χάρη στο νόμο της βαρύτητας, μέσα ή έξω «απ' το καλάθι». Ανάλογα με την ευστοχία του μικροαστού σουτέρ. Το πλέον προχωρημένο είναι η γενική ιδέα για τους εργάτες που κάνουν τη βρωμούλειά τους δρόμους: οκουπιδαρείο, δηλαδή αντιαποθητικό το λιγότερο.

Γιατί το να περιμένουν όλες αυτές οι τοπικές κοινωνίες ότι θα τους λύσει (όλων) το πρόβλημα το κράτος, ε, αυτό είναι υπερβολή - και δεν χρειάζεται να είναι κανείς αναρχικός για να το καταλάβει. Πού θα τα πάει το κράτος τα οκουπιδιά; Στο χρηματιστήριο;

Εππέλους! Οι πρέσβεις, πλασιέ των ελληνικών επιχειρήσεων...

ΤΕΛΙΚΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ Η COCA COLA ΠΟΥ ΠΑΙΕ ΜΕ ΟΛΑ

πάνω: έφιπποι σημαιοφόροι στην παρέλαση που με κάθε επισημότητα και παλμό έγινε και φέτος στη Ν. Υόρκη, στην επέτειο της 25ης μαρτίου

στη μέση: ποδοράτοι νεαροί διαδηλωτές σε μία απο τις πολλές παρελάσεις καταγγελίας του πόλεμου του Μπου

κάτω: το κοντάρι της συγκεκριμένης σημαίας που πάει παντού

«Η Γαλλία θα τιμαρρηθεί, η Γερμανία θα αγνοηθεί, η Ρωσία θα συγχωρηθεί». Αυτά φέρεται να δήλωσε μετά το τέλος (το συμβατικό τέλος έστω) της επίδρομής στο Ιράκ η ειδική σύμβουλος ασφαλείας της αμερ. κυβέρνησης Κοντολίζα Ράις. Η εν λόγω αξιωματούχος και εκείνο που εκπροσωπεί έχουν ξεχάσει ένα απο τα λίγα αλλά σημαντικά μαθήματα της Ιστορίας: η αλαζονεία είναι ένδειξη αδυναμίας.

Πριν στραφούμε στην υπό τιμαρία Γαλλία, στην υπό αδιαφορία Γερμανία και στην υπό συγχώρηση Ρωσία ες σσχοληθούμε με ένα ερώτημα που την απάντησή του θεωρείτε (όχι όμως κι εμείς) δεδομένη: νίκησε ο αγγλοσαξωνικός άξονας στο Ιράκ;

συζητούσαν την ανάγκη να φύγει ο στρατός τους από το Ιράκ... Θα θέλαμε να ζέραμε τί συνέβη και πώς κυκλώθηκαν 3000 αμερικάνοι πεζοναύτες κινδυνεύοντας με σφαγή, τί συνέβη και εκατοντάδες άλλοι έμειναν νησιώτικοι και χωρίς νερό για 2 μέρες... Θα θέλαμε να ζέροουμε τί έγινε και άρχισαν να πέφτουν τα «απάτσι», γιατί τα αμερικανικά επιτελεία άρχισαν τις συγκεκριμένες μέρες να βγάζουν αφρούς εναντίον της Ρωσίας και της Συρίας, απειλώντας τους, περίπου, με πόλεμο...

Δεν θα μάθουμε. Αλλά και μόνο το γεγονός ότι για 3 ή 4 μέρες ο αμερικανοαγγλικός στρατός, παρά την απώλητη τεχνική υπεροχή του, βρέθηκε στριμωγμένος στην γανία από ξυπόλυ-

Έστω. Εμείς ωστόσο παρατηρούμε εδώ μια ενδιαφέρουσα ομοιότητα ανάμεσα στην (απόρροια) τακτική των ταλιμπάν στο αφγανιστάν και στην (ακόμα πιο απόρροια) τακτική του μισαθικού καθεστώτος στο Ιράκ. Και στις δύο περιπτώσεις υπήρχε ισχυρή αντίσταση σε «περιφερειακές» πόλεις που δυσκόλευαν την προέλαση των επιτιθέμενων. Και στις δύο περιπτώσεις οι πρωτεύουσες παραδόθηκαν (μέσα ή έξω από εισαγωγικά). Και να ένα ενδιαφέρον αποτέλεσμα της τακτικής αυτής στην περίπτωση του αφγανιστάν: αποφεύγοντας οι ταλιμπάν να δώσουν «μάχη μέχρις εσχάτων» (οποιαδήποτε τεχνική υπεροχή του, βρέθηκε στριμωγμένος στην γανία από ξυπόλυ-

αποδιάθρωση

Αν η επίδρομή στα τέλη μάρτη και στις αρχές απρίλη θεωρηθεί σαν ο πόλεμος 45 προδύμων κρατών εναντίον ενός, εκείνου του Ιράκ, τότε απατάμε «μάλλον να». Αν όμως θεωρηθεί σαν μια από τις αρχικές μάχες ενός νέου παγκόσμιου πολέμου, τότε απατάμε «μάλλον όχι».

Ας δούμε μερικές λογικές αλλά και κρυμμένες πλευρές της πρώτης περίπτωσης. Αν ο πόλεμος που έγινε εννοηθεί σαν αναμέτρηση αμερικανοαγγλοισραηλινών εναντίον Ιρακινών και μόνο τότε ήταν τόσο «ισότιμος» όσο ένας αγώνας μπόκατε ανάμεσα στην dream team απ' τη μια μεριά και μια μεσαία αραβική ομάδα απ' την άλλη, στους παίκτες της οποίας είχαν δεθεί τα πόδια και τα μάτια, ενώ απαγορεύονταν επιπλέον να κρατάει την μπάλλα πάνω από 5 δευτερόλεπτα.

Είναι η δεύτερη φορά (μετά το αφγανιστάν) που οι αμερικανοαγγόλοι «κάνουν πόλεμο» με κάθε αποφασιστικότητα και με όλες τους τις δυνάμεις εναντίον αντιπάλων που στερούνται δύο απο τα τρία βασικά όπλα ενός σύγχρονου πολέμου: αεροπορία και ναυτικό. Ειδικά εναντίον του Ιράκ, και για άγνωστους ακόμα λόγους, οι αμερικανοαγγόλοι πολεμούν γενικά και χωρίς αντιαεροπορική άμυνα (των αντιπάλων τους).

Λαμβάνοντας υπ' όψην αυτά τα δεδομένα, το ότι οι αμερικανοαγγόλοι χρειάστηκαν 3 βδομάδες για να δηλώσουν πως νίκησαν, είναι αυτο που θα έλεγε κανείς «...με την ψυχή στο στόμα». Και αξίζει να συνηλογοιστεί η κουβέντα ενός σύριου λαϊκού σε δυτικό δημοσιογράφο: «δεν μπορείτε να καταλάβετε σεσείς τί σημαίνει για μας αυτή η αντίσταση του Ιρακινού λαού... το 1967, μέσα σε 6 μέρες, ο Ισραηλινός στρατός είχε ταπεινώσει τόσοσους αραβικούς στρατούς...»

Θα θέλαμε να ζέροουμε τί ακριβώς συνέβη μεταξύ 23 και 27 απρίλη στα πεδία των Ιρακινών μαχών, όταν οι με δεμένα πόδια και μάτια ντόπιοι στρατιώτες ανάγκασαν τον στρατηγό Φράνκ να τραυλιέει ζητώντας ενίσχυση από τις ΗΠΑ, τον αμερικάνο πρόεδρο να ζητήσει έκτακτη ενίσχυση της επίδρομής με άλλα 75 δισ. δολ. τον πολύ υπουργό άμυνας να τραυλιέει κι αυτός ότι «το σχέδιο της επίθεσης είναι καλό αλλά η προώθησή θα αναβληθεί για λίγο...». Θα θέλαμε να ζέραμε τί συνέβη εκείνες τις μέρες και στην αγγλία

τους στην ουσία ενόπλους δείχνει διάφορα. Τουλάχιστον σε εκείνους που ζέροουν τις λεπτομέρειες.

Αμερικανικό τάνκ Abrams καταστραμμένο, κάπου στο Ιράκ. Τα τάνκς αυτά, διαρρακισμένα με απειμλουτισμένο ουράνιο, θεωρούνταν μέχρι την επίδρομή στη Βαγδάτη τα «απόλυτα τεθωρακισμένα» του πλανήτη, απρόσβλητα απο οτιδήποτε. Δυστυχώς για την αμερικανική στρατιωτική τεχνολογία, στο Ιράκ βρέθηκαν αντιμέτωπα με τις «απόλυτες αντιαρματικές ρουκέτες», φορητές και ρωσικής κατασκευής. Ο αμερικανικός στρατός παραδέχτηκε την καταστροφή 4 τέτοια κύβου τάνκ, ενώ λίγο πριν η αμερικανική κυβέρνηση είχε κατηγορήσει οργισμένα την Ρωσία ότι έχει πουλήσει όπλα στον Χουσεΐν...

Αν οι συγκεκριμένες αναμετρήσεις «αμερικανικά υπερατάν εναντίον ρωσικών υπερανταρματικών» θεωρηθούν κάτι σαν «άσκηση σε πραγματικές συνθήκες» τότε σημειώσατε στάνταρ 2...

Βέβαια «η Βαγδάτη έπεσε», και μόλις στα αμαρτή. Η Βαγδάτη, για την οποία οι καθεστώτες Χουσεΐν είχε υποσχεθεί ότι θα γίνει Στάλινγκραντ. Η Βαγδάτη, για την οποία τα μήνητα και οι «ειδικόι» τους προτομίζαν ρωσικά ρεπορτάζ. Το θέμα είναι μήπως πέσαμε εμείς θυμύτα εξαπατήσης περιμένοντας «την μάχη της Βαγδάτης».

Είναι γεγονός ότι το μισαθικό καθεστώα χρησιμοποίησε λίγο έως πολύ λίγο τον ειδικά εκπαιδευμένο στρατό του, ο οποίος στην «καταίγδα της ερήμου» είχε πετύχει ακόμα και νικές εναντίον των αμερικάνων. Είναι γεγονός ότι αυτό δεν συνέβη λόγω κάποιων ανταρσιών, αλλά οργανωμένα, κατόπιν εντολών. Είναι άγνωστο ο λόγος αυτών των εντολών, αλλά είναι σσφές ένα αποτέλεσμα: ένα μεγάλο μέρος των Ιρακινών «ειδικών δυνάμεων» και όλος ο φορητός τους οπλισμός (στον οποίο περιλαμβάνονται ανταρματικές ρουκέτες, φορητό πυραυλο κλπ) δεν παραδόθηκε και βρίσκεται ουσιαστικά «κρυμμένο» μέσα στις πόλεις.

Υπάρχουν διάφορες «αστυνομικές» εξηγήσεις για την Ιρακινή τακτική.

απώλειες... αναδιπλώθηκαν... και σήμερα, ενάμιση σχεδόν χρόνο μετά την τότε «νίκη» των αμερικάνων, έχουν πρακτικά περιορίσει τον στρατό κατοχής και τους συμμάχους του στην Καμπούλ (με αβεβαιότητα κι εκεί...) και στα στρατόπεδα, τα οποία δέχονται όλο και πιο πυκνές και καλά οργανωμένες αντάρτικες επιθέσεις.

Αποκλείει κανείς το πεδίο αναδιπλώσης και αναπότηης αντάρτικων τακτικών να είναι για τους Ιρακινούς (όχι κι ανύπαρκτες σηηλίες αλλά) οι ίδιες οι πόλεις, ειδικά η τεράστια Βαγδάτη;

Η αγγλοαμερικανική «νίκη» σχετικοποιείται ακόμα περισσότερο αν λάβουμε υπόψην μας (αυτή είναι η δική μας γνώμη...) ότι ο πόλεμος στο Ιράκ ήταν μια μάχη μέσα σε μια εξελισσόμενη παγκόσμια αναμέτρηση. Σε μια τέτοια περίπτωση θα μπορούσε μήπως μια «μάχη της Βαγδάτης» να είναι χρησιμη όχι στο καθεστώα Χουσεΐν αλλά στους «αφανείς» μέγλους συμμάχους του, το γαλλικό και το ρωσικό κράτος;

Η παρατεταμένη πολιορκία και η αιματηρή και με πολλές απώλειες υπεράσπιση της Βαγδάτης θα ήταν χρήσιμη έξω από το Ιράκ επειδή θα «ανέβαζε» ακόμα περισσότερο τον παγκόσμιο ανταμερικανισμό. Αλλά ο αμερικανικός (και ο αγγλικός) στρατός επιτιθέμενος στο Ιράκ είχαν αποφασίσει να νικήσουν «με κάθε κόστος». Αυτό σημαίνει - και εξάλλου είχε δηλωθεί - τους προτομίζαν ρωσικά ρεπορτάζ. Το θέμα είναι μήπως πέσαμε εμείς θυμύτα εξαπατήσης περιμένοντας «την μάχη της Βαγδάτης».

Απο πρώτη ματιά το να αναγκαστούν οι επιτιθέμενοι σε τέτοια βαρβαρότητα θα «ανυψέρε» όσους ήταν αντίθετοι στην επίθεση. Αλλά αυτό είναι μια επιπόλεια εκτίμηση. Αν γινόταν μαζική ανδροασοφαγή στη Βαγδάτη (και αυτό θα συνέβαινε, οι αμερικάνοι αποκλείεται να έμειναν καθηλωμένοι περιμένοντας πότε θα έρθει το καλοκαίρι...) τότε το να λάμβανει το γερμανικό και το ρωσικό κράτος, ήδη «εχθρικά» τοποθετημένα απο διπλωματική άποψη, θα έπρεπε να αναλάβουν πιο ισχυρές και αποφασιστικές πρωτοβουλίες εναντίον ηηα και αγγλίας - κάτι που προφανώς δεν θέλουν να κάνουν ακόμα, γιατί δεν μπορούν ακόμα να το υποστηρίξουν με στρατιωτικό τρόπο.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι ένα απο τα κάμποσα παρόμοια που «πέφτουν στα χέρια μας» και του είδους που θα αποφεύγατε γενικά να διαβάσατε. Δημοσιεύτηκε σε ένα αφιέρωμα στις Βιοτεχνολογίες (ένα απο τα πολλά) του καθεστα-τικού economist στις 29/3/03.

Επειδή κάμποσες φορές έχουμε αναφερθεί στις «νέες τεχνολογίες» γενικά και στην βιοτεχνολογία ειδικότερα (σε σχέση με τις εξελισσόμενες ριζικές αλλαγές στον καπιταλιστικό κόσμο) σας προτείνουμε να μην αγνοήσετε την «ένοπλη παρέ-λαση» (των νέων φοβερών και τρομερών μέσων των αφεντικών) που ακολουθεί. Σημειώστε μόνο πως επειδή το economist απευθύνεται γενικά στις αστικές τάξεις παγκόσμια όχι μόνο με γνωσιολογικά αλλά και με οικονομικά κίνητρα, μπορεί να διατυπώνει και μερικές «αυτοεκληπρούμενες ευχές». Ειδικά αν το ζητούμενο είναι οι μέω των χρηματιστηρίων επενδύ-σεις στον ένα ή τον άλλο κλάδο αγχώης...

Η φωτογραφία είναι από το βιβλίο του Νόβελ

Μια φορά κι έναν καιρό το μεγαλύτερο μέρος του ανθρώπινου κόσμο συντιόνταν απο πράγματα που είχαν ζωική ή φυτική προέλευση. Τα ρούχα, τα χαλιά, τα σεντόνια και τα σκεπάσματα είχαν υφανθεί από μαλλί, λινάρι, μπαμπάκι ή (αν ήταν κανείς τυχερός) από μετάξι. Τα παπούτσια ήταν φτιαγμένα από δέρμα. Τα έπιπλα και τα παρόμοια πράγματα του σπιτιού ήταν φτιαγμένα από ξύλο, το οποίο ήταν επιπλέον το καύσιμο για θέρμανση ή μαγειρέμα.

Ύστερα η ανθρωπότητα ανακάλυψε τον άνθρακα, το πετρέλαιο και την χημεία. Σήμερα μόνο οι πολύ φτωχοί και οι πολύ πλούσιοι ζεσταίνονται με καύση ξύλων, και πολλές απ΄ τις υπόλοιπες χρήσεις του ξύλου έχουν αντικατασταθεί από το πλαστικό. Οι φυσικές ίνες πάλι έχουν εκτοπιστεί στην αγορά από τεχνητές. Αλλά η βιολογία μπορεί να αποδειχθεί ένα είδος ρεβάνς απέναντι στον συνθετικό, βασισμένο στο πετρέλαιο βιομηχανικό κόσμο, παρέχοντας νέα υλικά και καύσιμα. Και μια τέτοια εξέλιξη θα είναι ευμενώς αποδεκτή και από το περιβαλλοντικό κίνημα.

Στην πραγματικότητα η βιοτεχνολογία δουλεύει εδώ και κάμποσα χρόνια σε σχέση με βιομηχανικές εφαρμογές. Η αρχή έγινε με τα ένζυμα. Διαδικασίες απομόνωσης και εμπορίου βακτηριακών ενζύμων που έχουν χρήση στη βιομηχανία τροφίμων, στα απορρυπαντικά και άλλου υπάρχον σε εφαρμογή εδώ και δεκαετίες. Αλλά ήταν μόλις στα 1988 όταν μια δανέζικη εταιρεία, ονομάτι Νοβοζγμες, παρήγαγε το πρώτο διαγενετικό ένζυμο, έναν διαλυτή λίπους για χρήση σε απορρυπαντικά. Εν μέρει χάρη σ΄ αυτήν την αρχική εφεύρεση, η Νοβοζγμες είναι σήμερα ο μεγαλύτερος στον κόσμο κατασκευαστής ενζύμων, ακολουθούμενη από κάμποσες άλλες εταιρείες.

Τα ένζυμα είναι πρωτεΐνες που έχουν κακό όνομα σαν ασταθή μόρια. Αν τα εκθέσει κανείς σε λάθος θερμοκρασία, οξύτητα, αλκαλικότητα ή πίεση σταματούν να δουλεύουν, μερικές φορές οριστικά. Και αυτές οι συνθήκες, η θερμοκρασία, η οξύτητα, η αλκαλικότητα και η πίεση σε περιβάλλον χημικής βιομηχανίας, είναι συνήθως πολύ διαφορετικές από εκείνες που συναντιούνται εκεί που οι οργανισμοί μεγαλώνουν φυσικά. Εν πάσει περιπτώσει έχει γίνει πλέον γνωστό πως υπάρχουν πολλά είδη βακτηριδιών τα οποία αναπτύσσονται σε συνθήκες κάθε άλλο παρά φιλικές για τις συνηθισμένες μορφές ζωής. Έχει αναπτυχθεί ήδη ένας βιομηχανικός κλάδος *βιοερευνών* που ψάχνει και συγκεντρώνει τέτοιου είδους ανθεκτικά βακτήρια τα οποία ζουν σε θερμές πηγές, σε αλκαλικές λίμνες, σε βράχους στους πόλους ή σε βιομηχανικά απόβλητα. Εταιρείες ανάλυσης ενζύμων αναλαμβάνουν στη συνέχεια να ερευνήσουν αυτούς τους μικροοργανισμούς ψάχνοντας για πρωτεΐνες που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν μέσω ελεγχόμενων διαδικασιών για διάφορους σκοπούς. Από άλλες εταιρείες σαν την Applied Molecular Evolution, την Genencor ή την Machygen που κατασκευάζουν φάρμακα.

Οι βιοχημικές αντιδράσεις στις οποίες τα ένζυμα παίζουν τον ρόλο καταλύτη έχουν αποδειχθεί πολύ πιο αποτελεσματικός τρόπος στην κατασκευή μορίων απ΄ ότι η παραδοσιακή χημική βιομηχανία. Συχνά ακολουθούν λιγότερα στάδια, και η απόδοση κάθε τέτοιου σταδίου βιοχημικής διαδικασίας είναι πάντα σχεδόν 100%, σε σύγκριση με τις συσσωρευτικές απώλειες μιας πολύπλοκης κλασσικής διαδικασίας παραγωγής ενός μορίου, όπου το τελικό αποτέλεσμα μπορεί να είναι ακόμα και μικρότερο από το 10% της αρχικής ποσότητας υλικών. Όμως μέχρι πρόσφατα η γκάμα βιοχημικών αντιδράσεων στις οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ένζυμα ήταν περιορι-

σμένη· ενώ η μοριακή αστάθεια των ενζύμων (και άρα η φύρα στην παραγωγή) επέτρεπε την χρήση τους μόνο σε προϊόντα μεγάλης αξίας όπως τα φάρμακα και οι βιταμίνες. Σήμερα, χάρη στην τεχνολογία ελεγχόμενης εξέλιξης, υπάρχουν σοβαρές σκέψεις για την χρήση ενζύμων στην παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων φτηνών χημικών. Και όχι μόνο σκέψεις. Υπάρχουν και έργα.

ΥΛΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Οι πλέον πολλά υποσχόμενες εφαρμογές των νέου τύπου ενζύμων για την επόμενη δεκαετία είναι τα πλαστικά και τα καύσιμα. Τα δύο πιο προωδημένα σχέδια παραγωγής πλαστικού με τέτοιο τρόπο είναι της DuPont, που είναι μια απο τις μεγαλύτερες χημικές βιομηχανίες του κόσμου, και των Cargill – Dow, που είναι μια κοινή ερευνητική προσπάθεια των δύο μεγάλων αυτών βιομηχανιών, απ΄ τις οποίες η πρώτη είναι εξειδικευμένη στα αγροτικά και η δεύτερη στα χημικά. Το σχέδιο της DuPont, που αναπτύσσεται σε συνεργασία με την Genencor, πήρε βιοχημικές αντιδράσεις τριών διαφορετικών μικροοργανισμών και τις εισήγαγε σε ένα συγκεκριμένο βακτήριο. Η πρώτη ύλη που επεξεργάζεται αυτό το τροποποιημένο βακτήριο είναι σιρόπι γλυκόζης που εξάγεται από άμυλο καλαμποκιού. Το προϊόν της βακτηριακής επεξεργασίας είναι ένα μόριο που ονομάζεται 1,3 προπανδιόλη, το οποίο χρησιμοποιείται στη συνέχεια για την κατασκευή ενός πολυεστερικού συνθετικού που ονομάζεται Soropa. Όμως το Soropa είναι μόνο κατά το ήμισυ βιολογικό προϊόν. Γιατί είναι ένα συμπολυμερές – που σημαίνει ότι έχει κατασκευαστεί από δύο είδη μονομερών μορίων – και είναι το συστατικό που είναι ένα μόριο ονομαζόμενο *terephthalate* που προέρχεται απ΄ την επεξεργασία του πετρελαίου. Συνεπώς, στην περίπτωση του Soropa, υπάρχει ακόμα κάμποσος δρόμος ως την πλήρη βιολογικοποίηση.

Το σχέδιο των Cargill – Dow είναι πιο προχωρημένο. Το προϊόν τους, που ονομάζεται Ingeo, φτιάχεται από γαλακτικό οξύ, το οποίο με τη σειρά του προέρχεται από την γλυκόζη. Οι παραδοσιακές τεχνικές στην περίπτωση αυτή χρησιμοποιούνται μόνο για τον πολυμερισμό των μεμονωμένων μονομερών του γαλακτικού οξέος, και την μετατροπή τους σε πολυγαλακτικό οξύ (αυτό είναι το χημικό όνομα του Ingeo). Το υλικό αυτό κατασκευάζεται ήδη σε εμπορεύσιμες ποσότητες σ΄ ένα εργοστάσιο στη Νεμπράσκα, και σύντομα πρόκειται να διατεθεί στην αγορά. Προς το παρόν είναι πιο ακριβό απο τα ανταγωνιστικά προϊόντα που προέρχονται από την πετροχημική βιομηχανία. Αλλά οι Cargill και Dow ελπίζουν ότι θα συνεκτιμηθεί υπέρ του Ingeo το γεγονός ότι είναι φιλικό προς το περιβάλλον.

Τα βιοπολυμερή είναι φιλικά με το περιβάλλον με δυο τρόπους. Πρώτον, μιας που στη διαδικασία παραγωγής τους χρησιμοποιούνται ελάχιστα οι ορυκτοί υδρογονάνθρακες, δεν υπάρχουν καύσεις και άρα επιβάρυνση της παγκόσμιας θερμοκρασίας. Δεύτερον, επειδή είναι βιο-διασπώμενα, δεν προκαλούν μόλυνση όταν πεταχτούν. Οι ερευνητές προσδοκούν πως η βιοδιάσπαση αυτών των υλικών θα αποδειχθεί σημαντικός παράγοντας για να γίνουν ελκυστικά, επιτρέποντάς τους οικονομίες κλίμακας και άρα παραγωγή με κόστος ανταγωνιστικό σε σχέση με εκείνο της πετροχημικής βιομηχανίας.

Η DuPont και η Dow είναι βιομηχανικοί γίγαντες, αλλά οι έρευνες και οι εφαρμογές των βιοπολυμερών μπορούν να γίνουν ακόμα και από μικρές επιχειρήσεις. Η Metabolix, μια μικρή εταιρεία με έδρα το Καίμπριτζ της Μασσαχουσέτης, δουλεύει πάνω σε σχέδια να οδηγηθεί η

ΞΑΝΑΕΦΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΣ ΤΟ ΧΤΕΣ

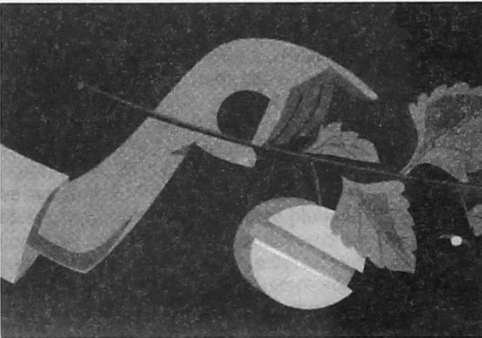
Η φωτογραφία είναι από το βιβλίο του Νόβελ

(η σημαντικότερη χρήση της βιοτεχνολογίας θα είναι η αναδιάρθρωση βασικών βιομηχανιών)

Η φωτογραφία είναι από το βιβλίο του Νόβελ

βιοχημική κατασκευή πολυμερών μέχρι τις εσχάτες συνέπειες της: να κάνουν τον πολυμερισμό ζωντανοί οργανισμοί, όπως ακριβώς φτιάχνουν τα μονομερή.

Τα ζώα και τα φυτά αποθηκεύουν την παραπανήσια ενέργεια που παίρνουν από την τροφή τους με την μορφή υδατανθράκων, ελαίων και λίπους. Μερικά βακτήρια απ΄ την άλλη μεριά, χρησιμοποιούν ένα διαφορετικό είδος μορίων για την ίδια δουλειά, που λέγεται *polyhydroxalkanoate*, ή εν συντομία PHA. Πριν μια δεκαετία, όταν δούλευαν στο κοντινό Ινστιτούτο του Whitehead, οι James Barder και Oliver Peoples που είναι οι ιδρυτές της Metabolix, πρόσεξαν ότι αυτό το υλικό, το PHA, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σαν πλαστικό. Αφιέρωσαν δέκα χρόνια στην προσπάθεια να το πετύχουν.

Έχοντας ερευνήσει τον κόσμο των μικροβίων ψάχνοντας για χρήσιμα ένζυμα, και έχοντας πετύχει ενζυμικές αντιδράσεις με τον ίδιο τρόπο που τις κάνει η Genencor με λογαριασμό της DuPont, οι Barder και Peoples κατέληξαν σε κάτι εντελώς καινούργιο: μικρόβια που φτιάχνουν πλαστικό και το αποθηκεύουν στο εσωτερικό των κυττάρων τους, σε μεγάλες ποσότητες (περίπου το 80% του βάρους των καλλιεργούμενων βακτηρίων είναι πλαστικό) και μεγάλη ποικιλία. Το PHA δεν είναι ένα συγκεκριμένο χημικό αλλά μια πλατιά οικογένεια μορίων. Διαφορετικές ενζυμικές αντιδράσεις μπορούν να καταλήξουν σε διαφορετικά μονομερή, παράγοντας πλαστικά με διαφορετικές ιδιότητες. Επιπλέον είναι δυνατό να γίνουν δύο διαφορετικές αλληλουχίες ενζυμικών αντιδράσεων μέσα στο ίδιο βακτήριο. Το αποτέλεσμα είναι ένα συμπολυμερές, που επεκτείνει την γκάμα των ιδιοτήτων ακόμα περισσότερο.

Η Metabolix, που σχεδιάζει να αρχίσει την εμπορική παραγωγή μερικών υλικών φέτος, έχει καταφέρει να παράγει τα PHA με κόστος κοντινό με εκείνο των πλέον ακριβών πολυμερών της πετροχημικής παραγωγής, όπως οι πολυεστέρες. Αυτό ίσως να μην είναι αρκετό από μόνο του για να πείσει τους βιομήχανους να εγκαταλείψουν δοκιμασμένες διαδικασίες και υλικά και να στραφούν στα καινούργια ήδη της Metabolix, όμως η εταιρεία αυτή πιστεύει ότι σε μια ευρεία αγορά ειδών μιας χρήσης το πλεονέκτημα της βιοδιάσπασης θα μετρήσει πολύ. Κιαν οι βιομήχανοι φανούν συντηρητικοί στο να αλλάξουν μεθόδους παραγωγής, ίσως η πίεση της κοινής γνώμης αλλάξει τις νομοθεσίες πειθόντάς τους. Γιατί με τα σημερινά δεδομένα, το πλαστικό είναι ένα υλικό που διαρκώς μεγαλώνει τον παγκόσμιο όγκο των σκουπιδιών, την στιγμή που ένα αντικείμενο το οποίο θα είναι φτιαγμένο απο PHA θα εξαφανίζεται μόνο του σε λίγες βδομάδες, είτε είναι πεταμένο στο χώμα είτε είναι στη θάλασσα.

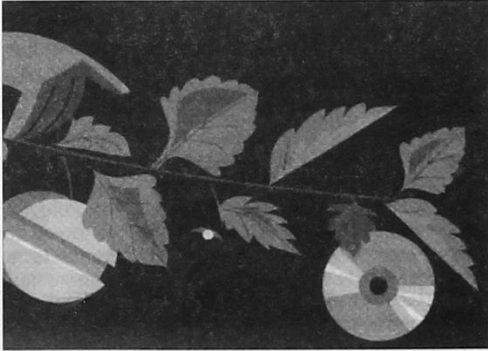
Αν λάβει κανείς υπόψην του κι αυτή τη διάσταση των πραγμάτων, οι προοπτικές είναι λαμπρές. Σύμφωνα με μια έκθεση που δημοσιεύτηκε το 2001 από την McKinsey, μια εταιρεία συμβούλων επιχειρήσεων, μέχρι το 2010 η βιοτε-

χνολογία θα είναι ένας εμπορικά ανταγωνιστικός τρόπος για την παραγωγή περίπου του 1/5 της παγκόσμιας παραγωγής χημικών. Αυτό σημαίνει ότι η βιοτεχνολογία θα έχει μπροστά της μια αγορά 280 δισ. dol. απ΄ την οποία θα μπορεί να ελέγχει τα 160. Κι όσο οι βιοτεχνολογικές παραγωγικές διαδικασίες θα γίνονται φτηνότερες, αυτά τα νούμερα μπορεί να μεγαλάνουν.

Όλες οι επιχειρήσεις που δουλεύουν σ΄ αυτό το πεδίο έχουν σχέδια μείωσης του κόστους βιοχημικής παραγωγής. Η Metabolix για παράδειγμα ελπίζει να περάσει από την παραγωγή πλαστικού μέσω βακτηρίων (τα οποία πρέπει να τρέφονται) στην παραγωγή πλαστικού μέσω φυτών (που θα αρκούνται σε νερό, διοξείδιο του άνθρακα και ηλιακό φως). Οι ερευνητές της έχουν καταφέρει να το πετύχουν αυτό σε συνθήκες εργαστηρίου. Μένει τώρα να δοκιμάσουν την μέθοδό τους σε φυσικές συνθήκες.

Οι εταιρείες ενζύμων εν τω μεταξύ δουλεύουν πάνω σε ιδέες που θα μπορούσαν να μετατρέψουν τα φυτά σε παραγωγούς χημικών υλικών. Το σιρόπι γλυκόζης είναι προϊόν επεξεργασίας αμύλου από καλαμπόκι, το οποίο αποτελεί μικρό μόνο μέρος του φυτού. Το άμυλο του καλαμποκιού στοιχίζει περίπου 80 δολάρια ο τόνος. Είναι φτηνότερο από το πετρέλαιο αν συγκρίνουμε τις τιμές ανά βάρος, αλλά οι ερευνητές θεωρούν ότι μπορούν να ρίξουν κι άλλο την τιμή. Αντί να χρησιμοποιούνται οι σπόροι του καλαμποκιού, που είναι το πλέον ακριβό μέρος του, οι ερευνητές προσπαθούν να βρουν τρόπους να αξιοποιήσουν για εξαγωγή αμύλου τα κοτσάνια και τα φύλλα, που θα έριχναν την τιμή στα 30 δολάρια τον τόνο. Δυστυχώς αυτά τα μέρη του φυτού αποτελούνται κυρίως από κυτταρίνη, ένα φυσικό πολυμερές της γλυκόζης, που είναι μάλλον άχρηστο.

Δεν υπάρχει όμως αδιέξοδο εν προκειμένο. Ο λόγος που τα νεκρά φυτά δεν μένουν στη φύση αναλλοίωτα αλλά σαπίζουν και λιώνουν είναι ότι τα τρώνε κάποια βακτήρια. Αυτά τα βακτήρια έχουν ένζυμα αποδόμησης της κυτταρίνης, που είναι γωστό σαν *κυττάσες*. Η Genencor και άλλες εταιρείες ξεκινούν απ΄ αυτήν την αφετηρία για να δημιουργήσουν μια πιο αποτελεσματική κυττάση. Η Verdia, μια βιοτεχνολογική θυγατρική της Machygen που ειδικεύεται στα φυτά, ελπίζει ότι θα καταφέρει να φτιάξει μια αναβαθμισμένη κυττάση. Οι ερευνητές της δουλεύουν για να δημιουργήσουν ένα τέτοιο ένζυμο το οποίο να μπορεί το φυτό να το παράγει στα ίδια τα κυτταρικά του τοιχώματα. Για να αποφευχθεί η δράση του ενζύμου εν όσω το φυτό είναι ζωντανό θα πρέπει να ενεργοποιείται σε συνθήκες που δεν υπάρχουν στο εσωτερικό

του φυτού, αλλά μόνο στα βιολογικά εργαστήρια.

Αν τέτοιες ιδέες πετύχουν τότε θα βρεθούμε μπροστά στον χωρίς όρια εφοδιασμό μας με γλυκόζη. Αυτό θα επιτρέψει όχι μόνο της παραγωγή οποιασδήποτε ποσότητας πλαστικών θέλουμε, αλλά και ενός άλλου υλικού το οποίο μπορεί εύκολα να εξαχθεί απο την γλυκόζη: της αιθανόλης. Η αιθανόλη δεν είναι μόνο κάτι χρήσιμο για το μεθύσι αλλά επίσης ένα αξιόπιστο καύσιμο. Το πρώτο αυτοκίνητο του Φορντ έκαιγε αιθανόλη. Σήμερα ένα μέρος των καυσίμων για οχήματα που πουλιούνται στη Βραζιλία είναι καθαρή αιθανόλη, την οποία οι σύγχρονες μηχανές μπορούν να αξιοποιήσουν πολύ καλά, ενώ τα υπόλοιπα καύσιμα έχουν επίσης ένα ποσοστό 20% αιθανόλης. Ακόμα και στις ΗΠΑ το 1/10 της συνόλικης ποσότητας καυσίμων για οχήματα είναι μίγμα 90% πετρελαίου και 10% αιθανόλης.

Η φωτογραφία είναι από το βιβλίο του Νόβελ

Κι αφού ο άνθρακας που περιέχει η αιθανόλη είναι άνθρακας που το ζωντανό φυτό απορρόφησε από την ατμόσφαιρα, οι εκπομπές αυτού του άνθρακα πίσω στην ατμόσφαιρα λόγω καύσης της αιθανόλης πιθανότατα δεν θα αυξάνουν την παγκόσμια θερμοκρασία.

Σ΄ αυτό το σημείο μερικοί ιδιόντες της βιομηχανίας αρχίζουν να μιλούν για μια μελλοντική "οικονομία υδατανθράκων" η οποία θα αντικαταστήσει την υπάρχουσα "οικονομία υδρογονανθράκων". Όλη η φύση θα μπορούσε να γίνει, σε μια τέτοια εξέλιξη, πηγή πρώτων υλών. Γαίες που τώρα έχουν πάψει να καλλιεργούνται θα μπορούσαν να ξαναχρησιμοποιηθούν. Βιοχημικά εργοστάσια μικρής κλίμακας ικανά να ολοκληρώσουν μερικές διαδικασίες θα μπορούσαν να ξεφυτρώσουν παντού. Και οι πετρελαιοπα-ραγωγές χώρες θα έφεψαν στην ανεργία.

Προκαλεί έκπληξη, αλλά τέτοιο είδους οραματιστές είναι συνήθως επιχειρηματίες. Κι είναι ακόμα πιο εντυπωσιακό το ότι τα νούμερα στα οποία αναφέρονται δεν είναι καθόλου εξωτικά. Η αμερικανική αγορά βιοαιθανόλης είναι ήδη 8 δισ. λίτρα το χρόνο. Οι πιο ενθουσιώδεις στην Genencor υπολογίζουν ότι θα μπορούσε να φτάσει στα 75 δισ. λίτρα το 2020. Τέτοια ποσότητα θα αντικαθιστούσε τα 2/3 της εν χρήσει αμερικανικής πετρελαιοπαραγωγής. Το Ιανουάριο που πέρασε μια канаδέζικη εταιρεία ονόματι Iogen άνοιξε ένα μικρό πιλοτικό εργοστάσιο που δουλεύει με κυττάση και παράγει αιθανόλη από άχυρο.

ΤΟ ΣΠΕΡΜΑ ΜΙΑΣ ΙΔΕΑΣ

Το να βρίσκει κανείς ένζυμα σαν τις κυττάσες έχει άμεση σχέση, όπως είπαμε νωρίτερα, με την βιοέρευνα. Υπάρχει λοιπόν η βιοέρευνα, και υπάρχει και ο Craig Venter. Ο Craig Venter είναι ο άνθρωπος πίσω από την Celera, την εταιρεία που συμμετείχε στο Κοινόστυσιουμ Αποκωδικοποίησης του Ανθρώπινου Γονιδιώματος. Η εταιρεία βρέθηκε στην κορυφή των βιοτεχνολογιών με μια τεχνική που ονομάστηκε "ενιαία αναγνώριση των αλληλουχιών του πλήρους γονιδιώματος", την οποία είχε αναπτύξει κατ΄ αρχήν για να αναγνωρίζει με τις γενετικές αλληλουχίες των βακτηρίων με ένα "πέρασμα". Χρησιμοποιώντας τις χρηματοδοτήσεις του σχεδίου για το ανθρώπινο γονιδίωμα που ονομάστηκε "ενιαία αναγνώριση των αλληλουχιών του πλήρους γονιδιώματος", την οποία είχε αναπτύξει κατ΄ αρχήν για να αναγνωρίζει με τις γενετικές αλληλουχίες των βακτηρίων με ένα "πέρασμα". Χρησιμοποιώντας τις χρηματοδοτήσεις του σχεδίου για το ανθρώπινο γονιδίωμα που ονομάστηκε "ενιαία αναγνώριση των αλληλουχιών του πλήρους γονιδιώματος", τον ο dr Venter εφάρμοσε την τεχνική του στο πολύ πιο πολύπλοκο καθήκον της αποκωδικοποίησης του ανθρώπινου dna, και πάλι με ένα "πέρασμα". Τώρα προτείνει να εφαρμόσει την ίδια τεχνική σε ολόκληρα οικοσυστήματα, δουλεύοντας τα γονιδιώματα όλων των ζωικών ειδών ταυτόχρονα με μια παρόμοια διαδικασία "ενός βήματος". Οποσδήποτε τα είδη αυτά θα είναι βακτήρια και τα οικοσυστήματα θα είναι δείγματα νερού απο την θάλασσα των Σαργασών. Αλλά τέτοια περισσότερα απ΄ τα οποία δεν μπορούν να καλλιεργηθούν σε συνθήκες εργαστηρίου και που κατά συνέπεια είναι αδύνατο να αναλυθούν με τις στάνταρ διαδικασίες αποκωδικοποίησης γενετικών αλληλουχιών.

Η τεχνική που ανέπτυξε ο Venter και χρησιμοποιεί στην αποκωδικοποίηση του dna ενός οργανισμού συνίσταται στο κόψιμο της διπλής έλικας σε πολύ μικρά κομμάτια, αναγνώριση των αλληλουχιών κάθε κομματιού, και ύστερα στην επανασυγκόλληση των επί μέρους αποτελεσμάτων με την σωστή σειρά χρησιμοποιώντας έναν πολύ δυνατό υπολογιστή και έξυπνο λογισμικό. Η ανάλυση ενός ολόκληρου οικοσυστήματος στοιχείει να κάνει κάτι ανάλογο με όλα τα dna του δείγματος, άσχετα με το πόσα διαφορετικά είδη υπάρχουν σ΄ αυτό το δείγμα. Αν το λογισμικό είναι αρκετά καλό θα μπορεί να ταξινομήσει τα αναλυμένα τμήματα για κάθε ιδιαίτερο γονιδίωμα ξεχωριστά.

Ο dr Venter είναι γεμάτος ιδέες σχετικά με τις εφαρμογές των ανακαλυψιμών του, έτω κι αν δεν τις έχει κάνει ακόμα. Αλλά είναι ιδιαίτερα ενθουσιασμένος με τις πιθανότητες παραγωγής ενέργειας, και πρόσφατα δημοσίωρησε σε ένα νέο οργανισμό, το Ινστιτούτο για Εναλλακτικές Λύσεις Βιολογικής Ενέργειας, ώστε να ερευνήσει τέτοιου είδους προοπτικές. Κατα τη γνώμη του το να αντικατασταθεί το πετρέλαιο με αιθανόλη είναι ξεπερασμένη σκέψη.

Οι καινούργιες σκέψεις πρόκειται να οδηγήσουν στην παραγωγή ενέργειας όχι με εσωτερική καύση αλλά με κύτταρα ενέργειας. Και τα κύτταρα ενέργειας χρησιμοποιούν υδρογόνο.

Ένας τρόπος να παραγθεί υδρογόνο βιοτεχνολογικά είναι από ένα μικρόβιο που λέγεται *Οξειδανθρακόθερμος*, το οποίο ανακαλύφθηκε σε ένα υδροθερμικό πηγάδι (μια υποθαλάσσια ηφαιστειακή πηγή) έξω από τις ρωσικές ακτές. Αυτό το είδος ζει μεταβολίζοντας το μονοξείδιο του άνθρακα με νερό. Ένα από τα κατάλοιπα αυτής της διαδικασίας είναι το υδρογόνο. Μια μέθοδος που υπόσχεται περισσότερα είναι ο διαχωρισμός ιόντων υδρογόνου που παράγονται στο πρώτο βήμα της φωτοσύνθεσης. Ένα άλλο από τα σχέδια του dr Venter είναι η κατασκευή ενός βακτηριδίου με εντελώς συνθετικό γονιδίωμα, και ένα τέτοιο είδος θα μπορούσε να έχει τον ρόλο του στην αξιοποίηση των ιόντων υδρογόνου. Εμποδίζοντας να λειτουργήσουν τα γονίδια σχηματισμού σακχάρου τα οποία συνήθως αξιοποιούν τα ιόντα υδρογόνου στα φύλλα των φυτών ένα τέτοιο δημιουργημα θα μπορούσε να αφιερώνει όλη του την λειτουργία στην παραγωγή υδρογόνου. Δεν θα μπορεί απ΄ την άλλη να δραπετεύσει στον έξω κόσμο (ένας φόβος που συνοδεύει όλα τα βιοτεχνολογικές κατασκευής μικρόβια) γιατί στη φύση δεν υπάρχει το βιοχημικό καθεστώς που θα του επέτρεπε να επιζήσει. Παγιδευμένο λοιπόν, ελπίζει ο dr Venter, μέσα σε κύτταρα καυσίμων ηλιακής ενέργειας θα μπορούσε αυτό το μικρόβιο να κάνει την συγκεκριμένη "φωτοσύνθεση" παράγοντας υδρογόνο – με χρήση, για παράδειγμα, σε φορητούς υπολογιστές.

Τέτοια σχέδια δείχνουν την δυνατότητα της βιομηχανικής βιοτεχνολογίας να δημιουργήσει ολοσδιόλου καινούργια προϊόντα. Η ιδέα ενός εν μέρει ζωντανού κυττάρου ενέργειας μπορεί να είναι απλά μια σταγόνα στον ωκεανό των πιθανών νέων προϊόντων και εφαρμογών. Μια άλλη παρόμοια σταγόνα είναι αυτή της Nexia Biotechnologies, που έχει έδρα στο Κεμπέκ, η οποία χρησιμοποιεί μια τεχνολογία ίδια με εκείνην της GTC Biotherapeutics για να πετύχει την παραγωγή της ίνας του ιστού της αράχνης μέσα στο γάλα γενετικά τροποποιημένης αίγας. Οι αράχνες λείει ο Jeffrey Turner που είναι το αφεντικό της εταιρείας, τελειοποιούν την παραγωγή της μεταξένιας ίνας του ιστού τους εδώ και 400 εκατομύρια χρόνια. Αυτή η ίνα παράγεται σε πολλές μορφές, που κάνουν διαφορετική δουλειά για τις αράχνες, και θα μπορούσαν να κάνουν διαφορετικές δουλειές και για τους ανθρώπους. Για τα σχέδια της Nexia οι εφαρμογές ξεκινούν από την θωράκιση των αλεξίσφαιρων γιλέκων με την ίνα της αράχνης μέχρι την αξιοποίηση της στις οφθαλμικές χειρουργικές επεμβάσεις.

Μερικές εταιρείες, σαν την Genencor, έχουν αρχίσει να ερευνούν πιο δύσκολα πεδία. Όπως ξέρουν οι ειδικοί της νανοτεχνολογίας (ένα από την αφετηρία του σκέλους της τεχνολογίας που αφορά την κατασκευή συσκευών διαστάσεων μερικών δισεκατομμυριοστών του μέτρου) η βιολογία είναι φυσική νανοτεχνολογία. Γιατί λοιπόν να μπει κανείς στον μενλά να φτιάξει τεχνητή νανοτεχνολογία; Η Genencor συνηλώνεται με την Dow Corning, μια μεγάλη εταιρεία, πάνω σ΄ αυτό το πεδίο. Ανάμεσα σε άλλα αυτή η συνεργασία ερευνά τις *ροδοσφίνες*, τα πρωτεϊνικά μόρια που δρουν σαν ανιχνευτές φωτός σε μια γκάμα οργανισμών, από τα βακτήρια μέχρι τους ανθρώπους. Η Genencor έχει εντοπίσει 21 μοριακούς τύπους ροδοσφίνης, ο καθένας απ΄ τους οποίους αντιδρά σε ξεχωριστό μήκος κύματος του φωτός. Τέτοια μόρια θα μπορούσαν να έχουν εφαρμογή σαν διακόπτες στη φωτονική, την προς το παρόν σε μεγάλο βαθμό υποθετική ιδέα ότι τα δεδομένα στους υπολογιστές του μέλλοντος θα μπορούσαν να μεταφέρονται με φωτόνια αντί με ηλεκτρόνια. Οι επενδύσεις σε τέτοιες έρευνες είναι μικρής κλίμακας, και μπορεί να μην καταλήξουν πουθενά, αλλά αξίζουν τον κόπο.

Εν πάσει περιπτώσει υπάρχουν πεδία που είναι ακόμα πιο δύσκολα απ΄ τα πιο πάνω, κι εκεί είναι βέβαιο ότι θα δοθούν μεγάλες μάχες. Γιατί ανάμεσα σε όλες τις υποσχέσεις της βιοτεχνολογίας υπάρχει μια που προς το παρόν κινείται στην σφαίρα της επιστημονικής φαντασίας: η κατά παραγγελία κατασκευή ανθρώπων.

Η φωτογραφία είναι από το βιβλίο του Νόβελ

Η φωτογραφία είναι από το βιβλίο του Νόβελ

Συμπεραίνει λοιπόν κανείς ότι η «μάχη της Βαγδάτης», αν άρχιζε, θα ξεπερνούσε τα «όρια πολιτικών / διπλωματικών εληγμών» του «φιλερηνικού μπλοκ» των παγκόσμιων αφεντικών - και γι' αυτό ακριβώς ο αγγλοσαξονικός άξονας ήταν σε θέση να τραβήξει την τέτοια μάχη στα όρια του απόλυτου τρόμου χωρίς άμεσες ανεπιθύμητες συνέπειες. Τις «δύσκολες ημέρες» της επιδρομής, όταν «κάτι παίχτηκε», είχαν ήδη αρχίσει να χτυπούν τυφλά και στο ψυχρό (πύραυλοι στην αγορά της Βαγδάτης) δείχνοντας καθαρά πως σκοπεύουν να κινηθούν αν ζριστούν.

Είναι λογικό πως η «αναδιπόωση» (και η παράδοση της Βαγδάτης) ήταν προτιμότερη όχι μόνο για το μασαδικό καθεστώς αλλά ακόμα περισσότερο για τους διεθνείς του συμμάχους.

Ετσι δεν έγινε καμία «μάχη της Βαγδάτης». Αντίθετα από τα τέλη του μάρτη άρχισαν, με μια σπάνια όσο και ενδιαφέρουσα ομοφωνία και χρονική σύμπτωση, να δημοσιοποιούνται δηλώ-

σες όσο και της ιρανορωσικής συμμαχίας. Είναι και μερικά καινούργια δεδομένα. Όπως για παράδειγμα τα εγκαίνια στα τέλη του απριλί που πέρασε ενός καινούργιου δρόμου για πλοία από το ιρανικό λιμάνι Bandar Abbas στον περσικό, μέσω ποταμιών και μέσω ρωσias, ως τη ανατολική και την κεντρική ευρώπη!

Αυτή η καινούργια υδάτινη διαδρομή (που υποστηρίζεται και από την ινδία) παρακάμπτει τον περίπλοκο της αραβικής γερασόνησου, την διάρωγα του σουέζ και τα λιμάνια της ανατολικής και κεντρικής μεσογείου (ακριβώς ένα μέρος της ζώνης ελέγχου των αγγλοσαξόνων...) κινεαίνοντας τον χρόνο μεταφοράς κατά το 1/3 και το κόστος κατά 400 δολάρια το κοντέινερ.

Η σημασία απ' την άλλη μεριά, του αγγλοσαξονικού ελέγχου της ζώνης μεταξύ 30στου και 45στου παραλλήλου είναι φανερή. Απ' την μια μεριά «εμποδίζει» την επαφή της κεντρικής ευρώπης με την ανατολική μεσόγειο, κι

Ακόμα, όσον αφορά το δυτικό ημισφαίριο, αγνοείται συστηματικά το μέγεθος «ρωσικό κράτος» - τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική άποψη. Είναι πιθανό ότι μια 7ηλή συμμαχία αμιγώς ευρωπαϊκών κρατών θα ήταν περίπου ισοδύναμη με μια άλλη 7ηλή συμμαχία. Αλλά το βάρος του ρωσικού κράτους, σε ανθρώπινο δυναμικό, ερευνητικά επιτεύγματα, στρατιωτική λογική, διπλωματική ιστορία, πόρους, (και κοινωνική απέλπεια) δεν μπορεί να μετρηθεί και να εκτιμηθεί εύκολα. Το ρωσικό κράτος διαθέτει σήμερα ένα όπλο που κανένα άλλο κράτος στο βόρειο ημισφαίριο (πλην, ίσως, του κινεζικού) δεν διαθέτει: κοινωνικές συνθήκες αδιαφορίας για τον θάνατο και τις «απώλειες πολέμου».

Θεωρούμε εύλογο να προστεθεί, χωρίς μεγάλη χρονοτριβή, ένα 5 μέλος στην κατά Αθών συμμορία: το αυστριακό κράτος. Υπάρχουν δυο ακόμα άδελφες υποψηφιότητες με ενδιαφέρον: το ουγγρικό κράτος (του οποίου ο πρωθυπουργός δήλωσε μετανοημένος για την υπογραφή του περιβόητου «κειμένου των 8η) και το κροατικό (που είχε κλείσει τον ενεαίριο χώρο του στις πτήσεις αμερικανικών στρατιωτικών αεροπλάνων από τις βάσεις στη γερμανία προς ιράκ). Οι «4» μπορούν να γίνουν «5» ή και «7», κιας κοροιδεύουν όσοι θέλουν.

αποδιάρθρωση πληροφοριών

σεις γάλλων, γερμανών και ρώσων πρωθυπουργών και υπουργών εξωτερικών υπέρ της «γρήγορης νίκης των αμερικάνων» στην Βαγδάτη...

Η ειρωνία τέτοιων ευχών δύσκολα θα διέφευγε από οποιονδήποτε, εκτός αν ανήκει στην πολυπληθή εκείνη κατηγορία των δημοσιογράφων, των αναλυτών και συναφών ειδικών που ξαναείδαν (όπως είχαν δει πολλές φορές από το φθινόπωρο) διάθεση «μεταστροφής» στην πολιτική του γαλλικού, του γερμανικού και του ρωσικού κράτους, «ρεαλισμό», «συμβιβασμό» στα τετελεσμένα.

Δεν μπορούμε παρά να παραδεχτούμε ότι η, έστω και με το τρόπο που επιτεύχθηκε, αγγλοαμερικανική κατοχή του ιράκ συμπληρώνει, προς το παρόν, ένα σημαντικό κομμάτι στο παζλ μιας πολύ ευρύτερης περιοχής. Η άνοιξη του 2003 βρίσκει τον αγγλοσαξονικό άξονα και τους συμμάχους του να ελέγχουν μια ευρεία ζώνη του πλανήτη, μεταξύ του 30στου και του 45στου παράλληλου, με την μια άκρη στην ιταλική γερασόνησο και την άλλη στο τατζικιστάν. Τα μόνα κενά τώρα είναι ο λιθανος, η αυρία και το ιράν.

Ο λιθανος και η αυρία (περιοχές στις οποίες η γαλλική «επιρροή» δεν πρέπει να υποτιμηθεί) αν δεν κάτσουν φρόνιμα μπορεί να βρεθούν για μια ακόμα φορά στα δόντια του ισραηλινού κράτους - αυτή τη φορά με το λουρί λιμνές. Η λογική της «συμμαχίας των προθίμων» προβλέπει τέτοιες α la carte δράσεις.

Το ιράν, που έχει ήδη «στρατηγική συμμαχία» με την ρωσία, είναι σφώς πιο δύσκολη περίπτωση. Δεν είναι μόνο όσα ξέρουμε ή φανταζόμαστε για την σημασία τόσο της ιρανικής επικράτει-

απ' την άλλη «πιέζει» την ρωσική επιρροή μακριά από τον ινδικό και την μέση ανατολή - ακόμα και την αφρική,

Είναι δύσκολο άρα να βρει κανείς ποιο θα μπορούσε να είναι το (καπιταλιστικό) έδαφος για «μεταστροφές», «ρεαλισμούς» και «συμβιβασμούς» από την μεριά του γαλλικού κράτους (το οποίο όπως έχουμε ξαναεί βρίσκει - τα ήδη σε έμμεσο πόλεμο με τους αγγλοσαξόνους στην αφρική), κρατών της κεντρικής ευρώπης και του ρωσικού, με τα σχέδια των αμερικανοεγγύλων και των συμμάχων τους.

Είναι εξίσου δύσκολο απ' την άλλη να φανταστούμε με ποιόν τρόπο θα κρατηθεί ο αγγλοαμερικανικός έλεγχος σ' ολόκληρη την τεράστια αυτή περιοχή, απ' την ιταλική γερασόνησο μέχρι το τατζικιστάν, αν υπάρξουν απειλές σοβαρότερες από τα τοπικά ανταρτικά. Αν, για παράδειγμα, ο περίφημος αμερικανικός στρατός είχε σοβαρά προβλήματα ανεφοδιασμού του μάρτιο του 2003 σε μια γραμμική λίγαν εκατοντάδων χιλιομέτρων από έναν αντίπαλο που πρακτικά είχε ελάχιστα μέσα στη διάθεσή του, πώς θα λύσει παρόμοια προβλήματα αν πρέπει να συντηρήσει με φαγητό και πολεμοφόδια στρατιωτικές εστίες διάσπαρτες σε χιλιάδες χιλιομέτρων;

Ωραία είναι τα απρόσκοπτα ταξίδια των πολεμιστών από την πατρίδα μέχρι το κουβέιτ, ωραίες είναι οι απρόσκοπτες πτήσεις των Β 52 απ' την αγγλία στο ιράκ και πάλι πίσω... αλλά αυτά μόνο σε καιρό γενικής «ειρήνης»...

Για τις κινήσεις της συμμαχίας γαλλικού, γερμανικού, ρωσικού και κινεζικού κράτους (θα την λέμε «τετραπλή συνεννόηση») και για τις άλλες κινήσεις του γαλλικού, γερμανικού και βελγικού κράτους με την πολύτιμη συμβολή του μεγάλου δουκάτου του λουξεμβούργου («συμμορία των 4» τους απεκάλεσε πρόσφατα δημόσια ο ισπανός πρωθ Αθναρ δείχνοντας όχι έλλειψη αβρότητας αλλά μάλλον ψυχραιμία) δεν έχουμε να πούμε ουσιαδία πράγ-

ματα. Ένας πρώτος στρατιωτικός πυρήνας που να αυτοσποκαλείται «ευρωπαϊκός» δεν έχει μόνο συμβολικό περιεχόμενο - όπως υποστηρίζουν διάφοροι υπερεσνορα οπαδοί του «ατλαντισμού». Και πολύ απέχει αυτή η πρωτοβουλία από το να είναι θνησιγενής. Αντίθετα τελειωμένα δεν θεωρείται εκείνη η προηγουμένη ιστορία του «ευρωστρατού»: λάθος όνομα για λάθος σχέδιο.

Θεωρούμε εύλογο να προστεθεί, χωρίς μεγάλη χρονοτριβή, ένα 5 μέλος στην κατά Αθών συμμορία: το αυστριακό κράτος. Υπάρχουν δυο ακόμα άδελφες υποψηφιότητες με ενδιαφέρον: το ουγγρικό κράτος (του οποίου ο πρωθυπουργός δήλωσε μετανοημένος για την υπογραφή του περιβόητου «κειμένου των 8η) και το κροατικό (που είχε κλείσει τον ενεαίριο χώρο του στις πτήσεις αμερικανικών στρατιωτικών αεροπλάνων από τις βάσεις στη γερμανία προς ιράκ). Οι «4» μπορούν να γίνουν «5» ή και «7», κιας κοροιδεύουν όσοι θέλουν.

Τελικά, στους λίγους μήνες της προετοιμασίας και της πραγματοποίησης της αμερικανοαγγλικής επιδρομής στο ιράκ, δημιουργήθηκε παγκόσμια ένα τεράστιο και πολύτιμο κεφάλαιο ιδεολογίας και αισθημάτων (απόλυτα εχθρικών στους αμερικάνους και στους άγγλους δευτερευόντως) που τα αντίπαλα στον αγγλοσαξονικό άξονα κράτη θα ήθελαν δεκαετίες να δημιουργήσουν διαφορετικά. Αυτό το κεφάλαιο μπορεί να μην είναι σε θέση να γίνει κανόνια - αλλά μπορεί να γίνει κρέας αν οι κρατικές πολιτικές θελήσουν να το αξιοποιήσουν, χρησιμοκρέας.

Ειδικά ο αραβικός και ο μουσουλμανικός κόσμος (όχι υποχρεωτικά οι ελίτ, όμως ποιές, πόσο και πώς θα αντέξουν;) έχει διαλέξει «στρατόπεδο». Το μόνο που μένει είναι να φαχτεί αυτό το στρατόπεδο, και να είναι αξιοπιστο.

Όπότε οι προσπάθειες δημόσιας υποβάθμισης των κινήσεων της τετραπλής συνεννόησης και οι κοροϊδίες για τους 4 προβοκάτορες του ατλαντισμού δείχνουν ανησυχία μάλλον παρά άνεση.

Ο γενικός γραμματέας του αραβικού συνδέσμου Αμπ Μούσαρα είχε δηλώσει λίγο πριν αρχίσει η επιδρομή στο ιράκ «την μέρα που θα πέσει η Βαγδάτη θα αρχίσει ο πόλεμος». Προκλητική και διφορούμενη μαζί η κουβέντα, αφού οι βιολογικά ή ηλεκτρονικά όπλα που θέλει να κρούσει, θα τα καταγωνιάσει κάτω από την σθάση ταμπέλα πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, ιδιωτικών ινστιτούτων, μη κυβερνητικών ερευνητικών κέντρων, κλπ. (το ότι το ελληνικό κράτος ερευνά και αναπτύσσει ηλεκτρονικά ή άλλα όπλα στην αρμενία πιθανότα να αναφέρεται κάπου σαν «εμπόριο πορτοκαλιών»).

Ακόμα κι αυτό είναι χλωμό - δεν υπάρχει τίποτα που να προοιωνίζεται «ειρηνική» κατοχή του ιράκ. Πέρα όμως απ' αυτό, αν λάβει κανείς υπόψη του όσα διαδραματίστηκαν από το φθινόπωρο και μετά με κέντρο το ιράκ, μπορεί να αναρωτηθεί: μια νίκησαν πράγματι οι αγγλοαμερικάνοι;

Στο βαθμό που επιτάχυναν ή / και οριστικοποίησαν την διάλυση της πολιτικής αξίας θεσμών του είδους ΟΗΕ, Ε.Ε., ΝΑΤΟ κατ' αρχήν νίκησαν. Στο βαθμό ειδικά που χάρισαν την υποτιθέμενα ψευτοεναμένη γρηαία ήπειρο, πάλι κατ' αρχήν νίκησαν. Στο βαθμό τέλος που δεν έβαλαν όπισθεν προς το σύνορα του κουβέιτ νίκησαν επίσης.

Αλλά έχασαν στον βαθμό που δεν μπορούν να κάνουν τίποτα άλλο μέσα στην παγκόσμια καπιταλιστική κρίση από το να προσπαθούν να προκτεί-

νουν την ηγεμονία που είχαν πριν τα τέλη της δεκαετίας του '80. Έχασαν γιατί δεν μπορούν να αυτοσυντηρηθούν με άλλο τρόπο εκτός από το να τρομοκρατούν όλο και πιο ανοικτά τους πάντες. Έχασαν γιατί έχουν πείσει σχεδόν αυτούς τους πάντες ότι δεν χρειάζονται καμιά ιδιαίτερη συμμαχία, και άρα κανέναν σύμμαχο πέρα του ήδη διαμορφωμένου πυρήνα των 10 με 15 κρατών δεν μπορεί να περιμένει ότι θα εκτιμηθεί ιδιαίτερα, από τους αγγλοσαξόνους.

Ένα μήνα μετά την παράδοση και κατάληψη της Βαγδάτης τί κανένα όλο τα πιο πάνω αν θα οριστούν; Νίκη; Πείτε κι εσείς...

Ένα είναι σίγουρο. Πριν η κυρία ειδικός σύμβουλος και όλο το συνάφι μαζί της φτάσουν στο σημείο να τιμωρούν, να αγγουούν και να συγχωρούν, (κιαν φτάσουν ποτέ) έχουν μακρύ, μακρύ δρόμο.

Το ότι αυτόν τον δρόμο, και τον δρόμο των απέναντι, θα τον στρώσουν τα πτώματά μας, αυτό είναι επίσης σίγουρο.

Μια γρήγορη ματιά στο ελληνικό «εθνικό θέμα».

Αν και όχι με τον τρόπο που περιμέναμε, οι δυο κυπριακές ελίτ έχουν βαλθεί να αποδειχθούν ότι είχαν δικιο όταν λέγαμε ότι πίσω από τις μανούβρες του «σχεδίου» ανάν υπάρχει ελληνοτουρκική συμφωνία για οριστική, και τυπική, μοιρασιά του νησιού μεταξύ τους.

Με το που έπεσαν στην Αθήνα στις 16/4 οι τζιφρες της «διεύρυνσης» της ε.ε. ο έλληνας πρωθ έτρεξε στη Λευκωσία, με την ιδιότητα του προεδρεύοντος στην ε.ε. Βέβαια... Και μέσα στη χαρά και την φούρια του ανακοίνωσε ότι «πετύχαμε την ένωση! Αμέσως μετά το διάρθωσε, «πέτυχαμε την ένωση» είπε, αποδιδοτας την προηγουμένη κουβέντα του σε παραδρομή της γλώσσας του. Μίλησε όμως για η «δικαίωση 30 χρόνων αγώνα», που αν δεν μας απάτ η μνήμη μας αρχίζουν από το 1974 (ηραξικόπημα του ελληνικού στρατού, εισβολή του τουρκικού) και δεν είναι βέβαια χρόνια αγώνα για την ένταξη στην ε.ε....

Αυτό δεν το διάρθωσε... Επίσης ο έλληνας πρωθ συναντήθηκε με ψευτοαρχηγούς των ψευτοκομμμάτων της ψευτοαντιπολίτευσης του ψευτοκράτους στη βόρεια κύπρο... Τα ψευτοείπαν, ψευτοσανγαυριστσαν μεταξύ τους και ψευτοεχχαριστήθηκαν...

Ύστερα ο Ντενκτάς ανταπέδωσε τη χαρά «ανοίγοντας τα σύνορα». Στην πράξη τα άνοιξε για τους τουρκοκύπριους... για τους ελληνοκύπριους δεν ήταν ποτέ «κλειστά». Απλοούστατα, μέχρι πολυ πρόσφατα, οι ελληνοκύπριοι άφριζαν όταν άκουγαν ότι για να πάνε στο βορρά θα πρέπει να αποκτήσουν ταξιδιωτικά έγγραφα σφραγισμένα με ψευτοσφραγιδες του ψευτοκράτους του Ντενκτάς. Θεωρούσαν - και οσασά - ότι κάτι τέτοιο θα σήμανε «σαναγνώριση» εκ μέρους τους του κράτους αυτού.

Ε, λοιπόν, αυτό το πράγμα το έκαναν ξαφνικά με μεγάλη χαρά 100.000 ελληνοκύπριοι μέσα σε λίγες μέρες μετά το Πάσχα... Την «αναγνώριση»... Και δεν τους εμπόδισε κανείς. Μήτε πολιτικός, μήτε παπας, μήτε μοτσουκλετιστής... Άβυσσος η πολιτική...

Ο παρόν γύρος, που χάριην συνεννόησης ας τον ονομάσουμε "επιδρομή στο ιράκ", εμφανίζεται σαν τελειωμένος. Εμφανίζεται – δεν είναι! Κανένα από τα μέτωπα στρατιωτικών αναμετρήσεων που άνοιξαν απ' τις αρχές της δεκαετίας του '90, κάτω από το φως, το σκοτάδι ή τα προσχήματα της "λήξης του ψυχρού πολέμου" δεν έχει κλείσει. Ούτε στα δυτικά βαλκάνια, ούτε στον καύκασο, ούτε στην παλαιστίνη, ούτε στην κεντρική ασία, ούτε στην ανατολική, ούτε πουθενά στην αφρική... Όλα είναι ανοικτά καθώς ανοίγουν τα καινούργια. Όλα συνεχίζουν να μυρίζουν αίμα καθώς προστίθεται καινούργιο. Όλα αναπαριστούν εκκρεμότητες καθώς η ιστορική στιγμή των "χοντρών λογαριασμών" πλησιάζει μέσα από τον πολλαπλασιασμό των γεωπολιτικών, οικονομικών, στρατιωτικών και άλλων εκκρεμοτήτων.

Και καθώς τα τσεκούρια των αφεντικών χαμηλώνουν λίγο (ακόμα και οι χαπακωμένοι μισθοφόροι κάποτε κουράζονται) στα ακριβά γραφεία γίνονται οι λογαριασμοί του επόμενου γύρου.

Αυτό που μ' έναν ενιαίο, αδιάφορο, ρηχό τρόπο ονομάστηκε "παγκόσμιο ειρηνιστικό κίνημα" έκανε την παρουσία του και ηττήθηκε σε συγκεκριμένες του εκφάνσεις – όπως ήταν εξ αρχής αναμενόμενο. Ωστόσο αυτή η παγκοσμιοότητα (ευπρόσδεκτη ακόμα και από τους πάλοι ποτέ εχθρούς της παγκοσμιοποίησης) περιέχει περισσότερο ενδιαφέροντα στοιχεία από την απλή αντίθεση εκατοντάδων χιλιάδων στην επιδρομή στο ιράκ – και πολύ μικρότερες ομοιότητες απ' όσες προέβαλε το θέαμα. Σε κάθε τόπο διαφορετικοί κοινωνικοί, πολιτικοί και ιδεολογικοί συσχετισμοί εκφράστηκαν με την ίδια αφορμή, στην ίδια χρονική περίοδο. Οι ομοιότητες τελειώνουν εκεί.

Στις 15 του περασμένου φλεβάρη επιτεύχθηκε κάτι τόσο εντυπωσιακό ώστε να μην αφήνει περιθώρια αποριών για τον αληθινό του χαρακτήρα: ένα είδος παγκόσμιας διαδήλωσης, άψογα συγχρονισμένης, ενάντια στην αγγλοσαξονική εκστρατεία στη μέση ανατολή. Είναι γνωστό πως η συγκεκριμένη ημερομηνία είχε οριστεί, επιφανειακά τουλάχιστον, από τους διευθυντές της συνάντησης που ονομάστηκε "ευρωπαϊκό κοινωνικό φόρουμ" το νοέμβρη του 2002 στην Φλωρεντία – χωρίς πολλές εξηγήσεις ως προς το γιατί ο ευρωπαϊκός τουλάχιστον ειρηνισμός θα έπρεπε να περιμένει ως τα μέσα του φλεβάρη για να εκδηλωθεί. Έχοντας εμπιστοσύνη στα κυβερνοαριστεραά αλλά και ευθέως κρατικά επιτελεία που, μεταξύ απλών και αγώνων αγωνιούντων, συγκεντρώθηκαν τότε στην μεσαιωνική ιταλική πόλη, καταλαβαίνουμε το με ποιόν τρόπο ήταν εφικτό να οργανωθεί στις 15 φλεβάρη ένα πλήθος παράλληλων διαδηλώσεων σε ευρωπαϊκές πόλεις ή και αμερικανικές. Οι οργανωτικές δυνατότητες των μήντια, οι πολιτικοϊδεολογικές διασυνδέσεις των επιμέρους τμημάτων της κυβερνοαριστεραάς, και ο μεταφυσικός μαγνητισμός του πλήθους που αναμένεται σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία να είναι πλήθος – για – τον – εαυτό του, αυτά είναι αρκετά για να επιτευχθεί μέσα σε 2 μήνες ένας οργανωτικός συγχρονισμός σε επίπεδο μητροπόλεων του ώριμου, έως σήψης, καπιταλισμού.

Αλλά το φαινόμενο πήγε πολύ μακρύτερα. Αν και όχι με την ίδια πυκνότητα έφτασε ως την μακρινή νοτιοανατολική ασία. Ασφαλώς δεν μπορεί να μιλήσει κανείς για αυθορμητισμό ή σύμπτωση. Θα πρέπει να αναρωτηθούμε, χωρίς να περιμένουμε ρητή απάντηση, για το αν η διεθνοποίηση της καπιταλιστικής κρίσης / αναδιάρθρωσης και οι δικτυακές ηλεκτρονικές επικοινωνίες έχουν δημιουργήσει ένα είδος παγκόσμιας "μεσαίας τάξης", που αλλού μπορεί να εμφανίζεται αυτοπροσώπως σαν ογκώδες υποκείμενο, και αλλού καταφέρνει να ηγεμονεύει ευκαιριακά (ή όχι) σαν μειοψηφία.

Θα πρέπει επίσης να αναρωτηθούμε κατα πόσον ο γιγαντισμός είναι δομικό ή ευκαιριακό στοιχείο της κυβερνοπολιτικής, όπως την αντιλαμβάνεται αυτή η νέα μεσαία τάξη, – ή όπως επεδίωξε να την εκφράσει στις 15 φλεβάρη. Σε τελευταία ανάλυση: αυτή η ημερομηνία σηματοδοτεί την "αρχή" κάποιου κοινωνικού φαινομένου, ή το πρόωρο τέλος του;

Στην πραγματικότητα οι πολιτικοί, ιδεολογικοί, κοινωνικοί / ταξικοί συσχετισμοί είναι τόσο διαφορετικοί ανάμεσα στις πόλεις της μαλαισίας

επειδή έχουν υποστεί πολύ απ' αυτόν, τόσο ώστε αν και ζωντανοί αναρωτούνται με ποιόν χρήσιμο για τις κοινότητές τους τρόπο θα εγκαταλείψουν αυτόν τον μάταιο κόσμο. Άλλοι λένε "όχι στον πόλεμο" για να τ' ακούσουν τα αφεντικά τους. Και άλλοι λένε "όχι στον πόλεμο" για να πάνε να πολεμήσουν με τα χέρια τους – στην συγκεκριμένη περίπτωση τους λεγεωνάριους των αφεντικών των προηγούμενων.

Είναι αυτή η τομή μια παγκόσμια *ταξική* τομή;

Αυτό είναι το νόημα του ότι το "ειρηνιστικό κίνημα" ηττήθηκε σε ορισμένες του εκφάνσεις: στις μητροπόλεις έθεσε κατ' αρχήν σαν στόχο το να μην αρχίσει η αγγλοαμερικανική επίθεση, και στη συνέχεια να την εμποδίσει να εξελιχθεί. Απέτυχε και στα δύο. Εκεί, αντίθετα, που πέτυχε ήταν στο θέμα εκείνο που δεν είχε προταχθεί ρητά: με την πολύτιμη συνηγορία μερικών κυβερνήσεων εδώ και μερικών κυβερνητικών εκεί, το "ειρηνιστικό κίνημα" επέβαλε την αντίληψη του πολέμου σαν αισθητικο/ηθικής προβολής. Αν και είναι αλήθεια πως το μεγαλύτερο μέρος των ειρηνιστών διαδηλωτών στις μητροπόλεις δεν θα ήθελε να καίει κατευθειάν αίμα μαζί με πετρέλαιο στις μηχανές που διευκολύνουν την καθημερινή ζωή, είναι εξίσου αλήθεια πως από όλα τα καταναλωτικά είδη τα οποία επιλέχτηκαν, για οποιονδήποτε λόγο, σαν στόχοι αντιπολεμικού (ή και φιλοπολεμικού) μπουκωτάζ εξαιρέθηκε, με διακριτικότητα, το πετρέλαιο και τα παράγωγά του. Πράγμα που σημαίνει ότι στον αναπτυγμένο καπιταλιστικά κόσμο υπάρχει μια τουλάχιστον υλική βάση που ενώνει εκείνους που διαπράττουν το έγκλημα και εκείνους που φρίτουν με την "τύχη" των θυμάτων: τόσο οι μεν όσο και οι δε αποδέχονται ότι η τωρινή τεχνολογική (δηλαδή πολιτική) βάση της οργάνωσης της εκμετάλλευσης της εργασίας (στην οποία το πετρέλαιο είναι το κρίσιμο καύσιμο) είναι έξω από οποιαδήποτε αμφισβήτηση.

Γιατί το "ειρηνιστικό κίνημα" στις μητροπόλεις, το οποίο ήταν σίγουρο ότι η αγγλοαμερικανική επιδρομή στο Ιράκ γίνεται για τα πετρελαϊκά του αποθέματα, ασχολήθηκε με οτιδήποτε άλλο (και στην πραγματικότητα με αυτό μόνο: την καταγγελία μερικών απο τους μεγαλοβενζινάδες) εκτός από το ακυρώσει την "χρησιμότητα" αυτής της επιδρομής και κάθε της συνέπεια; Η ενέργεια είναι το πλέον κοινότυπο εμπόρευμα στις μητροπόλεις μαζί με την εργασία, και ο καθένας ξέρει την άμεση σχέση που έχει το ένα με τον άλλο με δεκάδες τρόπους και μορφές. Δεν χρειάζεται καμμία υπόδειξη επ' αυτού. Αν λοιπόν το "ειρηνιστικό κίνημα" στις μητροπόλεις προτίμησε οτιδήποτε άλλο εκτός από την επιλογή ενός ριζοσπαστικού "ενεργειακού σαμποτάζ" είναι επειδή πίσω απο την αντίθεσή του στην επίθεση στο Ιράκ υπάρχει μια πολύ πλατύτερη και βαθύτερη κατάφαση στην διατήρηση της υπάρχουσας καπιταλιστικής τάξης, τόσο στην εργασία όσο και στην κατανάλωση.

Σε τελευταία ανάλυση, και δίπλα στην αισθητικο/ηθική προβολή (μικρής διάρκειας οπωσδήποτε) που προκάλεσαν μερικές εικόνες δολοφονημένων ή ακρωτηριασμένων Ιρακινών, το γεγονός ότι οι πετρελαιοπηγές δεν πυρπολήθηκαν προκάλεσε (κρυφή) ανακούφιση.

Εφόσον είναι κοινός τόπος ότι το κυριότερο απ' τα "ων ουκ άνευ" του αναπτυγμένου καπιταλισμού πρέπει να αποσπασθεί κάτω απο τα πόδια άλλων, οι διαφωνίες για τον τρόπο της απόσπασής του (αν θα είναι "ειρηνικός" ή "πολεμικός") είναι φυσικά ζήτημα ηθικής αφέλειας και όχι ρήξης με την πολιτική οικονομία του κεφάλαιου. Αυτές τις εξετάσεις τις πέρασε με επιτυχία το "ειρηνιστικό κίνημα" στις μητροπόλεις, αδιάφορο αν τα χιλιάδες μέλη του το συνειδητοποιούσαν ή όχι: μπορεί να αμφιβάλλει κανείς για τον σωστότερο τρόπο διεξαγωγής του παγκόσμιου ταξικού πολέμου – δεν αμφιβάλλει όμως για την αναγκαιότητά της διεξαγωγής του απ' τα αφεντικά και τους υποτελείς τους. Μπορεί να λείο το πλήθος όσα "όχι" θέλει στους βομβαρδισμούς, αρκεί που δεν αρνείται ριζικά το εμπόρευμα, σε κάθε του έκφανση.

Η πετρελαϊκή τάξη, αν θέλει κάποιος να επικεντρώσει στο πετρέλαιο, δεν είναι αποκλειστικά μια τάξη βομβαρδισμών με τόμαχωκ. Είναι μια ιστορικά προσδιορισμένη φάση της καπιταλιστικής ανάπτυξης, κατα την οποία η απόσπαση, η εκμετάλλευση και η αξιοποίηση του «μαύρου χρύσου» ήταν (και είναι ακόμα) θεμελειώδης τόσο στην οργάνωση της εργασίας, της παραγωγής, όσο και του «ελεύθερου» χρόνου, της κατανάλωσης, στις μητροπόλεις. Μέσα σ' αυτήν την τάξη χώρεσαν και χωράνε βομβαρδισμοί

αμάχων στη Βαγδάτη ή στην Τρίπολη όσο και πραξικοπήματα στο Καράκας, επαναστάσεις και αντεπαναστάσεις στην Τεχεράνη, εξεγέρσεις στην Καμπιλία, βασανιστήρια και ακρωτηριασμοί στο μπαχρέιν, στρατόπεδα εργασίας στη σαουδική αραβία και αλλού, στρατοκρατίες και θρησκευτικές ιδεολογίες, κατασκευή κρατών και διάλυση άλλων, πόλεμοι και ειρήνες.... Όταν κάποιος αγανακτεί για μια απ' αυτές τις στιγμές και μόνο, την εκλαμβάνει στην καλύτερη περίπτωση σαν προσβολή στα ηθικά του άλλο-θι για όλες τις υπόλοιπες.

Είναι κατά συνέπεια βολικό να «καταγγέλονται» τώρα οι αμερικανικές και αγγλικές εξουσιαστικές συμμορίες ότι βοήθησαν την συμμορία του Χουσεΐν στον πολύχρονο πόλεμο της με την Ιρανική θεοκρατία στη δεκαετία του '80... Είναι κάπως δυσκολότερο να ομολογηθεί ότι αυτή η βοήθεια είχε την ευρύτερη κοινωνική αποδοχή στις μητροπόλεις, έστω και παθητική, αφού γινόταν για το καλό της πετρελαϊκής ομαλότητας.

Ο πρωτοκοσμικός "ειρηνισμός" δικαιούται λοιπόν να πάρει άριστα για την πολιτική του διαγωγή όσον αφορά το τί απέφυγε να θίξει απο την οργανικότητα της καπιταλιστικής τάξης. Δικαιούται το άριστα και για την ανάδειξη του παράπλευρου (πλην όμως ουσιαστικού) κέρδους. Αν απέναντι σε έναν "πόλεμο για το πετρέλαιο" το μόνο που δεν χωράει είναι η πρακτική άρνηση της σκοπιμότητας του πετρελαίου, δηλαδή η πρακτική άρνηση της καπιταλιστικής / κρατικής οργάνωσης του κόσμου στο σύνολο του δηλαδή (κι αυτή η άρνηση αφορά κάθε πόλεμο, είτε είναι για το όπιο είτε για τα διαμάντια...) τότε επιτρέπεται, και μάλιστα επιβάλλεται, η ταξική "ενότητα". Στην προκειμένη περίπτωση η ταξική ενότητα εκφράζεται με την υπόδειξη σαν υπεύθυνων (για την επιδρομή στο Ιράκ) *πολεμοχαρών προσώπων* αντί για καννιβαλικές *σχέσεις εκμετάλλευσης και εξουσίας*, όπως είναι η αλήθεια. Η "προσωποποίηση" των καπιταλιστικών σχέσεων, άρα η αντικατάσταση του ταξικού ανταγωνισμού απο ένα θέατρο δαιμόνων (και αγγέλων αντίστοιχα) αποτελεί πολιτική διαδικασία: ως να λαμβάνονται οι αποφάσεις από το φάντασμα του παλιού φεουδάρχη το ζητούμενο γίνεται ένας άλλος καλύτερος, ή περισσότερη "δημοκρατία" – το φάρμακο είναι το ίδιο το σύστημα δηλαδή.

Αυτός ο αρχαισμός του "ειρηνιστικού κινήματος", εν έτει 2003, δεν είναι ανεξίτητος. Η ενότητα των νοημάτων (ο κακός αρχόντας, ο καλός άρχοντας, τα "γεράκια" και τα "περιστέρια") προηγείται και καθοδηγεί τις κοινωνικές συμπεριφορές. Και η ταξική ενότητα, η άρση δηλαδή κάθε ταξικής αντιπαλότητας στις συνειδήσεις και στις πράξεις, είναι το χρήσιμο υπόλοιπο του ειρηνισμού όταν ο πόλεμος δεν βρίσκεται στον ορίζοντα. Μ' αυτή την έννοια ο πολεμοκάπηλος άρχοντας προσφέρει μια παράξενη υπηρεσία στην ειρήνη του συστήματος: "εμπνέει" την αγανάκτηση των αντιπάλων μιας πολεμικής στιγμής του, γλυτώνοντάς τους από τον κίνδυνο να γίνουν (μερικοί απ' αυτούς,...) εχθροί του συνολικά.

Είναι λοιπόν γκροτέσκα και επιτήδεια μαστορεμένη η ιδέα ότι το "αντιπολεμικό κίνημα" ενάντια στον αμερικανικό πόλεμο στο βιετνάμ ριζοσπαστικοποιήθηκε από μόνο του – όπως είναι ψέμα ότι αυτό σταμάτησε τον εκεί πόλεμο. Ο πόλεμος στο βιετνάμ τελείωσε όταν ο αμερικανικός στρατός ηττήθηκε καθαρά και στρατιωτικά από τους βιετκόγκ· και παρ' ότι το αντιπολεμικό κίνημα στις ηπα δημιουργούσε ορισμένα προβλήματα δημόσιας τάξης εκεί, η εκστρατεία συνεχίστηκε ως το '74, όλο και πιο άγρια, όσο μάκραινε η προοπτική της αμερικανικής επικράτησης. Όσο για την ριζοσπαστικοποίηση του αντιπολεμικού κινήματος τότε, αυτή οφείλεται μάλλον στην επίδραση των μαύρων πανθήρων και των ανταρσιών των μαύρων γενικότερα, όπως και στην ριζοσπαστικοποίηση εργατικών μειοψηφιών μέσα στην παραγωγή απ' τις αρχές της δεκαετίας του '60, παρά σε κάποιου είδους αυτοματισμό. Απο τις παρελάσεις διαμαρτυρίας δεν περνάει κανείς στον δυναμικό ανταγωνισμό από συνήθεια.

Η ριζοσπαστικότητα στην "μητέρα" των αντιπολεμικών κινήμάτων των τελευταίων δεκαετιών ήρθε σε μεγάλο βαθμό 'απ' έξω" – και προς τα εκεί έφυγε. Αυτός είναι ο λόγος που οι ειρηνιστές του 2003, ανεξάρτητα προθέσεων, είναι πολύ λιγότερο επικίνδυνοι για το σύστημα και πολύ πιο γραφικοί σε σχέση με την ιδέα που έχουν για τον εαυτό τους. Επιπλέον οι πολεμικές επιχειρήσεις έχουν προσαρμοστεί εν μέρει στις αναμενόμενες αντιδράσεις τους.

Τέλος η διασκεδαστική καταγγελία των βάρβαρων αρχόντων, αυτή η

κοινή συντεταγμένη του αναπτυγμένου πλήθους που προτιμάει να ευθύνεται για το "κακό" ένα δαιμόνιο επιτελείο παρά το ίδιο που ευθύνεται για το "καλό", οι *κοινωνικές σχέσεις* του παγκόσμιου καταμερισμού πλούτου και δύναμης σε κάθε κλίμακα, προσφέρει μια τελευταία κρίσιμη υπηρεσία. Διαχωρίζει την παρούσα καπιταλιστική κρίση και τις αιτίες της από την πολεμική διαχείρισή της – παρουσιάζοντας τον πόλεμο σαν συνωμοσία μιας δράκας διεστραμμένων που κατά λάθος μπήκαν στο προσκήνιο της ιστορίας. Αν η προσωποποίηση της εξουσίας είναι το δυναμωτικό του (μικρο)αστισμού, η αστυνομική αντίληψη για την πολιτική ιστορία του καπιταλισμού είναι το καλύτερο αναισθητικό.

Μιας και στην κρίση βρίσκεται ένα μεγάλος μέρος της ταξικής αλήθειας των ημερών, θα γυρίσουμε εκεί – εκεί που απαγορεύεται.

Ανάπτυξη και *κρίση* είναι δύο πλευρές της ίδιας διαδικασίας. Της αντίθεσης, κάθε ιστορική στιγμή, ανάμεσα στην κοινωνικά αναγκαία εργασία και στην αποσπώμενη υπερεργασία. Πράγματι: όταν η κλεμμένη από τ' αφεντικά εργασία μπορεί να γίνει πραγματοποιημένη υπεραξία, όταν δηλαδή μπορεί να γίνει εμπόρευμα, από κει χρήμα, και από κει εκ νέου "επένδυση στην επέκταση της παραγωγής", τότε (και αυτό το "τότε" συνεπάγεται έναν τεράστιο χάρτι ομαλών ή ομαλοποιημένων κοινωνικών σχέσεων) η αντίθεση ανάμεσα στην κοινωνικά αναγκαία εργασία και στην αποσπώμενη υπερεργασία είναι παραγωγική για το κεφάλαιο. Αυτό λέγεται "ανάπτυξη" στον καπιταλιστικό κόσμο.

Όταν αντίθετα η αποσπώμενη υπερεργασία δεν πραγματοποιείται σαν κλεμμένη "αξία", επειδή ο κύκλος εμπόρευμα – χρήμα – επένδυση στην παραγωγή δεν "λειτουργεί", τότε (και αυτό το "τότε" συνεπάγεται πλήθος "διαταράξεων" στο κοινωνικό πεδίο) η αντίθεση ανάμεσα στην κοινωνικά αναγκαία εργασία και στην αποσπώμενη υπερεργασία είναι καταστροφική για το κεφάλαιο. Αυτό λέγεται "κρίση".

Υπάρχουν δύο βασικές μορφές με τις οποίες η κρίση αυτοπαρουσιάζεται: είτε σαν κρίση *δυσαναλογίας* (πράγμα που σημαίνει κρίση στην καπιταλιστική κυκλοφορία, ανισορροπία μεταξύ των διαφορετικών στοιχείων που απαρτίζουν την καπιταλιστική κυκλοφορία)· είτε σαν κρίση *αξιοποίησης* (δηλαδή οι κρίσεις που αποδίδονται στην μειωμένη ικανότητα κατανάλωσης, οπότε η υπερπαραγωγή και ή όχι συμμετρική κατανάλωση, ή και η υποκατανάλωση, συνδυάζονται). Όμως πίσω απ' αυτές τις μορφές, εννοώντας τον καπιταλισμό όχι σαν επιμέρους στιγμές αλλά σα συνολική διαδικασία, υπάρχει η ίδια θεμελειώδης αντίφαση. *Ανάμεσα στην (πληρωμένη) κοινωνικά αναγκαία εργασία και στην (απλήρωτη) υπερεργασία, η οποία εν τούτοις πρέπει να αξιοποιηθεί, να γίνει "αξία", να γίνει υπεραξία μέσα στο βασίλειο της καπιταλιστικής κυκλοφορίας.*

Μπορεί κανείς να παρασυρθεί και να θεωρήσει αυτήν την αντίφαση μηχανική, τεχνική. Μπορεί να πιστέψει ότι τα αφεντικά σαν τέτοια μπορούν να βρουν την μαγική λύση, την "χρυσή τομή" της σχέσης ανάμεσα στην κοινωνικά αναγκαία εργασία και την αποσπώμενη υπεργασία. Όμως, καθώς σ' αυτήν την σχέση βρίσκεται ταυτόχρονα το κλειδί τόσο της ανάπτυξης όσο και της κρίσης πίσω από την υπόθεση ότι θα μπορούσε να υπάρξει "αντικειμενική ισορροπία" ανακαλύπτουμε πως η σχέση ανάμεσα σε κοινωνικά αναγκαία εργασία και αποσπώμενη υπερεργασία, η σχέση ανάμεσα σε μισθό και υπεραξία, είναι σχέση πολιτική: ανάμεσα σε δύο τάξεις. Η αύξηση της εκμετάλλευσης σημαίνει βέβαια "μείωση του εργατικού κόστους"... Αλλά ενώ αυτή είναι μια σημαντική νίκη για τ' αφεντικά αποτελεί μόνο ένα μέρος της διαδικασίας: η μείωση του εργατικού κόστους, δηλαδή των μισθών, θα επιστρέψει αργά ή γρήγορα σαν αδυναμία μετατροπής σε "αξία" της κλεμμένης εργασίας, άρα σαν κρίση καπιταλιστικής αξιοποίησης. Και ενώ η "τεχνική" διαχείριση θα έλεγε πως άρα χρειάζεται "αύξηση του εργατικού κόστους", σε συνθήκες κρίσης αξιοποίησης αυτό θα σήμαινε μια περίοδο ακόμα μικρότερων κερδών για τα αφεντικά...

Γιαυτό η σχέση που ήδη αναφέραμε είναι *πολιτική*, ακόμα και πίσω απ' τις πλάτες των ίδιων των υποκειμένων. Δεν υπάρχει "χειρισμός", δεν υπάρχει "λύση" που μακροπρόθεσμα να ωφελεί και εκείνους που δουλεύουν και εκείνους που κλέβουν την εργασία· δεν υπάρχει "αντικειμενικά σωστή" συνταγή για υπέρβαση αυτής της θεμελειώδους αντίφασης· υπάρχουν μόνο πολιτικές στάσεις των αφεντικών ή του προλεταριάτου, πολιτι-

κά ανταγωνιστικές στάσεις είτε πρόκειται για την "ανάπτυξη", είτε πρόκειται για την "κρίση". Τελικά, κυριολεκτικά, *ο θάνατος της μιας τάξης είναι η ζωή της άλλης.*

Κι αυτό ήταν, είναι και θα είναι πάντα το πολιτικό ζήτημα είτε σε φάση "ανάπτυξης" βρίσκεται το σύστημα, είτε σε φάση "κρίσης". Όχι αν θα υπάρξει δημιουργία ή καταστροφή – αλλά *υπό την αιγίδα ποιών, ποιάς τάξης, ποιού ταξικού συμφέροντος, θα γίνει η δημιουργία ή/και η καταστροφή, αντικειμένων, σχέσεων, ανθρώπων...* Ο πόλεμος (αυτό που ονομάζεται συνήθως πόλεμος) είναι καταστροφή για λογαριασμό των αφεντικών, υπό την αιγίδα τους. Και είναι τόσο πιο επείγουσα, γενική και αδιαφοροποίητη καταστροφή, όσο πιο "αντιπαραγωγική" έχει γίνει η θεμελειώδης καπιταλιστική αντίφαση.

Οι πρωτοκοσμικοί φιλόνθρωποι υποψιάζονται ίσως, κι αν ναι πολύ αόριστα, τί θα σήμαινε συμβολικά και ουσιαστικά να νικήσουν οι βόσνιοι, οι συμμορίες του L.A., οι τσετσένοι ή οι Ιρακινοί (όχι τα αφεντικά τους, οι ίδιοι...) στα επιμέρους πεδία μαχών στα οποία έχει αναλuthεί η καπιταλιστική κρίση τα τελευταία χρόνια: ότι ένα υποσχέδιο καταστροφής που ξεκίνησαν τα αφεντικά τελειώνει εναντίον τους! Γιαυτό αποφεύγουν να εμπλακούν απευθείας σε οποιαδήποτε μάχη, θεωρώντας ότι η "ουδετερότητα" είναι μια στάση υπαρκτή στον καπιταλισμό... Η ουδετερότητα είναι ούτως ή άλλως πάντα με την μεριά του ισχυρότερου. Όμως στην περίπτωση που συζητάμε δεν είναι αυτή η τελευταία κουβέντα: δεν υπάρχει ουδετερότητα στην αντίφαση ανάμεσα στην κοινωνικά αναγκαία εργασία και στην αποσπώμενη υπερεργασία, δεν υπάρχει "ουδέτερος τόπος και χρόνος" ανάμεσα στα προτάγματα του κοινωνικά αναγκαίου και σ' εκείνα της ατομικής ιδιοποίησης / κλοπής / ιδιοκτησίας. Δεν υπάρχει ουδετερότητα στην κρίση (όπως εξάλλου δεν υπάρχει ουδετερότητα στην ανάπτυξη) και άρα ούτε στις συνέπειές τους.

Κατα συνέπεια το να διαχωρίζεται ο πόλεμος απ' τον καπιταλισμό και τις σχέσεις / διαδικασίες του, αυτό και μόνο είναι που επιτρέπει ένα "όχι στον πόλεμο" ξερό, χωρίς προεκτάσεις, μόνο με νοσοκομειακές (και αν...) ευθύνες, ένα "όχι στον πόλεμο" αμήχανα χαμογελαστό, εν είδει χάππενινγκ, ένα "όχι στον πόλεμο" γεμάτο κοινωνικούς μορφασμούς, τικ, πολιτικάντικους λογαριασμούς, ευαισθησίες, αυταρέσκεια, θεατρινισμό, καλωσύνη και αφράτη αγανάκτηση. Το ερώτημα τότε είναι τουλάχιστον αυτό: μπορεί ένας τέτοιος διαχωρισμός να μείνει χωρίς συνέπειες γι' αυτούς που τον κάνουν;

Γιατί για τους "άλλους", τους "τριτοκοσμικούς", το είπαμε ήδη, δεν υφίσταται τέτοιου είδους απόσταση. Αυτοί πολεμούν ήδη.

Για να μείνει ο πόλεμος "άσχετος" με την καπιταλιστική τάξη των πρωτοκοσμικών και για να μπορεί να είναι το "όχι" στον ένα "ναι" στην άλλη, θα πρέπει η καταστροφικότητα της κρίσης όπως την διαχειρίζονται τα αφεντικά να μείνει πέρα, μακριά. Μπορεί να γίνει αυτό; Δεν μας έραθαν 45 χρόνια "ψυχρού πολέμου" ότι τα αφεντικά μπορούν να λύσουν τις διαφορές τους (δηλαδή τα κοινά τους προβλήματα) με "περιφερειακές συγκρούσεις" – με περιφερειακές καταστροφές;

Από την οκοπία των υπηκόων του αναπτυγμένου καπιταλιστικά κόσμου κάτι τέτοιο θα ήταν μια αρκετά αισιόδοξη προοπτική – που είναι όλο και πιο δύσκολο να τεκμηριωθεί. Η αιτία για την αόριστη υποψία ότι οι οργανωμένες απ' τα αφεντικά καταστροφές δεν θα περιοριστούν άλλο *πέρα, μακριά* δεν βρίσκεται στην αυταποδεικτη βαρβαρότητα της αμερικανικής κυβερνητικής ελίτ. Το αντίθετο ακριβώς συμβαίνει: στην κορυφή της αμερικανικής πολιτικής βιτρίνας βρίσκονται οι κατάλληλοι να υπογράψουν τις επιθετικές, καταστροφικές πρωτοβουλίες μιας "εθνικής" καπιταλιστικής συμμαχίας που είναι περισσότερο λαβωμένη από άλλες εξαιτίας της κρίσης: μιας "εθνικής" συμμαχίας αφεντικών και λακέδων του κεφάλαιου και του κράτους που βρίσκονται στην κορυφή της κρίσης επειδή βρίσκονταν στην κορυφή της ανάπτυξης.

Όλα τα ποσά που "ξοδεύτηκαν" για να καταστραφούν οι μέχρι τώρα επαρχίες του κόσμου, το κόσοβο, η βοσνία, η τσετσενία, το αφγανιστάν, τώρα το Ιράκ, είναι ελάχιστα, ασήμαντα για να "τονώσουν την ανάπτυξη" έστω και επιμέρους κλάδων της καπιταλιστικής μηχανής, έστω και μόνης της βιομηχανίας όπλων. Επιπλέον κανέναν από τους μέχρι τώρα στόχους

καταστροφής δεν είχε με οποιονδήποτε τρόπο "σοβαρή παρουσία" μέσα στην παγκόσμια καπιταλιστική κυκλοφορία ώστε η καταστροφή του να ανοίγει χώρο και χρόνο για άλλα αφεντικά να αξιοποιήσουν την αποσπώμενη παγκόσμια υπεργασία. Αν η σημερινή κρίση έχει την γενική μορφή της κρίσης αξιοποίησης (και αυτό λέμε) τότε η καθοδηγούμενη απ' τ' αφεντικά καταστροφή αξιών θα πρέπει να είναι ίση σε μέγεθος με την (χωρίς εμπόδια αυτή τη στιγμή) δυνατότητά τους να αποσπούν υπερεργασία παγκόσμια – δηλαδή τεράστια. Όχι ένα, αλλά ούτε πενήντα ιράκ δεν θα μπορούσαν να καλύψουν αυτήν την "ανάγκη" του καπιταλισμού.

Εξάλλου κανένα "περιφερειακό πεδίο" δεν είναι κατάλληλο για την επαναδιευθέτηση με παραγωγικό για τα αφεντικά τρόπο της θεμελειώδους αντίφασης μεταξύ μισθού και υπεραξίας. Από την άποψη της κλοπής εργασίας οι έξω από τις μητροπόλεις περιοχές του κόσμου, δηλαδή το μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη, έχουν στραγγίξει – κι αυτό απλά επιτάχυνε το ξέσπασμα της κρίσης τα τελευταία 5 χρόνια. Όλα δείχνουν πως μια τέτοια επαναδιευθέτηση μόνο στον μητροπολιτικό χώρο μπορεί να επιχειρηθεί, γιατί εκεί η κάθε είδους αγορά εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένης της εργασίας, βρίσκεται στο "ανώτερο στάδιο" της ποιοτικά. Χρειάστηκε η σε δύο κύματα καταστροφή της ευρωπαϊκής ηπείρου για να γίνει εφικτή στη συνέχεια μια ψυχροπολεμική (ή ψυχροειρηνική) ανάπτυξη της οποίας οι κρίσεις "εκτονώνονταν" τμηματικά με περιφερειακές καταστροφές. Αλλά αυτή είναι μια περίοδος που θα πρέπει να θεωρηθεί σαν εξαίρεση.

(Μήπως, τουλάχιστον, θα παρακαλούσε ανομολόγητα ο τελευταίος πρωτοκοσμικός ειρηνιστής, θα μπορούσε αυτό το "κακό" να περιοριστεί στην κίνα, ή έστω στην ασία; Δεν υπάρχουν εκεί τα μεγέθη έστω μιας Λυτρωτικής – για τα αφεντικά – καταστροφής αξιών; Και θα τους λυπηθεί ο ειρηνισμός, γοερά...

Πράγματι, η φιγούρα των ανθρωπιστικών αποθήσεων θα μπορούσε να ελπίζει σε αυτό το έσχατο πέρα, μακρυστά. Αλλά υπάρχουν κι εκεί γερά τμήματα πρώτου κόσμου που – σε αντίθεση με ό,τι έχει συμβεί στα μέχρι τώρα πεδία καταστροφών – έχουν τους δικούς τους τρόπους να λύσουν τα χέρια τους για να προστατέψουν εκείνα που θεωρούν ζωτικό τους χώρο. Αν κανένα πλανητικό αφεντικό δεν έμεινε αδιάφορο για την αγγλοαμερικανική επιδρομή στο ιράκ, αυτό προφανώς δεν έγινε μόνο λόγω της ανεπανάληπτης αξίας της μεσοποταμίας...)

Δεν υπάρχει λοιπόν λόγος για αισιοδοξία; Υπάρχει τουλάχιστον ένας, αρκεί να βρίσκεται κανείς στη σωστή μεριά: των αφεντικών. Δεν διαφαίνεται άλλος τρόπος να αναστήσουν τα κέρδη τους βιομηχανικοί κύκλοι σαν αυτούς των οχημάτων, ιπτάμενων ή τροχοφόρων, παρά αν μετατραπούν σε βιομηχανίες πολέμου. Δεν διαφαίνεται άλλος τρόπος να αναστήσουν τα κέρδη τους βιομηχανικοί κύκλοι σαν αυτούς της χημείας και των φαρμάκων παρά μόνο από ζήτηση ευρείας κλίμακας για καινούργια είδη, σαν αυτά που θα ήταν αναγκαία σε περίπτωση χημικού πολέμου σε περιβάλλοντα "αμάχων". Δεν διαφαίνεται άλλος τρόπος για να ολοκληρωθεί η πληροφορική αναδιάρθρωση, δηλαδή η ενοποίηση τηλεπικοινωνιών, διασκέδασης, πληροφόρησης και τμημάτων της εργασίας παρά μόνο αν μεγάλα τμήματα πληθυσμών (πρωτοκοσμικών πληθυσμών) αναγκαστούν να παραμείνουν για σοβαρό χρονικό διάστημα αποκλεισμένα σε εσωτερικούς χώρους. Δεν διαφαίνεται άλλος τρόπος ριζικής ανακατασκευής του αστικού περιβάλλοντος, και προσαρμογής των "κτισμένων χώρων" στις "έξυπνες χρήσεις" παρα μόνο αν υπάρξουν μεγάλης έκτασης ερείπια. Δεν διαφαίνεται άλλος τρόπος να κάνουν το μεγάλο άλμα οι έρευνες και οι εφαρμογές των βιοτεχνολογιών παρα μόνο αν καταλυθούν ηθικές αγκυλώσεις του παρελθόντος κάτω από το βάρος καταστροφών ή απειλών βιολογικού τύπου. Δεν διαφαίνεται άλλος τρόπος ανάπτυξης πολλών τεχνολογιών παρα μόνο αν οι στρατιωτικές εφαρμογές τους έρθουν αντιμέτωπες μεταξύ τους στα ίσα. Δεν διαφαίνεται άλλος τρόπος υπέρβασης παρών και εθίμων που δρουν ανασταλτικά στις αιχμές του εμπορίου ή και της εργασίας παρά μόνο η βίαιη ακύρωσή τους...

"Δεν διαφαίνεται" – αλλά μπορεί να υπάρχουν κι άλλοι τρόποι. Η αλήθεια είναι ότι για τα αφεντικά υπάρχει ένας λόγος να αισιοδοξούν σχεδόν πάντα (πλην ταξικών απροόπτων): η θέση τους.

Η ειρηνική φύση των ανθρώπων; Είναι κι αυτή μια πηγή αισιοδοξίας... μερικές φορές εκτός τόπου και χρόνου.

Θα ήταν ωστόσο λάθος να αποδώσουμε τον πρωτοκοσμικό ειρηνισμό σε ιδεολογική λαθροχειρία. Υπάρχουν υλικοί, ταξικά προσδιορισμοί λόγοι για τους συμβιβασμούς που προϋποτίθενται στις αντιστροφές του είδους "jobs no bombs", "stop war" κλπ. Ένα σημαντικό τμήμα του προλεταριάτου στον αναπτυσσόμενο κόσμο είναι ξένο· αιωρείται άρα ιδεολογικά και πολιτικά μεταξύ τόπων που βρίσκονται κοντά ή μέσα στην τωρινή πολεμική κρεατομηχανή (οι τόποι καταγωγής τους) και τόπων όπου η ειρήνη μοιάζει μια κάποια ελπίδα. Πώς μπορεί να οργανώσει με ανταγωνιστικό τρόπο αυτό το πολυφυλετικό, πολυπρόσωπο υποκείμενο το μίγμα μίσους για εκεί, μίσους για εδώ, απελπισίας για εκεί, ελπίδας για εδώ, φόβου για παντού, αξιοπρέπειας για πάντα, αυτό το μίγμα που του τρώει τα σωθικά;

Ένα άλλο τμήμα του προλεταριάτου είναι *μεθυσμένο*. Η καταστροφική χρήση των drugs, η δηλητηρίαση της εξάρτησης και της διανοητικής πτώχευσης για τα πληβειακά στρώματα των μητροπόλεων, είναι κάτι εντελώς καινούργιο σε σχέση με τις κοινωνικές συνθήκες που υπήρχαν πριν τους προηγούμενους παγκόσμιους πολέμους· παρότι ο αλκοολισμός θέριζε και άλλοτε. Πώς μπορεί να οργανώσει ένα ανταγωνιστικό σχέδιο απελευθερωτικής καταστροφής αυτό το υποκείμενο που έχει μάθει να αυτοκαταστρέφεται;

Το ουσιαστικότερο ωστόσο χαρακτηριστικό, αυτό που κατά κάποιον τρόπο αποτελεί το "κέντρο βάρους" της ιδεολογικής σύνθεσης των προλετάρων στον αναπτυσσόμενο καπιταλιστικό κόσμο, είναι η διευρυμένη αντίληψη της ιδιοκτησίας. Η όλο και μεγαλύτερη έκταση και ένταση της εμπορευματικής κυκλοφορίας (η σφαίρα που συρρικνώνεται σαν κρίση της αξιοποίησης) επεξέτεινε την έννοια της ιδιοκτησίας, υλικά και συμβολικά. Έτσι ώστε οι αλυσίδες των προλετάρων να εννοούνται σαν πολύτιμη περιουσία τους. Χιλιάδες, εκατομμύρια "εγώ" στις μητροπόλεις, αν και βρίσκονται στο κατώτερο, ή σχεδόν στο κατώτερο σημείο που θα μπορούσαν να βρεθούν (με την εξαίρεση των "ξένων"...) βρίσκουν ακόμα εμπράγματα είδωλα της ατομικής τους "μοίρας", τα οποία μπορούν να στολίζουν με τις καλύτερες των φαντασιώσεών τους.

Αυτή η συνθήκη, η μυθοποίηση της κατοχής του ελάχιστου, αγγίζει το ζήτημα της καταστροφής με διπλό τρόπο. Αφενός κάνει αποθητική την καταστροφή των άλλων (την καταστροφή που τα αφεντικά οργανώνουν εναντίον των άλλων προλετάρων). Αφετέρου κάνει αποθητική την επιλογή της επαναστατικής καταστροφής δηλαδή της "εξόδου από την κρίση" με τους όρους και τους τρόπους του ίδιου του προλεταριάτου. Μ' αυτή την έννοια, προς το παρόν, οι προλετάριοι έχουν αφήσει τις πρωτοβουλίες στα αφεντικά και στους συμμάχους τους. Μ' αυτή την έννοια, προς το παρόν, το προλεταριάτο στις μητροπόλεις μένει στην συντριπτική του πλειοψηφία δέσμιο των "χρυσών" αλυσίδων του – τις οποίες τα αφεντικά δεν πρόκειται να σεβαστούν, όπως εξάλλου και τα χέρια που τις φοράνε.

Τί πρέπει να κάνουμε; Το ότι δεν μπορούμε να αφήσουμε το "όχι στον πόλεμο" αλώβητο, με τις κοινωνικές και πολιτικές παραμέτρους που έχει στις μητροπόλεις, είναι ένα θέμα, και ένα θέμα δύσκολο – αλλά δεν είναι αρκετό. Η κριτική πρέπει να είναι στην πρώτη γραμμή, όπως πάντα – αλλά αυτό δεν είναι αρκετό. Κάθε οργανωτική δομή και υποδομή πολιτικής και κοινωνικής άρνησης στον παγκόσμιο πόλεμο αλλά και στις μείζονες σχέσεις που τον κάνουν αναγκαίο στον ένα ή στο άλλο βαθμό για τα αφεντικά, κάθε οργανωτική δομή και υποδομή εχθρότητας σε κράτος και αφεντικά, κάθε οργανωτική δομή και υποδομή αλληλεγγύης, πρέπει να αναπτυχθεί. Σύμφωνα με τις καλύτερες παραδόσεις του ταξικού ανταγωνισμού, σύμφωνα με την καλύτερη εφευρετικότητά του.

Είναι προφανές πως αν ποτέ δεν μπορεί κανείς και τίποτα να υποκαταστήσει το προλεταριάτο στην ευρύτητα και τον πλούτο της δράσης του, ακόμα λιγότερο μπορεί κάτι τέτοιο να συμβεί υπό τις σημερινές συνθήκες. Είναι εξίσου προφανές πως τμήματα του προλεταριάτου, οσονδήποτε μικρά κι αν είναι, δεν μπορούν να αναβάλουν τις σκέψεις και τα έργα που η συγκυρία επιβάλλει.

Κανείς δεν μπορεί να "σώσει" κανέναν παρά τη θέλησή του. Αλλά και καμμία θέληση ανταγωνισμού δεν μπορεί να μείνει όμηρος της ηττοπάθειας.

όχι πια φουκαράδες...

Ημερική υποχώρηση των ανοικτά ρατσιστικών πρακτικών της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στους μετανάστες εργάτες είναι επιφανειακή. Το μεγαλύτερο μέρος της «κρίσιμης μάζας» ιδεών, απόψεων, αξιολογήσεων και κυρίως στάσεων και απαιτήσεων του μέσου Έλληνα απέναντι και σε σχέση με τους «ξένους» αποτελεί πλέον ένα είδος σταθεράς της ζωής του. Δεν χρειάζεται να είναι διαρκώς σε ετοιμότητα και δράση, αλλά είναι πάντα διαθέσιμο σε πρώτη ζήτηση.

Στα 13 χρόνια που έχουν μεσολαβήσει από την άφιξη των πρώτων φυγάδων (από την αλβανία, την βουλγαρία και την ρωσία κατα κύριο λόγο τότε) πράγματι έχουν αλλάξει μερικά πράγματα. Ένα απ' αυτά είναι η σχετική θέση των εκατοντάδων χιλιάδων αντρών και γυναικών σ' αυτό που λέγεται «αγορά εργασίας».

Είναι γεγονός ότι για τους υπήκοους του πρώην υπαρκοσοσιαλιστικού μπλοκ η έννοια και η πραγματικότητα της «αγοράς εργασίας» ήταν άγνωστη και ξένη στις αρχές της δεκαετίας του '90. Επρεπε να τα μάθουν αυτά, μαζί με τις υπόλοιπες προσβολές που τους επεφύλασαν οι κοιλαράδες του αναπτυσσόμενου βαλκανικού καπιταλισμού. Τα έμαθαν, πάνω στο πετσί τους - και τα έμαθαν καλά.

Το βασικό μάθημα ήταν η ίδια η κατάσταση στην οργάνωση της καπιταλιστικής εργασίας στην Ελλάδα. Απ' τις αρχές της δεκαετίας του '90 (στην πραγματικότητα από λίγα χρόνια νωρίτερα) οι Έλληνες εγκατέλειπαν ένα πλήθος θέσεων χειρωνακτικής εργασίας υπέρ ονείρων και αμφίβολων προοπτικών καριέρας στον τριτογενή. Είναι παραδεκτό σήμερα ότι οι μετανάστες και οι μετανάστριες «κάλυψαν» αυτά τα κενά και έσωσαν ουσιαστικά την «ελληνική οικονομία». Την έσωσαν όχι απλά επειδή η ανάγκη τους υποχρέωσε να κάνουν κάθε βρώμικη δουλειά που είχε μείνει ορφανή από χέρια, στην ύπαιθρο και στις πόλεις. Την έσωσαν, τουλάχιστον μέχρι τώρα, επειδή πέρα από την δική τους βέληση, επέτρεψαν σε απαρχειωμένα μοντέλα έντασης εργασίας που αποτελούν ένα μεγάλο, ίσως το μεγαλύτερο κομμάτι του ελληνικού καπιταλισμού, να επιβιώσουν.

Συνέβησαν λοιπόν τα εξής από το 1990. Πρώτον χιλιάδες μετανάστες εργάτες βρέθηκαν στο πιο χαμηλό σκαλί της δημόσιας (ευρύτερα κοινωνικής και όχι απλά στενά οικονομικής) ζωής, συντηρώντας και αναπαράγοντας μια παραγωγική διάρθρωση σχεδόν χρεωκοπημένη πριν τον έρχομό τους. Ταυτόχρονα, στο βαθμό που ήταν «αναγκαίοι», άρχισαν αργά αργά να βρίσκουν τα περάσματα προς την «κοινωνική άνοδο» που η συγκεκριμένη παραγωγική διάρθρωση είχε εδώ και

δεκαετίες αποθέσει στις κοινωνικές σχέσεις. Σημαντικός παράγοντας γι' αυτό ήταν μέτρα εξορθολογισμού και κεντρικού ελέγχου των ροών μεταναστευτικής εργασίας που πήρε το ελληνικό κράτος προς τα τέλη της δεκαετίας του '90. Οι μικροεργολαβίες, τα μικρομάγαζα, η οικογενειακή εργασία, ο ρόλος των συγγενικών και φιλικών δεσμών, αυτά που έπαιξαν κάποτε σημαντικό ρόλο στην ταξική κινητικότητα και ειρήνη ανάμεσα στους Έλληνες, έγιναν η ευκαιρία για τους «αλβανούς», τους «ρώσους», τους «βούλγαρους» και τα άλλα ψευδώνυμα του βαλκανικού προλεταριάτου.

Φυσικά δεν ήταν η ευκαιρία για όλους. Αλλά μπορούμε σήμερα να μιλάμε για κάποιου είδους *αντίγραφο* τμημάτων του μοντέλου της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας των δεκαετιών του '50, του '60, του '70 και του '80 που αναπτύσσεται στις κοινότητες των μεταναστών εδώ, ή εξάγεται στις «μητέρες πατρίδες» τους μαζί τους κόπους τους εδώ με τη μορφή χρήματος. Μπορούμε να μιλάμε για την γρήγορη *μικροαστικοποίηση* τμημάτων των μεταναστών. Μικροαστικοποίηση υλική και μικροαστικοποίηση ιδεολογική.

Βεβαία όλα αυτά γίνονται με αναστολή όσον αφορά την παρουσία και την ζωή τους στην Ελλάδα. Αν όχι όλοι οπωσδήποτε οι περισσότεροι είναι «χαρτογραφημένοι» από το ελληνικό κράτος, και παραμένουν πάντα «ξένοι» για την ρατσιστική ελληνική κοινωνία. Αυτό σημαίνει ότι η κατάσταση που μπορεί να επιδεινωθεί οποιαδήποτε στιγμή ξαφνικά. Κυρίως για εκείνες τις «εθνικότητες» που περιλαμβάνονται στο ρεπερτόριο της ελληνικής «εξωτερικής πολιτικής». Όταν στο μεγάλο σχολείο της πολεμικής διαχείρισης της κρίσης που λέγεται ηπα το κράτος αντιμετωπίζει αποτην μια στιγμή στην άλλη τους αραβικής καταγωγής μετανάστες, ακόμα κι εκείνους που έχουν αμερικανική υπηκοότητα, σαν «εσωτερικό εθνικό εχθρό», σαν εν δυνάμει κατάσκοπους ή τρομοκράτες, και ανοίγει στρατόπεδα συγκέντρωσης για την κράτησή τους, δεν βλέπουμε γιατί το ελληνικό κράτος και η ελληνική κοινωνία θα είχαν αντίρρηση να κάνουν τα ίδια και χειρότερα σε περίπτωση «εθνικών κινδύνων».

Μ' αυτή την έννοια ο όποιος οργανωμένος καπιταλιστικός σχεδιασμός υπάρχει στην Ελλάδα βρίσκεται σε ένα λεπτό δίλημα τακτικής. Γιατί αν οι εκατοντάδες χιλιάδες μεταναστών της τελευταίας 13ετίας αντιληφθούν κάποια επικείμενη επιδείνωση των δεδομένων στην Ελλάδα έγκαιρα, και προλάβουν να φύγουν κρινόμενοι σιι αλλού τα πράγματα θα είναι σχετικά καλύτερα γι' αυτούς / ες, θα βαθύνει απότομα την ντόπια οικονομική κρίση.

Η Ελλάδα δεν χωράει πλέον έστω και ένα μετανάστη

Συμφώνησε προεπιλεγμένη από τις δημοκρατικές εισηγήσεις προς τους αρμόδιους της Ε.Ε.

Παραμονές της αμερικανοαγγλικής εκστρατείας στο Ιράκ η ελληνική κυβέρνηση το είχε ξεκαθαρίσει σε όλους τους τόνους: θα προτιμούσε να πνίξει στο αιγαίο όλους τους (άμαθους απο θάλασσα) φυγάδες και πρόσφυγες απο το Ιράκ παρά να τους περιθάλπει.

Είναι σημαντικό για τους ίδιους τους Ιρακινούς και τις Ιρακινές οτι η κατάσταση στα μέρη τους δεν έφτασε σ' εκείνο το σημείο καταστροφής που θα τους ανάγκαζε να προτιμούσαν πότισε σαν τις Ελληνικές. (Είναι σημαντικό επίσης που οι Ιρακίνοι έχουν καταλάβει τον βρώμικο ρόλο των Ελλήνων κυβερνητικών και «μη κυβερνητικών» και τους έχουν στις κλωτσιές - αυτο όμως είναι άλλη ιστορία).

Αν μνημονεύουμε το ελληνικό «ξεκαθάρισμα» κιαν αναδημοσιεύουμε τον τίτλο ενός απο τα σχετικά ρεπορτάζ εκείνων των ημερών, είναι για να θυμίσουμε το πόσο εύκολο και απλό είναι, ακόμα, να γίνεται mainstream ένα αλόγικα καθαρόαιμο φασιστικό. Αναφερόμαστε στο «το καράβι γέμισε...», σύνθημα όλης της ευρωπαϊκής ακροδεξιάς πριν ελάχιστα χρόνια, είτε έχει δει ποτέ στη ζωή της θάλασσα είτε όχι.

Η ευκολία αυτή, που είναι διπλή, πολιτική σε επίπεδο θεσμών (κυβέρνηση, κόμματα, συνδικάτα) και κοινωνική σε επίπεδο συμπεριφορών, αποτελεί ένα σημαντικό, μπορεί και το σημαντικότερο όπλο στα χέρια των αφεντικών και των Λακέδων τους. Μην μπερδεύομαστε!

απαραίτητες προϋποθέσεις για την

«παραμεθωρίες περιοχών»

Η Ευρώπη μπροστά στο νέο κύμα μεταναστών

Η Ελλάδα ελπίζει σε προστασία επταετούς διάρκειας - Πρέπει να γίνουμε «φρούριο» για λίγα χρόνια

Η επείγουσα διεύρυνση προς Ανατολικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης

νέπει η πολιτική της οικονομικής στεύσης) χωρίς όμως να τις δαιμονοποιήσουμε. Πιθανόν να είναι

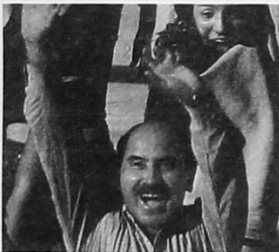
Αν είχατε - που είχατε! - ανησυχία για την επιτυχία των ολυμπιακών του χρόνου, τώρα που κυκλοφόρησαν οι τιμές και οι οδηγίες παραγγελίας εισηγηρίων κοιμηθείτε ήσυχοι /ες. Τα πράγματα θα πάνε καλά.

Οι τιμές είναι όπως τις φαντάζεστε. Για κάποιον άγνωστο σε εμάς λόγω οι οργανωτές είναι πεισμένοι ότι ο αύγουστος του 2004 στην αθήνα είναι αυτό που ονειρεύονται οι πάντες (και ειδικά οι έλληνες). Οπότε, αφού θα υπάρχει μεγάλη ζήτηση, έχουν τσιμπήσει έως αγριοδαγκώσι τα εισητήρια... (Προβλέπουμε να γεμίσουν οι κερκίδες με πηγμένους φαντάρους...)

Η πληροφορία επίσης αυτών των τιμών έχει το δικό της (πολιτισμένη μαυραγορίτικο) ενδιαφέρον. Προπληρώνει κανείς τα εισητήρια που παραγγέλνει (μόνο έτσι θα διατεθούν άλλωστε) και τυχόν πέσει σε περιπτώσεις πραγματικά μεγάλης ζήτησης και δεν κερδίσει τα εισητήρια στην κλήρωση (έτσι θα γίνει η διαλογή) του επιστρέφουν τα προπληρωμένα πράγα μετά από 3 μήνες. Του τα επιστρέφουν με την έννοια ότι θα πρέπει να στηθεί στην ουρά κάποιας alpha bank για να τα πάρει. (Γνωρίζεις και κόσμο έτσι).

Εννοείται πως αν όλα αυτά πάνε καλά (αίτηση, κλήρωση, πληρωμή, κλπ κλπ) ο τυχερός πατριώτης θεατής θα περδίσει και θα ξαναπεράσει κάθε είδους έλεγχο, σωματικό και πραγμάτων που τυχόν κουβαλάει μαζί του, δεν θα πρέπει μεταξύ των άλλων να κουβαλάει πολλά κέρματα μαζί του (και οι «υπηρεσίες» εντός των αγώνων δεν θα δίνουν ρέστα ψιλά), θα απαγορεύεται να καπνίζει, και διάφορα άλλα.

Η απορία «και γιατί να κάνει όλα αυτά κανείς πηγαυοερχόμενος στην αθήνα αντί να είναι αραχτός σε καμιά παραλιακή καφετέρια με την φραπέδια και τις σαγιονάρες» είναι αντεθνική κι αντιαθλητική. Εμείς, κόντρα στο ρεύμα, ΘΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΚΕΙ! Βρήκαμε μια φτηνή περίπτωση για την δευτέρα 16/8/04: με 30 ευρώδάκια (μόνο 10 χιήνες) το άτομο, θα δούμε το πρωί 2 ώρες πόλο και το απόγευμα 2μισι ώρες μπάντιντον.

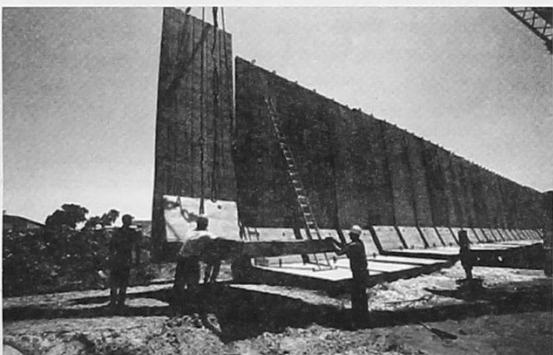
Όλα είναι έτοιμα λοιπόν, εκτός απο... Οι οργανωτές, κάπου σε μια ακρούλα του διαφημιστικού / επεξηγητικού 64σελιδού τους, γράφουν ότι «η πληροφορία για το ποιά συγκεκριμένη θέση θα έχει ο καθένας στις κερκίδες δεν είναι δυνατόν να δοθεί νωρίτερα απο τα μέσα του 2004 λόγω του ότι η κατασκευή των αγωνιστικών εγκαταστάσεων βρίσκεται σε εξέλιξη»...

Ασασ... «μέσα 2004» θα έχει ξεκαθαριστεί αυτό, ε;

Η διάλυση ενός τέλους (στο Βερολίνο, φωτογραφία πάνω) σημάδεψε το τέλος σαρανταπέντε χρόνων παγωμένης ειρήνης για τα κράτη του ώριμου καπιταλισμού. Το κτίσιμο ενός καινούργιου (στην Δυτική Όχθη, φωτογραφία κάτω) προσθέτει βάρος μερικών χιλιάδων τόνων στην αβεβαιότητα νέων παγκόσμιων αναμετρήσεων.

Όπως γράφτηκε κάπου, πριν καμιά δεκαριά χρόνια: «ενώ το έπος του παγκόσμιου καπιταλισμού ρίχνει μερικά σύνορα εδώ κι εκεί, χτίζει χιλιάδες χιλιόμετρα καινούργιων παντού... εκατομμύρια υποτελείς πρέπει να τραφούμε (έτσι λένε...) με τα ανέκδοτα της ιστορίας, έτσι όπως τη γράφουν, την παραγράφουν, και μας την διηγούνται οι νικητές... και πρέπει ακόμα (έτσι λένε...) να αναμασήσουμε μουχλιασμένα επιχειρήματα, φασιστικά ιδανικά, πολεμοχαρείς σωβινισμούς και ανθρωποκτόνα σύμβολα, έτσι ώστε τέλεια αλλότριον να ξεκάνουμε τους «αλλόφυλους»...

Ατύπη η πνευμονία, τυπική η τρομοκρατία

Αυτό που συμβαίνει με σημαία την «απειλή του κορωνοϊού της άτυπης πνευμονίας» πρέπει να το δούμε με την μέγιστη κριτική προσοχή. Γιατί αποδεικνύεται σαν ένα τεράστιος, «δικαδικός» και με πολλές συνέπειες μαζικός χειρισμός με όπλο πρώτης γραμμής την «υγεία». Και όπως έχουμε ήδη πει και ξαναπεί παίζονται πολλά και θα παιχτούν ακόμα περισσότερα με όρους υγείας στις καπιταλιστικές μητροπόλεις.

Πρώτα πρώτα η αβάσταχτη κοινοτοπία των δεδομένων. Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές (5/5) ο αριθμός των νεκρών στην υποτιθέμενα καταρρέουσα από το βάρος της επιδημίας κίνα είναι σα να είχαν πεθάνει στην Ελλάδα 2 άτομα (αναλογικά με τον πληθυσμό μιλώμε). Ασφαλώς και κάθε ανθρώπινη ζωή έχει αξία - μεγάλη αξία όμως έχει και η νοημοσύνη μας. Από πού ως πού τέτοια αναλογία νεκρών, 2 στα 10 εκατομμύρια στην πλέον «κτυπημένη περιοχή» του κόσμου, δικαιολογεί την εδώ και βδομάδες γενική εκστρατεία πανικού;

Οι λεγόμενοι «ειδικοί» που όλα τα ζυγίζουν και όλα τα μετρούν, δίνουν μέχρι σήμερα ποσοστό θνησιμότητας σε όσους αρρωστήσουν από τον άγνωστο ταυτότητα ιό 6,5%. (Μικρό ακούγεται... θα το διορθώσουν...)Τι σημαίνει αυτό; Οτι το 93,5% όσων αρρωσταίνουν γίνονται καλά (χωρίς να είναι σαφές το «πώς»). Ξέρете ποιά είναι το ποσοστό ίσως απο τη βλακεία; Πολύ, πάρα πολύ μικρότερο. Η βλα-

κεία λοιπόν εξακολουθεί να αποτελεί τη νούμερο 1 απειλή για τους πρωτοκοσμικούς. Για τους αφρικάνους αντίθετα δουλεύει η πείνα και το aids: 100% θνησιμότητα και για τα δύο. Για λόγους προφανείς δεν υπάρχει όμως αιτία ανησυχίας: η πείνα δεν κολάει και το aids δεν πουλάει πια (τρόμο).

Η «άτυπη πνευμονία» φαίνεται πως έχει ό,τι χρειάζεται για να συμβάλει στην προετοιμασία, ιδεολογική αλλά και θεσμική, της μετάβασης στο επόμενο στάδιο της καπιταλιστικής κρίσης, το στάδιο του γενικευμένου πανικού / κανιβαλισμού. Οι μισοφήμες / μισοεπιστημονικές διαγνώσεις για το πως «κollάει» η κατά 6,5% πιθανότητα να πεθάνει κανείς βήχοντας στις μητροπόλεις θα συναντιόνταν πριν μια δεκαετία σε χλευαστικά κόμικς. Κollάει από το άγγιγμα, κollάει από το βήχα, κollάει από τα πράγματα, κollάει από τον αέρα, απ' το χρέμα (γρήγορα κάρτες...) αντέχει στο κρύο (μην κρυφτείτε σε κανένα απο τα ψυγεία της εποχής), αντέχει στον αέρα, μεταλλάσσεται γρήγορα... Ιός δεκαθηλής, ολυμπιακών προδιαγραφών - αλλά φευ ούτε ο πρώτος ούτε ο τελευταίος.

Έρχονται έτσι τα αναγκαία μέτρα προστασίας του δημόσιου συμφέροντος. Κατ' ευθείαν από κάτι άλλες εποχές μετάβασης, που ονομάστηκαν «μεσοαιώνες» ή κάτι τέτοιο. Π.χ. (από αυστραλία μερικ, αν δεν κάνουμε λάθος): όποιος έφτανε αρρωστήσει είναι υποχρεωμένος να μείνει σπίτι του (σγά μη γίνει δεκτός σε νοσοκο-

μείο, να το λερώσει...). Κι αν ταλμύσει να βγει στο δρόμο θα συλλαβάνεται! Μάλιστα: στη φυλακή οι άρρωστοι! Εγκληματίες! Στη φυλακή, γιατί εκεί το πολύ πολύ να κollήσουν άλλους φυλακισμένους, και τί έγινε αν πεθάνουν μερικοί από δαύτους; (Ποιά σύστημα κοινωνικής πρόνοιας; Ποιά ιστοριογραφικη περιθάλψη; Δημόσια τάξη και ασφάλεια! Τα είπαμε...)

Άλλο μέτρο, high tech: υποχρεωτική θερμομέτρηση όσων φτάνουν αεροπορικά, στις αιθουσες αφίξεων. Έδειξε το υπερμηχάνημα ότι κάποιος έχει πυρετό; Υποπτο! Σύλληψη, каранτίνα, ιατρική έρευνα. Ακούγεται παρανοϊκό (και είναι). Αλλά οι παρανοϊκοί είναι πλειοψηφία - και έχουν το δημοκρατικό δικαίωμα να παίρνουν τα μέτρα τους (αφού ακόμα τους το επιτρέπουμε).

Ακόμα και στην «μικρή» κύπρο: «...αποφασίστηκε μεταξύ άλλων ότι στους κινέζους φοιτητές που έρχονται στην Κύπρο και οι οποίοι δεν παρουσιάζουν κανένα απο τα συμπτώματα της νόσου θα γίνεται σύσταση όπως περιορίζονται στο σπίτι τους για ένα δεκαήμερο, θα τίθενται υπο ιατρική επιτήρηση και θα παρουσιάζονται για αξιολόγηση σε κυβερνητικούς ιατρικούς λειτουργούς δύο φορές... την 5η και την 10η ημέρα. Αν διαπιστωθεί ότι με την πάροδο των 10 ημερών εξακολουθούν να μην παρουσιάζουν κανένα απο τα συμπτώματα της άτυπης πνευμονίας, μόνο τότε θα θερματίζεται ο κατ' οίκον

κύκλοι γυναικών

υποστήριζαν ότι θα βρουν όπου νάναι το γονίδιο εκείνο που ευθύνεται για την οργάνωση του γυναικείου κύκλου... ενώ οι δε θα προσέδεται τους κοινωνικούς (π.χ. ψυχολογικούς) λόγους που επηρεάζουν συχνά την γυναικεία περίοδο προκαλώντας της αλλαγές.

Τα γεγονότα όμως είναι πεισματάρικα. Συμβαίνει κάτι που ξεπερνάει κατα πολύ αυτές τις δοξασιές και ενδεχομένως κάθε άλλη βιολογική ή βιολογίζουσα ερμηνεία της γυναικείας περιόδου: αν δυο ή περισσότερες γυναίκες αρχίσουν να ζουν μαζί, ή έστω κάνουν αρκετά στενή, καθημερινή παρέα από κοντά (δεν εννοούμε να τηλεφωνούνται...) τότε ενώ στην αρχή οι κύκλοι τους έχουν διαφορετικές ημερομηνίες, μέσα σε δύο, το πολύ τρεις μήνες, έχουν συμπέσει σχεδόν απόλυτα. Κι αυτό - που είναι κοινότυπο σε γυναίκες που ζουν μαζί και συναναστρέφονται η μία την άλλη - συμβαίνει χωρίς να έχει μεσολαβήσει κάποιου είδους διανοητική ή ψυχολογική επεξεργασία του θέματος.

Πώς και γιατί συμβαίνει αυτή η αμοιβαία προσαρμογή της τόσο σημαντικής για τις γυναίκες διαδικασίας της ωορηξίας όταν ζουν μαζί; Δεν ξέρουμε, και θεωρούμε ότι δεν έχει καμμία αξία να μάθουμε τον υποτιθέμενο «λόγο». Αυτό που έχει αντίθετα σημασία είναι ότι το «ζούμε μαζί» και το «συναναστρεφόμαστε καθημερινά η μία την άλλη» είναι για τις γυναίκες (όπως άλλωστε και για τους άντρες) ένα καθαρά κοινωνικό θέμα, χωρίς βιολογικές και βιοτεχνολογικές υποσημειώσεις. Για παράδειγμα το ότι γενικά οι γυναίκες δεν ζουν μαζί (παρά μόνο σαν μανάδες με κόρες) οφείλεται αποκλειστικά και

μόνο στην πατριαρχική οργάνωση της κοινωνίας και στην ιδιοκτησιακή - πάνω στις γυναίκες - δομή της οικογένειας.

Ο συγχρονισμός του κύκλου της περιόδου που μνημονεύσαμε πριν δεν είναι όμως χαρακτηριστικό της απομονωμένης, εξατομικευμένης γυναίκας. Δεν είναι α priori ατομικό σωματικό γεγονός. Είναι ένα συλλογικό σωματικό χαρακτηριστικό των γυναικών, είναι ένα συλλογικό χαρακτηριστικό του φύλου τους, και μόνο έτσι «εκδηλώνεται». Σαν συλλογικό. Αν οι γυναίκες ζουν μαζί τότε οι κύκλοι τους είναι γενικά συγχρονισμένοι μεταξύ τους: αν ζουν χωρία, τότε δεν είναι. Προφανώς είναι ζήτημα (πολιτιστικής) αυθαιρέσις να υποστηρίξει κανείς ότι η δεύτερη περίπτωση είναι ο «κανόνας» και η πρώτη «εξαιρέση». Και γιατί να συμβαίνει έτσι και όχι το ανάποδο;

Ποιά γονίδια τώρα (που σαν τέτοιο εννοείται η ειδική υποδιαίρεση του εξατομικευμένου όντος / σώματος) θα μπορούσε να «ανακαλυφθεί» σαν «γονίδιο της γυναικείας σωματικής συλλογικότητας» ή σαν «γονίδιο της ανάμνησης της γυναικείας σωματικής συλλογικότητας»;

Κόλαφος! Και παρηγοριά για το ανδρώπινο είδος γενικά. Αν μια τόσο σημαντική (και μη συνειδητή) πράξη του γυναικείου σώματος, σημαντική για τις γυναίκες αλλά και για ολόκληρο το είδος, διαφεύγει από τις βιοτεχνολογικές αιτιοκρατίες, τότε γιατί θα έπρεπε οι υπόλοιπες ανδρώπινες λειτουργίες και πράξεις να υπακούουν σ' αυτά τα δόγματα; Δεν θα έπρεπε - είναι απλό!

Ούτε αστέιο είναι, ούτε η «οπτική» συγγένεια είναι τυχαία. Ο κουκουλοφόρος με τα γάντια αριστερά που θερματρεί με το ζόρι (η έκφραση του προσώπου είναι δηλωτική) έναν διαβήτη κινεζικής πόλης, είναι νοσοκόμος. Στο βαθμό που «υγεία» και «ασφάλεια» θα ενοποιούνται, ο νοσοκόμος θα γίνεται μπάτσος. Και ο γιατρός; Αξίωματικός «αποκατάστασης τάξης», ασφαλίτης, ό,τι χρειαστεί...

Αν λέγαμε εμείς ότι «σήμερα τα εργοστάσια σε όλο τον πλανήτη είναι σε θέση να παράγουν διπλάσιες ποσότητες απο τις ζητούμενες - συνεισώς, αναγκασιτικά, θα υπάρξει συρρίκνωση της παραγωγής και κλεισίμο εργοστασίων» θα μας έλεγαν υπερβολικούς. Αν τα λέει ο αντιπρόεδρος της διεθνούς χρηματοοικονομικής moody's κάτι θα πρέπει να ξέρει. Αυτή η «συρρίκνωση της παραγωγής» και το «κλεισίμο των εργοστασίων», και όχι μόνο αυτών, έχει ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια, και προχωράει με σταθερά ανοδικούς ρυθμούς. Λένε ότι στην ε.ε. έγιναν το 2002 150.000 χρεωκοπίες. Δεν μπορούμε να εκτιμήσουμε φυσικά το μέγεθος, αλλά το γεγονός ότι οι χρεωκοπίες αυξάνουν σταθερά τα τελευταία χρόνια κατά 10% χρονιά με την χρονιά, δεν μπορεί παρά κάτι να σημαίνει. Στην Ελλάδα λένε ότι δεν τρέχει (ακόμα) τίποτα σπουδαίο και ανησυχητικό. Προφανώς τα σπουδαία (της κρίσης) αναμένονται. Αλλά όποιος κάνει μια βόλτα με τα πόδια στο εμπορικό κέντρο της Αθήνας θα δει σε δρόμους ή περιχέες εξόχως πιασάρικες χώρους μαγαζιών εγκαταλειμμένων. Στην Πατησίων, στην Περικλέους, στο «εμπορικό τρίγωνο», τα σημάδια της κρίσης είναι οι όλο και αυξανόμενες επιφάνειες των γκράφιτι σε (πρώην) βιτρίνες. Κάτι είναι κι αυτό!

Οι αιτίες δεν είναι η δημιουργία (ελάχιστων) υπερκαταστημάτων. Αυτά τραβάνε οπωσδήποτε ένα μέρος της κατανώσης, αλλά έχουν επίσης «προβλήματα». Εν τα μεταξύ η εγκατάλειψη σημείων που μέχρι πρόσφατα ζούσαν σε εμπορικές δόξες προκαλεί πτώση στα νοίκια για επαγγελματίες χρήσεις, άρα μείωση των «εισοδημάτων» για τους ιδιοκτήτες των ακινήτων - μεσαία και ανώτερα στρώματα. Με τέτοιους τρόπους ο κύκλος της κρίσης αυτοτροφοδοτείται, αποκτώντας όλο και περισσότερο χαρακτηριστικά κοινωνικής πώλωσης...

Εκεί ακριβώς ανοίγει η πόρτα και μπαίνουν οι μπάτσοι. Οι πλανητόμπατσοι, οι μπάτσοι της ευρύτερης περιοχής... μέχρι τους μπάτσους της γειτονιάς. Για λόγους που επιβεβαιώνονται κάθε φορά που χρειάζεται, οι μόνες δουλειές που δεν απειλούνται από την κρίση είναι οι μπάτσοι, οι караβανάδες και οι δικαστές. Αν και δε λύνουν το πρόβλημα της «συρρίκνωσης της παραγωγής», φροντίζουν για κάτι ουσιαστικότερο: την προστασία της (κάθε) ιδιοκτησίας.

Δεν είναι μόνο οι χριστιανοί φονταμενταλιστές που ουρλιάζουν κατά (του δικαίωματος) των εκτρώσεων χρησιμοποιούν τα (φρανταστικά) «δικαιώματα του εμβρύου» εναντίον του δικαιώματος του γυναικείου αυτοκαθορισμού. Με έναν διαφορετικό τρόπο το ίδιο κάνουν οι βιοτεχνολόγοι.

Πρόγματι ολόκληρη η τεχνολογία της εγκυμοσύνης (τεχνητή γονιμοποίηση κλπ) μετατρέπει τις γυναίκες περίπου σε ζωντανά εξαρτήματα ανάμεσα σε ειδικούς και μηχανές, που όλοι μαζί (ειδικό, μηχανές και γυναίκες) «φροντίζουν» για το έμβρυο.

Αν λοιπόν η χριστιανοφασιστική ιδεολογία συναντάει κάποια όρια στον φιλελευθερισμό, δεν συμβαίνει το ίδιο με την βιοτεχνολογική τρομοκρατία. Στη δεύτερη περίπτωση τα «δικαιώματα του εμβρύου» έχουν φτάσει κιόλας σε ακραίες καταστάσεις, που διαφημίζονται σαν «ανθρωπισμός»: να διατηρείται με τεχνητό τρόπο στη ζωή γυναίκα που έχοντας τραυματιστεί σε τροχαίο είναι κλινικά νεκρή, μόνο και μόνο για να προχωρήσει η εγκυμοσύνη της και να φτάσει στο σημείο εκείνο που με καισαρική μπορεί να αφαιρεθεί το έμβρυο (προς χαράν του πατέρα...)

Το θέμα της προτεραιότητας των δικαιωμάτων αγέννητων ανθρώπων πάνω στις μανάδες / μητρες είναι ένα απο τα πολλά που η καθεστωτική ιδεολογία έχει προσθήσει τα τελευταία χρόνια. Και έχει διάφορες προεκτάσεις. (Αν πέσει στην αντίληψή σας καμιά ανοικτή συνέλευση των μητροπολιτικών συμβουλίων για παρεμφερή θέματα, τιμήστε την).

Υπάρχει η γενική άποψη ότι οι πρόσφατες και κατ'επανάληψη παρελάσεις ελλήνων μπροστά απ' την αμερικανική πρεσβεία αποτελούν ένα στοιχείο γνήσιας έγνοιας για την τύχη των ιρακινών, και γνήσιας αντίθεσης στη γαλλοαμερικανική επιδρομή στην μεσοποταμία. Θα αποδείξουμε πιο κάτω ότι αντίθετα πρόκειται για την ίδια ψευδή συνείδηση που διατρέχει εδώ και χρόνια, και πως μάλιστα φορά με την φορά τα πράγματα γίνονται χειρότερα. Πριν όμως πρέπει να δούμε ποιοι ακριβώς είναι αυτοί που επίσης να πανηγυρίζουν για την «αντιπολεμική λαϊκή αντίδραση».

Πρώτα στην σειρά είναι τα κομματόσκυλα όλων των καθεστωτικών πολιτικών συμμοριών, μικρών, μεσαίων και μεγάλων, από την άκρα δεξιά μέχρι την άκρα αριστερά, το ίδιο προσωπικό που δεν έχει πάψει να πανηγυρίζει για την πελατία που αποκτάει (ή θα αποκτήσει) είτε πρόκειται για τον Οτζάλαν, είτε πρόκειται για το Κόσοβο, είτε πρόκειται για το Ιράκ. Έχει τον λόγο της που πανηγυρίζει η πολιτική αφορέκρεια του συστήματος: κάθε φορά δίνονται εξετάσεις εθνικής ενότητας και κάθε φορά περνούν για με επιτυχία. Ένα μόνο να θυσιάσουμε σχολιάζοντάς το: θα σας φαινόταν εύκολο να κάνουν μαζί διαδήλωση κατά του πολέμου η ΔΑΠ (νεολαία της νέας δημοκρατίας) και η ΚΝΕ (νεολαία του κκε); Κι όμως το έκαναν, με κοινό κάλεσμα όλων των πολιτικών νεολαίων...

Δεύτερο στη σειρά των ενδερμων χειροκροτητών της λαϊκής αντίδρασης είναι οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι. Επαγγελματίες δημοκράτες, διέπρεψαν στη διάρκεια της γαλλοαμερικανικής επιδρομής, πριν αλλά και μετά, στο να συντάσσονται (όπως εξάλλου οφείλουν) με τους επίσημους κυβερνητικούς χειρισμούς παραλληλοφρόνησης ως προς το ποιά ακριβώς ήταν η ελληνική επιλογή σ' αυτόν τον πόλεμο. Οι ανταποκριτές των ελληνικών μίντια στη Βαγδάτη πέρασαν, πριν φύγουν, από ορισμένο «πολεμικό δημοσιογραφισμό» που οργάνωσε το ελληνικό πεντάγωνο, ενώ το ελληνικό υπουργείο εξωτερικών είχε διαρκή επαφή τόσο με τους δημοσιογράφους «εξωτερικού» όσο και με τους εδώ, πάντα για το καλό της ενήμερωσης. Συνεπώς έχουν κι αυτοί λόγο να χαίρονται: ο κόσμος που διαδήλωνε δεν το έκανε ούτε στο ελάχιστο εναντίον τους.

Τρίτοι στη σειρά οι κατ'επάγγελμα νταβάδες της νεολαίας: καθηγητές, δάσκαλοι, κλπ. Κατέβασαν σαν κοπάδια τα σχολεία στις συγκεντρώσεις αναεώνοντας την πολιτική τους υπεροχή απέναντι στους μοδητές και τις μεσοστρίες τους. Άλλο αν τους γαμάνε τον χριστό καθημερινά... όλα κι όλα!

Τέταρτοι και τελευταίοι χειροκροτητές της αφασίας είναι οι κάθε ένας μεμονωμένος οπαδός της εθνικής ενότητας. Ποτέ δεν ήταν πρόβλημα για κανένα από αυτούς το να βλέπει μαζί στον δρόμο τους υπήκοους και τ' αφεντικά. Κι αυτοί λοιπόν είχαν τους λόγους τους να χαίρονται. Η ερωστιακή / διαμαρτυρούμενη μάζα προσφέρεται πάντα για υπολογισμούς επιρροών, επιβεβαιώσεων κλπ κλπ.

Εναντι τόσων και τέτοιων αντιπάλων (ή και εχθρών) θα έλεγε κάποιος πως είναι φρόνιμο να το βουλώσουμε. Δεν θα το κάναμε έτσι κι αλλιώς, και δεν θα το κάναμε ειδικά τώρα: τα πράγματα δυσκολεύουν όλο και περισσότερο για να αφήσουμε την εθνική ενότητα χωρίς έτσι τις ελάχιστες γρατζουνιές που μπορούμε, προς το παρόν, να τις κάνουμε.

Ποιά είναι λοιπόν η πραγματικότητα του ελληνικού φιλελληνισμού / αντιαμερικανισμού από πολιτική, κοινωνική και ιδεολογική άποψη;

Σημείο πρώτο: η κύπρος. Όλοι / εξ έβρουν ότι η κύπρος έχει μια ιδιαίτερη (και μακροχρόνια) θέση στον ορίζοντα του ελληνικού εθνικού συμφέροντος, και πως τότε τότε φτάνει να γίνεται το χτυποκάρδι του. Αυτά είναι γνωστά - ξέρει όμως κανείς ποιά ακριβώς ήταν η στάση της (νοτιο)κυπριακής δημοκρατίας στην πρόσφατη γαλλοαμερικανική επιδρομή; Ενδιαφέρθηκαν μίσηος οι έλληνες φιλελληνιστές και αντιαμερικάνοι για το τι έκαναν οι «κύπριοι αδελφοί»;

Το πρώτο, στρατιωτικό δεδομένο, γνωστό σε όλες τις περιπτώσεις κατανομισμού όμως στην προκειμένη, είναι ότι στην κύπρο υπάρχουν δύο μεγάλες αγγλικές στρατιωτικές βάσεις. Υπάρχουν και 13 μικρότερες αγγλικές εγκαταστάσεις. Οι δύο πρώτες αποτελούν - με βάση τις συμφωνίες Ζυρίχης / Λονδίνου - αγγλικό έδαφος. Οι άλλες 13 «δικοινοτικές» (στις οποίες περιλαμβάνονται εγκαταστάσεις ραντάρ και ηλεκτρονικού πολέμου) βρίσκονται σε χώρους νοικιασμένους. Αν η βάση της Σούδας ήταν μια φορά «πέρασμα» για τον αγγλικό και αμερικανικό στρατό, οι βάσεις στην κύπρο ήταν δέκα φορές πέρασμα και σταθμός ελέγχου και... - ο λόγος είναι εύκολο κατανοητός. Όμως ήταν τέτοια η συγκέντρωση στρατού στην κύπρο ώστε κυριολεκτικά ξεχύλασε η χρήση πολιτικού λιμανιού (της Λεμεσού) και πολιτικού αεροδρομίου (της Λάρνακας) για την εξυπηρέτηση των επιδρομικών μήχης στην ημερήσια διάταξη πολύ πριν αρχίσει η επίθεση στο Ιράκ.

Κι όλα αυτά σε ένα μικρό μέρος, μια φυσική τόπο. Όπου τίποτα δεν περνάει απαρατήρητο... Ωστόσο οι κύπριοι αδελφοί ήταν ιδιαίτερα ψύχραμοι. Η πρώτη αντιπολεμική διαδήλωση έγινε στη Λευκωσία στις 22 μάρτη (μέρες αφού είχε ξεκινήσει η επιδρομή και μήνες αφού είχε ξεκινήσει η συγκέντρωση στρατού στην κύπρο...) με τη συμμετοχή 150 ατόμων. Πως και αυτή η κυπριακή διακριτικότητα;

Το δεύτερο, πολιτικό δεδομένο, είναι πως ο καινούργιος πρόεδρος της κυπριακής δημοκρατίας Τάσος Παπαδόπουλος εκλέχτηκε πρόσφατα και με την υποστήριξη του ΑΚΕΛ, που είναι το κομμουνιστικό κόμμα της κύπρου, το μεγαλύτερο σε δύναμη κόμμα στο νότο. Αυτός λοιπόν ο πρόεδρος, και όλα τα κυπριακά κόμματα (πλήν ενός μικρού οικολογικού) στήριξαν την χρήση της κύπρου σαν τελευταίου προφευγιστήματος επίθεσης στο Ιράκ - φέροντας, υποθέτουμε, σε κάποια χαριτωμένη αμχανία τα κομματικά επιτελεία των «αδελφών» κομμάτων στην Ελλάδα. (Το λαλιόστομο ΚΚΕ φυσικά και δεν βγήκε να καταγγείλει το ΑΚΕΛ...) Αυτά λοιπόν τα κόμματα (ανάλογα με τα ελληνικά αλλά με αναγκαστικά διαφορετικό timing) έδωσαν τον στήριγμα του φιλελληνισμού μόνο όταν σχεδόν όλος ο όγκος του στρατού που είχε παρκάρει στην κύπρο ήταν ήδη στο Ιράκ. Τότε που η συμβολική διαμαρτυρία του ειρηνισμού ήταν πια συμβολισμός στο τετράγωνο.

Ενώ λοιπόν, από καθαρά επιχειρησιακή άποψη, η ελληνοκυπριακή ιθύνουσα τάξη προσέφερε πολύ μεγαλύτερη βοήθεια στην γαλλοαμερικανική επίθεση από την ισπανική (για παράδειγμα, ητρουμέναν και των αναλογιών κρατικού μεγέθους) γιατί οι έλληνες φιλελληνιστές και αντιαμερικάνοι δεν στράφηκαν το ίδιο αναγκαστικά εναντίον του Τ. Παπαδόπουλου όπως εναντίον του Αθινά; Γιατί «δεν το σκέφτηκαν» θα πει ο πρώτος τυχόν απολογητής της φάραξας. Γιατί είναι αντίθετο στο εθνικό συμφέρον θα πούμε εμείς; ο Τ. Παπαδόπουλος είναι γνωστός πατριώτης, με παρελθόν τουρκοφάγο, και επιπλέον η κύπρος είναι κοντά όταν βουλεύει έτσι και μακριά όταν βουλεύει αλλιώς. Πώς θα μπορούσαν να κατηγορηθούν οι κύπριοι πατριώτες και αδελφοί επειδή επέλεξαν να βοηθήσουν τους αμερικάνους και τους άγγλους (σε αντίθεση με την κοντινή αυρία, για παράδειγμα); Και πώς θα μπορούσαν τα κατα τα άλλα λαλιόστομα κόμματα και γκρουπούσκουλα της αριστεράς να δώσουν συνέχεια στις καταγγελίες που έγιναν στο κυπριακό κοινοβούλιο για μυστική στρατιωτική συμφωνία που υπέγραψε ο άλλος μεγάλος ελληνοκύπριος πατριώτης, ο Κληρίδης, με τους αμερικάνους ένα μήνα μετά την 11η Σεπτεμβρίου του 2001;

Σημείο δεύτερο: στην άλλη άκρη του εθνικού φάσματος βρίσκεται ο «σπόδημος ελληνισμός». Αυτά τα χιλιάδες μακρινά αστέρια του ίδιου γαλαξία όπως έλεγε κάποτε γεμάτο υπερφάνεια το ελληνικό κράτος...

Πολλά απ' αυτά τα αστέρια βρίσκονται στις ηςα και άλλα στην αυστραλία. Τα αστέρια αυτά, ειδικά εκείνα της αμερικανικής ηπείρου, έχουν κληθεί πολλές φορές να δώσουν ένα χέρι στην υπερασπίση εθνικών υποθέσεων - και φαίνεται ότι το έχουν κάνει. Απο μια όχι και πολύ διαβολική σύμπτωση τα αστέρια αυτά τυγχάνει να είναι πολιτές των αντίστοιχων κρατών, των ηςα και της αυστραλίας, τα οποία διεξήγαν την ληστρική επιδρομή στο Ιράκ. Τι έκαναν λοιπόν οι πατριώτες της διασποράς;

Μάζεψαν λεφτά και άλλα χρήσιμα είδη... για να τα στείλουν στα παιδιά μας που πολεμούν στα ξένα. Ξαστοί στις ιδεολογικές και άλλες υποχρεώσεις τους αυτοί οι Ηρακλείς του ελληνισμού, οι φίλικες των εθνικών συμπεφορών στην «έδρα των αποφάσεων για τον κόσμο», τάρχησαν φανατικά στο πλευρό του προέδρου τους και των δολοφονικών του σχεδίων, υπέρ του πολέμου. Και όχι μόνο στα λόγια: μερικά από τα ελληνοαμερικανικά όντως συμμετείχαν στην επιδρομή... Τυχαιά βρήκαμε το όνομα ενός

τέτοιου καρabanά: Σπύδ Κουντουριώτης, έτσι για την ιστορία. (Συμπωματικά η φρεγάτα που περιπολούσε και περιπολεί στην αραβική θάλασσα λέγεται κι αυτή «Κουντουριώτης»...)

Αφού η συμπαράταξη ήταν ενεργητική και μαχητική (σκόμα και αυτός ο γελιάσιος βάρδος Νταλάρας έφαγε πόρτα όταν πήγε να πουλήσει στους ελληνοαμερικάνους ρεσσε brothers) πώς και οι έδω φιλελληνιστές και αντιαμερικάνοι δεν καταφέρθηκαν ούτ' αυτά τα μακρινά αδελφικά αστέρια με την ίδια απάθεια, απάξωση, περιφρόνηση όπως στον πρόεδρό τους Μπους; Γιατί δεν το σκέφτηκαν - θα πει πάλι ο απολογητής... Δεύτερη φορά που δεν το σκέφτηκαν... Γιατί είναι αντίθετο με το εθνικό συμφέρον λέμε εμείς: το ελληνικό λόμπι στις ηςα είναι πάντα μια καλή καθάριξη για την ελληνική εθνική πολιτική. Πώς να κατηγορήσει κανείς σα δολοφόνους των λαών τους ελληνοαμερικάνους και τους απογόνους τους που σκοτώνουν στην μεσοποταμία;

Αλλά τα δύο, οι «κύπριοι αδελφοί» και οι «έλληνες της διασποράς» είναι τα δύο γεωγραφικά άκρα του ελληνικού εθνικού φάσματος. Τάρχησαν ζεστά και έμπρακτα στο πλευρό των κατακτητών, γιατί αυτό τους συμφέρει. Αλλά αυτό το «έτσι τους συμφέρει» δεν είναι άσχετο, και δεν θα μπορούσε να είναι άσχετο, με την ευρύτερη αντίληψη του τι είναι το ελληνικό εθνικό συμφέρον. Έχει την σημασία του να το θυσιάζουμε: την εποχή του «η μακεδονία είναι ελληνική» ο σπόδημος ελληνισμός δεν είχε καμμία αναστολή να διαδηλώσει εναντίον αμερικανικών ή αυστραλιανών ενεργειών αναγόρισης της ανεξαρτησίας της πρώην γουοσλαδικής δημοκρατίας της μακεδονίας. Και φυσικά στη Λευκωσία είχε γίνει το '92 μαζικότατο συλλαλητήριο...

Συνεπώς η σιωπή των έδω αντιαμερικάνων (κομμάτων, δημοσιογράφων, κλπ κλπ) για την στάση τόσο της μιας άκρης του εθνικού φάσματος όσο και της άλλης, δεν είναι μια απλή σιωπή. Είναι ενεργητική κατάφαση την πραγματική ελληνική εθνική γραμμή, κατάφαση στο εθνικό συμφέρον.

Ας δούμε όμως τι ακριβώς ήθελε να πει ο σε εθνική ενότητα ελληνικός αντιαμερικανισμός με τις ρουτινιάρικες παρελάσεις του στην αμερικανική πρεσβεία.

Είναι γνωστή αυτή η τακτική, από παλιά. Κάποτε λεγόνταν κοροϊδευτικά επαναστατική γυμναστική, ήταν μία από τις μεγάλες ειδικότητες του κκε, και είχε την εξής λογική: ρίχνοντας θερμολοιπτικές κατάρες σε όλους τους τόνους καταβάζουμε και ζακαταβάζουμε τον κόσμο σε ειρηνικούς ποδαρόδρομους, έτσι ώστε να κουραστεί, να ηψεί, να βαρεθεί (θεωρώντας ότι κόπωση έκανε το καθήκον του)... Να εκτονωθεί.

Όμως επειδή αυτή η τακτική είναι παμπάλαιη, είναι επίσης πασίγνωστη. Τόσο γνωστή ώστε μπορεί ο καθένας είτε να την αποδεχτεί, είτε να την απορρίψει. Απο την μεριά των κομματικών επιτελείων τα πράγματα είναι κοκιά μετρημένα: αντιαμερικανική γυμναστική θα έκαναν, καθώς είναι υπεύθυνοι φορείς. Αλλά για τον κόσμο, τον «απλό κόσμο», το θέμα δεν είναι ότι παρασύρθηκε, ότι ξεγελάστηκε. Τι συνέβη;

Το ερώτημα δεν είναι φιλολογικό. Έχει να κάνει με το εξής (που σαν θέμα έχει απασχολήσει διάφορους συντρόφους και συντρόφισσες): υπάρχει περίπτωση ο αντιαμερικανισμός της ελληνικής κοινωνίας να αποτελέσει εμπόδιο στην ελληνική εθνική / κρατική επιλογή της συμμαχίας με το αμερικανικό και το αγγλικό κράτος;

ΤΟ ΔΙΠΛΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Και ερχόμαστε έτσι στην καρδιά της ταρινής πραγματικότητας, από πολιτική, ιδεολογική, κοινωνική και συναισθηματική άποψη.

Πρώτα πρώτα ένα μικρό αλλά χαρακτηριστικό περιστατικό. Στις 3 του απριλ, ενώ οι ιρακινές πόλεις βρίσκονταν κάτω από άγριο βομβαρδισμό, και οι καιμύοι των ντόπιων αντιαμερικάνων είχαν φωνάξει, έγινε στις ηςα, και συγκεκριμένα στην πόλη της Φιλαδέλφειας, μια λαμπρή τελετή. Ήταν για να επικυρωθεί και να γιορταστεί η οικονομική αδελφοποίηση της Φιλαδέλφειας με την Θεσσαλονίκη. Ο εκπρόσωπος του δήμου της Θεσσαλονίκης Καρσιώτης, ευρισκόμενος στην τελετή, είπε μεταξύ άλλων στον ρ/σ sky αργά το βράδυ: «... Επὶ 2 χρόνια γίνονται προσπάθειες να κτιστεί μια γέφυρα που να ενώει τις 2 πόλεις, αλλά και ευρύτερα τις ηςα με την βόρεια Ελλάδα... Το ισχυρό ομογενειακό στοιχείο της Φιλαδέλφειας είναι ένας παράγοντας γι' αυτό... Παλιό λιμάνι η Φιλαδέλφεια όπως και η Θεσσαλονίκη είναι σημείο φορτοεκφόρτωσης χύδην φορτίου, ενώ η Θεσσαλονίκη δουλεύει με κοντέρ. Άρα» κατέληξε ο εκπρόσωπος «δεν είμαστε ανταγωνιστές αλλά συμπληρωματικοί παίκτες...»

Μακριά από ιδεολογικές ψευδαισθήσεις και με την βασική κυριολεξία της διηπερωτικής τηλεφωνικής συνέντευξης ο εκπρόσωπος του δήμου Θεσσαλονίκης έδωσε το ζήτημα στην υπλή του καθαρότητα: οι σχέσεις είναι οικονομικές, κι αυτό είναι που παράγει την πολιτική συμπεριφορά.

Αφήνοντας λοιπόν στην άκρη την οικονομική αδελφοποίηση της Θεσσαλονίκης με την Φιλαδέλφεια, θα μπορούσαμε να ρωτήσουμε: τι σχέση έχει για την ελληνική κοινωνία ο αντιαμερικανισμός με τις οικονομικές της πρακτικές, τις διενδεις της προσδοκίας, κλπ; Η αλλιώς: τι σχέση υπάρχει για την ελληνική κοινωνία μεταξύ της ιδεολογίας και της πρακτικής του «να τα πιόσουμε»;

Στις αρχές της δεκαετίας του '80, τόσο οι σοσιαλδημοκράτες όσο και οι λοιπές δημοκρατικές δυνάμεις (της αριστεράς) αποτελούσαν την κοινωνική πλειοψηφία. Όλοι αυτοί ήταν τότε ορκαμένοι όχι μόνο εναντίον των αμερικάνων, αλλά και εναντίον της (τότε) εκκ. 'ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο συνδικάτο» ήταν το σταθερό μοτίβο εκείνης της περιόδου υπερήφανης εξωτερικής πολιτικής...

Παράλληλα όμως (έχουμε ζαναφερθεί με άλλη αφορμή) το θέμα της αμερικανικής βοήθειας προς την Ελλάδα, και της αναλογίας της σε σχέση με εκείνη προς το τουρκικό κράτος, ήταν επίσης στην ημερήσια διάταξη. Όχι με τον τρόπο βάλτε τα δολάρια σας στον κώλο σας, αλλά με τον ακριβώς αντίθετο τρόπο: δώστε όσα θέλετε στην τουρκία, και σε εμάς τα 7/10 του ποσού που θα δώσετε στην τουρκία. Συνεπώς ο αντιαμερικανισμός, από τότε μάλιστα που έγινε επίσημη κρατική ιδεολογία, μπορούσε να είναι ταυτόχρονα φιλοδολιαρισμός - και τα δύο σαν στοιχεία περιηφάνειας και ανεξαρτησίας. (Δεκτόν...)

Τα ίδια έγιναν και όταν άρχισαν να ρέουν τα ευρωπαϊκά πακέτα στήριξης. Ιδεολογικά οι έλληνες άμβλυναν κατά πολύ την έχθρα τους στο «ίδιο συνδικάτο», αλλά ποτέ δεν έγιναν φιλοευρωπαίοι. Έτερον εκάτερον: οι γερμανικής κυρίας προέλευσης εισροές χρήματος καλοδεχόμενες και τραγανές. Και οι καταγγελίες των πατριωτών για τον γερμανικό δάκτυλο στη διάλυση της φίλης και αδελφής γιουγκοσλαβίας επίσης καλοδεχόμενες και τραγανές.

Ανάμεσα σ' αυτούς τους δύο, φαινομενικά ασυνδέτους, πόλους (της ιδεολογίας και της οικονομίας / κονόμας) για την ελληνική κοινωνία υπάρχει ένας τρίτος που λειτουργεί συνδετικό - με όχι ευθύ τρόπο. Είναι η αντίληψη για το συμφέρον και τους τρόπους που αυτό μπορεί να εξυπηρετηθεί κρυφά. Συμφέρον ατομικό, οικογενειακό, συντηχειακό, εθνικό.

Δεν θα κάνουμε ιδιαίτερη ανάλυση. Μπορείτε να σκεφτείτε δεκάδες παραδείγματα κοινωνικών συμπεριφορών που κινούνται σ' αυτό το μοτίβο. Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο το συμφέρον είναι που καθοδηγεί την συμπεριφορά (άρα και την πολιτική συμπεριφορά). Αλλά η αποκρυφή του συμφέροντος, αν είναι η ίδια συμφέροσα, μπορεί θαυμάσια να παράγει μια ιδεολογία άσχετη με την καρδιά της πολιτικής συμπεριφοράς. Μια ιδεολογία παραπλάνησης, συγκάλυψης, σπήδηση.

Αν λοιπόν το διακείας ενδιαφέρον για το μέλλον της ε.ε. είναι, από την μεριά των μεγαλύτερων ελληνικών κομμάτων, μια αναμενόμενη διπλωματική μάχη που δεν ξεγελεί αλλά κανένα, για την ελληνική κοινωνία είναι ένα γενικά βαρετό ζήτημα. Ανάλογα ο αντιαμερικανισμός είναι απλά και μόνο μια εκδήλωση εθνικισμού. Το πρώτα η Ελλάδα που λανσάρει ο Σημίτης (μεταφράζοντας απλά αυτό που ακούγεται πλέον σε κάθε αναπτυγμένο καπιταλιστικό κράτος) είναι η μεγαλοπλήρη ή το πρώτα η πάρτη μου που είναι ο κοινωνικός κανόνας. Στην κοινή αυτή βάση όλα επιτρέπονται...